သစ်တော်ဖျားမြောက်ကျေးရွာ

နွားခြံကြီးကုန်းကျေးရွာအုပ်စု

တံတားဦးမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (၂၀၁၉-၂၀၂၃)

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

သစ်တော်ဖျားမြောက်ကျေးရွာ၊ တံတားဦးမြို့နယ်

(စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ

မာတိကာ

မာတိကာ ၁

အတိုကောက်စကားလုံးများ ၅

စကားချီး ၆

သစ်တော်ဖျားမြောက်ကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ တံတားဦးမြို့နယ် ၈

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် အစီအစဉ် ၉

(၁)နိဒါန်း - ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု ၉

(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်

(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ၁၁

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ ၁၁

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်လက်များ

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ

(င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ ၁၄

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများအားလက်လှမ်းမီမှု - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊

SAMPLE

အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၁၉
(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ
(ဖ) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၂၁
(ဂ) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ် ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ ၂၂
(ဃ) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၂၃
(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်
(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း
(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ
(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ
(ဇ) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၂၄
(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့်အစီအစဉ်များ ၂၅
(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ
(၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၂၇
(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း
(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း
(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်း ဇယားများ ၃၀

(၁) လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ
ဇယား ၁လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ
ဇယား ၂ လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား
ဇယား ၃ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၄ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ
ဇယား ၅ ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ
ဇယား ၆ ကျေးရွာ၏ ဝမ်းစာဖူလုံမှု အခြေအနေ

SAMPLE

ဇယား ၇ ကူညီ စောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၈ ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ
ဇယား ၉ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်အုပ်စု

(၂) ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား ၁၀ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၂ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု
ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် ရေသွင်းဇရိယာ
ဇယား ၁၄ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း
ဇယား ၁၅ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၁၆ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၁၇ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၁၈ မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၁၉ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၂၀ မွေးမြူရေး နှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၂၁ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
ဇယား ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၃ ကုန်စည် နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှု အခြေအနေ
ဇယား ၂၄ ငွေကြေးလက်လှမ်းမှီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
ဇယား ၂၅ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် သဘာဝ အရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့် နှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၆ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခက်အခဲများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ချရေး အစီအမံများ
ဇယား ၂၇ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးစီးမှုနှုန်း
ဇယား ၂၈ ကျောင်းအပ်နှုန်း
ဇယား ၂၉ စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေ
ဇယား ၃၀ ပညာရေး အခက်အခဲ နှင့် ပြဿနာများ
ဇယား ၃၁ အဖြစ်များသော ရောဂါများ
ဇယား ၃၂ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့ နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား ၃၃ သောက်သုံးရေရရှိမှု
ဇယား ၃၄ သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ
ဇယား ၃၅ ကျေးရွာ၏ လမ်း၊ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ

SAMPLE

ဇယား ၃၆ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
ဇယား ၃၇ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ
ဇယား ၃၈ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ
ဇယား ၃၉ ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ
ဇယား ၄၀ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေ
ဇယား ၄၁ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု
ဇယား ၄၂ မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ(၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတား နှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၆၇

ဇယား ၄၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
ဇယား ၄၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ (၃)ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ) ၇၀

ဇယား ၄၅

ကိုးကားစာရင်း ၇၅

အပိုင်း (ခ) စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ၇၆

စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ပုံစံ

အတိုကောက်စကားလုံးများ

AIDS	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ
DRD	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန
HIV	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါဖြစ်စေသောဗိုင်းရပ်စ်
MADB	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်
MEB	မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်
MMK	မြန်မာကျပ်
MOAlI	လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
MoLFRD	မွေးမြူရေး၊ရေလုပ်ငန်းနှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန
NGO	အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း
PRA	ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း

SAMPLE

SLRD	ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန
STD	လိင်မှတဆင့်ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ
PTA	မိဘဆရာအသင်း
TB	တီဘီရောဂါ
VDC	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
VTDSC	ကျေးရွာအုပ်စုဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီ

SAMPLE

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၉/၂၀ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၂၃/၂၄ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများပါဝင် ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့်စီမံချက်ဖြစ်မြောက်ရေး အတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာများ ပံ့ပိုးပေးသော စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ကျေးလက် ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာနအား အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များနှင့်အကြံဉာဏ်များကို တက်တက်ကြွကြွ ပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေး မှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိ ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကိုစီစဉ်ချမှတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော်လည်း လူထုအများစုနစ်တကျ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင်စနစ်တကျပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်နည်းကိုအသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့အချင်းချင်း တိုင်ပင်အဖြေရှာ ကြရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေး ကျွမ်းကျင်သူ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို မြို့နယ်ကျေးလက် ဒေသဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်သော နေရာများမှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ပါ သည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကိုထပ်မံရရှိသည့်ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့်ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာ သေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည်ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက် နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အခက်အခဲများနှင့် ဦးစားပေး ရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင်အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက် လုပ်ဆောင်သွားရပါမည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှု အခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများရရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပါကြောင်းယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင်ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ ရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိဖော်ပြထားပါသည်။အပိုင်း(ခ)သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာအချက်အလက်၊ အကြောင်းအရာများဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ်အချက် အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

၈ပြီလ၊ ၂၀၁၉

သစ်တော်ဖျားမြောက်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
သစ်တော်ဖျားမြောက်ကျေးရွာ
တံတားဦးမြို့နယ်

SAMPLE

သစ်တော်ဖျား(မ)ကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ တံတားဦးမြို့နယ်

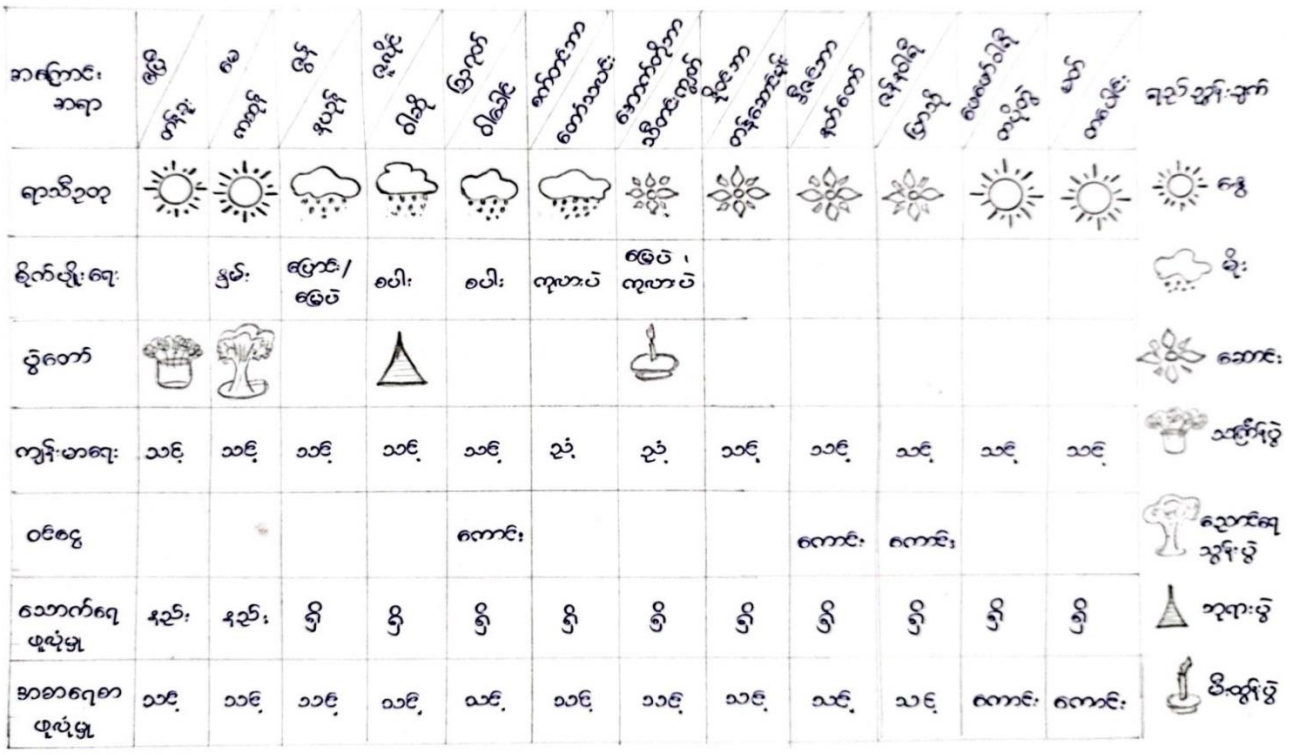

SAMPLE

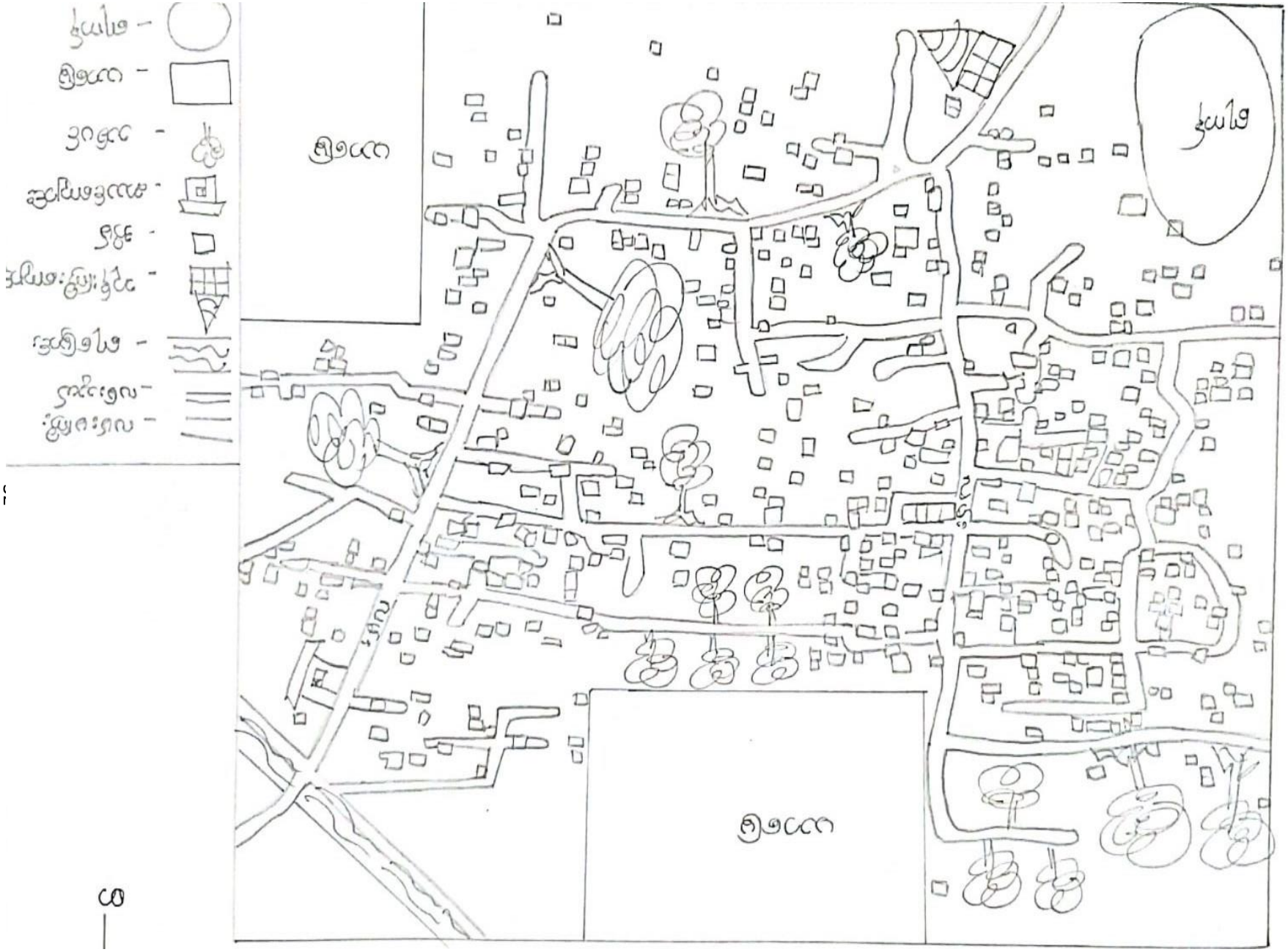

ရွှေမြေ
ရွှေမြေ
ရွှေမြေ
ရွှေမြေ

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁ နိဒါန်း

၁.၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းဆိုသည်မှာ-

ကျေးရွာဆိုသည်မှာယဉ်ကျေးမှု၊ဓလေ့ထုံးစံတူသူများ/နီးစပ်သူများ၊ ဆွေမျိုးမကင်းသူများ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းဆင်တူသူများ၊/နီးစပ်မှုရှိသူများ စုပေါင်းနေထိုင်ရာနေရာကိုခေါ်သည်။ကျေးရွာနှင့်မြို့၏ ကွာခြားမှုမှာ အချို့ကျေးရွာများမှာ တိုးတက်မှုရှိသော်လည်း၊ ကျေးရွာအရွယ်အစားကြီးသော်လည်း အစိုးရရုံးများမရှိ။ အစိုးရဘဏ်များ မရှိသောကြောင့် ကျေးရွာဟုသာ သတ်မှတ်ကြသည်။တံတားဦးမြို့နယ်တွင် အစိုးရအမည်ပေါက် ကျေးရွာပေါင်း (၁၆၄) ရှိပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ကျေးလက်မြို့နယ်ပေါင်း ၃၀၅ မြို့နယ်အတွင်း အစိုးရအသိအမှတ်ပြု ကျေးရွာပေါင်း ၆၄,၈၉၉ ရှိသည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ လက်ရှိအခြေအနေမှ ပိုမိုကောင်းမွန်သောအခြေအနေသို့ အစီအစဉ်တကျ ပြောင်းလဲ သွားခြင်း ကိုဆိုလိုသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးတွင်လည်း ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဟူ၍ နှစ်ပိုင်းရှိသည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အဆောက်အဦးများတိုးတက်ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့် လမ်း၊ တံတားများ ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ လျှပ်စစ်မီးရရှိလာခြင်း၊ ယာဉ်/ကား၊ စက်ကရိယာ စသည်တို့ ပိုမိုခေတ်မီကောင်းမွန်လာခြင်း၊ တယ်လီဖုန်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ စာသင်ကျောင်း၊ ဆေးခန်းများပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ ခေတ်မီလာခြင်း စသည်တို့ကိုဆိုလိုသည်။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အသိပညာ၊ အတတ်ပညာ၊ နည်းပညာများတိုးတက်လာခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးသည် ပိုအရေးကြီးသည်။

ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ နောင်မျိုးဆက်တွေကို မထိခိုက်ဘဲ ဖွံ့ဖြိုးခြင်းနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို အလွန်အကျွံ ထုတ်ယူအသုံးမပြုဘဲ ဖွံ့ဖြိုးမှသာ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဖြစ်သည်။

တည်ငြိမ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ မမျှော်လင့်သော ဘေးအန္တရာယ် (SCHOCK) များကို ကြန့်ကြန့်ခံနိုင်ရည်ရှိပြီး ပြန်လည် ရုန်းထနိုင်သော အရည်အချင်း (စီးပွါးရေးဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ နည်းပညာဗဟုသုတ၊ လူမှုရေးအရင်းအနှီး၊ အဆောက်အဦးနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်) ရှိနေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

ယခင်ကလည်း ကျေးရွာသူ/သားများအနေဖြင့် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကို ကောင်းနိုးရာရာ လုပ်ခဲ့ကြဖူး ပါသည်။ ထိုအချိန်က ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ရွေးချယ်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသောအခါ ရပ်မိ/ရပ်ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှ တာဝန်ရှိသူ၊ တခါတရံ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များစသည် လူနည်းစု တို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် ဦးဆောင်မှုအရ ၄င်းတို့လုပ်ကိုင်လိုသော လုပ်ငန်းကိုသာ ရွေးချယ်ခဲ့ကြသည်။ ရပ်ရွာမှ ပါဝင်ရမည့်/ ထည့်ဝင် ကြရမည့် ငွေ(သို့မဟုတ်)ပစ္စည်း၊ လူအားစသည်တို့ကိုလည်း ၄င်းတို့က သာဦးဆောင်ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ တစ်ရွာလုံးပါဝင်ဆွေးနွေးခွင့်၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် မရခဲ့ကြပါ။ လုပ်ငန်းတခုဆောင်ရွက်ပြီးစီးပါကလည်း ရပ်တန့်နေတတ်ပြီး ဆက်တိုက်လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်လည်းမရှိတတ်ကြပါ။၂-၃ နှစ်ကြာမှ(သို့မဟုတ်) စိတ်ကူးပေါ်

မှသာ နောက်လုပ်ငန်းတခုကို ပြန်လည်လုပ်ဖြစ်တတ်ကြသည်။ ထိုသို့အကောင်အထည်ဖော်လုပ်ခဲ့ကြသည့်လုပ်ငန်းများသည် ကျေးရွာလုပ်ငန်းစီမံကိန်း (Village Project Plan) ဖြစ်သည်။

ယခု ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင်လည်း ရပ်မိ/ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တောင်သူ၊ စိုက်/မွေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေတိုးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ၊ အမျိုးသမီးများ၊ လူငယ်များ စသဖြင့် လူတန်းစားပေါင်းစုံ၊ အသက်အရွယ်မျိုးစုံ၊ ကျားမအချိုးညီဖွဲ့စည်းသွားမည်ဖြစ်သည်။ ၄င်းအဖွဲ့တို့၏ အကြံဉာဏ်နှင့် ဆွေးနွေးမှုမှ ထွက်ပေါ်လာသော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို မူတည်၍ လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေး ရွေးချယ် သွားမည်။ လုပ်ငန်းများကိုလည်း အနည်းဆုံး ၅ နှစ် ဆက်တိုက်လုပ်ဆောင်မည့် လုပ်ငန်းများကိုလည်း စဉ်ဆက်မပြတ်လုပ်ဆောင်ရန် ရေးဆွဲမှတ်တမ်းတင်ထားရှိသည်။ဆင်းရဲသားနှင့် အဆင်းရဲဆုံးတို့၏ ထိခိုက်လွယ်မှုများ၊ အမျိုးသမီးများနှင့် လူငယ်များ၏အခွင့်အရေးနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှု၊ ကျေးရွာ၏ အခွင့်အလမ်းကောင်းများ၊ အလားအလာကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ၊ လက်ရှိအခြေအနေများ၊ လက်ရှိလူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်များနှင့် လူသားစွမ်းရည်များ တည်ဆောက်ခြင်း စသည်တို့ကိုထည့်သွင်းစဉ်းစားထားပြီး တစ်ရွာလုံးသဘောတူ ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းသည် **ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း (Village Development Plan)**ဖြစ်သည်။

၁.၂ ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်သည်အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသောဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများရေးဆွဲ အကောင်ထည်ဖော်မည့်အစီအစဉ်သစ် ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ပထမဦးဆုံးသောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုနိုင်ငံတော်၏အကူအညီဖြင့်ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူထု ကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေး အတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ ဤအစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးရေး ဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များ ပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကို အလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများ စသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များရယူရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်း အကောင်ထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သောနည်းပညာများရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုအပံ့အပိုး ဖြစ်စေသောအချက်များနှင့် အဟန့်အတား ဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာကာလအပြီးတွင် ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်လိုသည့် ရည်မှန်း ချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များ ရရှိရန်ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအနေနှင့်ဆောင်ရွက်မည့်နည်းဗျူဟာများ၊ စီမံချက်များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင်ဦးစားပေး လုပ်ငန်း

SAMPLE

များလုပ်ဆောင်ရန်လိုအပ်သောအရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့်လမ်းကြောင်းများ ကိုလည်းဖော်ပြ ထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သောအစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက် လူမှုရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့် ပြည်သူ့ ဆက်သွယ်ရေး အဖွဲ့အစည်းများ၏ အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သူ မှန်သမျှတို့သည် ဤအစီအစဉ် မှတ်တမ်း၏ အသုံးဝင်မှုများကိုသိရှိစေရန်မျှော်လင့်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရခြင်း၏ **ရည်ရွယ်ချက်မှာ-**

(၁) ကျေးရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ရေးဆွဲ နိုင်စေရန်နှင့် ၄င်းတစ်ရွာလုံးသဘောတူ ပါဝင်ရေးဆွဲထားသော ကျေးရွာစီမံကိန်းကို စာအုပ်ဖြင့်စနစ် တကျ မှတ်တမ်းတင် ထားရှိရန်။

(၂) ကျေးရွာလူထုအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအား စနစ်တကျ စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောက်ရွက်နိုင်ရန် စီမံကိန်းမှတ်တမ်းက လမ်းညွှန်လက်စွဲအဖြစ် အသုံးပြုရန်။

(၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတ်တမ်းအား အခြေခံပြီး မြို့နယ်အဆင့်အစိုးရဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့ အစည်းများက ၄င်းတို့၏နှစ်စဉ်ဘတ်ဂျက်နှင့် စီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်များ အတိုင်း ထင်ဟပ်စေမည့် ဦးစားပေး အစီအစဉ်များကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန်။

၁.၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း၏ အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာအတွက်အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင်ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းများကို စနစ်တကျမှတ်တမ်း တင်ထားခြင်းဖြင့်အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများ၊အလှူရှင်များ၊အစိုးရမဟုတ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များ၊ပုဂ္ဂလိ က ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၊ ဘဏ်များ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင်မည်။

အစိုးရဌာနများအတွက် အသုံးဝင်မှု

အစိုးရဌာနများအနေဖြင့် ၄င်းတို့၏ ဌာနအသီးသီးအနေဖြင့် နှစ်စဉ် စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက် ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်များကို ထင်ဟပ်စေမည်ငန်းများကို အခြေခံ၍ ဦးစားပေးစီမံ ကိန်းများ ရေးဆွဲနိုင်မည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာအဆင့်အား ထုတ်မှုများအတွက် မူဝါဒနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအကူအညီများ ကိုစုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကိုမြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စု အဆင့်အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများအား တင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် မူဝါဒများ၊ စီမံကိန်းအသစ်များရေးဆွဲ ချမှတ်ရာတွင် မိမိတို့နိုင်ငံအတွင်းရှိ ကျေးရွာများ၏ လိုအပ် ချက်နှင့် အခြေအနေမှန်များကို ထင်ဟပ်စေမည့် မူဝါဒများကို ချမှတ်ရေးဆွဲရာတွင် များစွာ အထောက် အကူဖြစ်စေမည်။

SAMPLE

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ကုမ္ပဏီများအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ဗျူဟာမြောက် ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင် အဖွဲ့အစည်းများသည်ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်း များအား ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ စိတ်ဝင်စားသောလုပ်ငန်းများအတွက် လိုအပ်သောမှန်ကန်သည့်ကိန်း၊ ဂဏန်းအချက် အလက်များကို အဆင်သင့်ရရှိနိုင်ပြီး အချိန်တိုအတွင်း ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များ အတွက် သတင်းအချက်အလက်များ ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအား သိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများ ကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အရေး ရပ်တည်မှုပေးသည့်အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့်ယုံကြည်ရ လောက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များကိုရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင် အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်းပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှုပိုမို ကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း စီစဉ်မှုများ ပြုလာနိုင်ပါမည်။

၁.၄ စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းကို ၂၀၁၅ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် **၁၇** ခုသတ်မှတ်ခဲ့ပြီးတိုင်းနှင့်ပြည်နယ် တစ်ခုစီတွင် မြို့နယ် ၂ ခုစီ အတွင်းရှိ ကျေးရွာ ၅ ရွာစီ၊ စုစုပေါင်း ကျေးရွာပေါင်း **၁၇၀** တွင် စမ်းသပ်ရေးဆွဲခဲ့ကြပါသည်။ ယခု ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် မြို့နယ်ပေါင်း **၂၉**မြို့နယ်ကို မြို့နယ်လုံးကျွတ်၊ ကျေးရွာပေါင်း **၅၈၀၀**ကျော်တွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများကို ရေးဆွဲလျက်ရှိပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလကုန်တွင် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ကျေးလက် မြို့နယ်ပေါင်း ၃၀၅ မြို့နယ်ရှိ၊ နိုင်ငံတော်ပြည်ထဲရေးစာရင်းဝင် ကျေးရွာပေါင်း **၆၄၈၉၉** အား တစ်နိုင်ငံလုံး လွှမ်းခြုံသည့် ကျေးရွာစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲပြီးစီးရန် လျာထားဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

ထို့ကြောင့် တံတားဦးမြို့နယ်အနေဖြင့်လည်း ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ကျေးရွာပေါင်း **၅** ရွာကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်း များရေးဆွဲခဲ့ကြပြီး ကျန် ၁၅၉ ရွာအား ယခု ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် အပြီးရေးဆွဲလျက်ရှိပါသည်။

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင်သော ငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့်အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများ ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါ သည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့် ရရှိပြီးအမြင် ရှင်းလင်းမှုရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍ စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုတိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေး အခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေး လိုအပ်ချက်များအား အများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံးဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်းများကို ဦးစားပေး ရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သောအရင်းအနှီးများပြည့်စုံမှုပေါ် မူတည်၍နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်း တိုးချဲ့ဆောင်ရွက် သွားမည့်အစီအစဉ်မျိုးဖြစ်ပါ သည်။

၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ရာသီဥတုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

ကျွန်တော်တို့သစ်တော်ဖျားမြောက်ကျေးရွာသည်မန္တလေးတိုင်း၊တံတားဦးမြို့နယ်၏တောင်ဘက် (၂၀)မိုင်ခန့်အကွာအဝေး၊နွားခြံကြီးကုန်းကျေးရွာ၏ နောက်ဘက်(၁)မိုင်ခန့်အကွာအဝေး၊နွားခြံကြီးကုန်းကျေးရွာအုပ်စုတွင် တည်ရှိပြီး သစ်တော်ဖျားမြောက်ကျေးရွာတွင် နွေ၊မိုး၊ဆောင်းဟူ၍ ရာသီဥတုသုံးမျိုးရှိပါသည်။ တစ်နှစ် ပတ်လုံး(၂၀)ရက်ခန့် မိုးရွာသွန်းလေ့ရှိပြီး မိုးရေချိန်(၄၀)လက်မ အတွင်းရွာသွန်းလေ့ရှိသည်။ မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေဖြင့် မြေပြန့်နေရာတွင် တည်ရှိပါသည်။ မြေအမျိုးအစားမှာလည်း သဲ၊ကျောက်မှုန်နှင့် မြေစေးရောနှော လျှက်ရှိပါသည်။ကုန်စိမ်းနှင့် သားငါးဝယ်ယူရရှိသည်။ မြေမျက်နှာ သွင်ပြင် အနေဖြင့် မြေပြန့် နေရာတွင် တည်ရှိပါသည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

ကျေးရွာတွင် သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် သဘာဝပေါက်ပင်များအနေဖြင့် ဒဟတ်၊သန်း၊ဝါး၊ တယော်ပင်၊ ရှားစသည်တို့ရှိသော်လည်း တဖြည်းဖြည်းရှားပါးလာပါသဖြင့် လက်လှမ်းမှီမှုနည်းပါး သည်။ရရှိနိုင်မှု ခက်ခဲသည်။ သစ်၊ဝါး၊အခြေခံကုန်ချော ထုတ်လုပ်ရန်ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။ အခြားအရင်းအမြစ်များ အနေဖြင့် ဆောက်လုပ်ရေးအတွက် အသုံးဝင်သော သဲ၊ကျောက်ကို အလုံအလောက်ရရှိနိုင်ပြီး သို့သော်လည်း ကျေးရွာလူထုအနေဖြင့် အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာအားနည်းသောကြောင့် ထိရောက်သော အကျိုးအမြတ်ကို မရရှိနိုင်ကြပါ။ သဘာဝတောရိုင်း တိရစ္ဆာန်များအနေဖြင့် ယုန်၊ ဂျို၊ တောကြက်၊ သမင်နှင့် ငှက်မျိုးစုံတွေ့ရှိနိုင် သော်လည်း ရရှိနိုင်မှု ၊လက်လှမ်းမီမှုနည်းသည်။ သဘာဝဆေးဖက်ဝင်အပင်အနေဖြင့် ဝံအူမြစ်၊သရင်းကြီးမြစ်၊ ဆင်းတုံးမန္ဒယ်၊ ရှဉ့်မတက်စသည်တို့ အလုံအလောက်ထွက်ရှိသော်လည်း ၎င်းသဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အသုံးပြုနိုင်ရန်

ဗဟုသုတနှင့် နည်းပညာအားနည်းနေကြပါသည်။ရွာ၏ လေးမျက်နှာတွင် ရှေးဟောင်းဘုရားများ ရှိပါသည်။

၃။ ကျေးရွာလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ။ ။ကျွန်တော်တို့သစ်တော်ဖျာမြောက်ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း(၄၉၂) မှ လူဦးရေပေါင်း (၁၉၈၅)(က၉၉၂+မ၉၉၃) ရှိသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျင် ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၄.၃%) ရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏စံနှုန်း ဖြစ်သော ၅ ယောက်နှုန်းထက် အနည်းငယ်သာ လျော့နည်းနေသည်။ ကျေးရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာ ၁၂၅၇ဦး(၆၃.၄%)ရှိပြီး၊ မှီခိုသူဦးရေမှာ၇၂၈ဦး (၃၆.၆%)သာ ရှိသောကြောင့် ကျေးရွာ၏ အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာ အသင့် အတင့်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၄င်းအလုပ်လုပ်နိုင်သောသူများကို အသက်မွေး ဝမ်းကြောင်း ကျွမ်းကျင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင်မည် ဆိုပါ က ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်အလားအလာ ကောင်းများရှိပါသည်။အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်တွင် အမျိုးသား အလုပ်လုပ်နိုင်သောလူဦးရေထက် အမျိုးသမီးဦးရေမှာဘဦး (၀.၀၈%) ပိုများသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ တစ်နှစ်အောက် လူဦးရေမှာ ၄၄ဦး (၂.၂%) သာ ရှိသဖြင့် လူဦးရေ မွေးဖွားနှုန်း နည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ တစ်နှစ်နှင့် ၅ နှစ်အောက် လူဦးရေ(၁၈၇)ဦး (၉.၄%) ရှိသဖြင့် ၅နှစ်အောက် ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက်ကို အတိအကျ သိရှိနိုင်သည်။ မူလတန်း နှင့်အလယ်တန်းကျောင်းနေ အရွယ်လူဦးရေကိုလည်း သိရှိရသောကြောင့် ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးတိုင်းကျောင်းနေနိုင်ခြင်းရှိမရှိ ကိုအလွယ်တကူ နှိုင်းယှဉ်သိရှိနိုင် မည်ဖြစ်ပါသည်။ ၅နှစ်နှင့် ၉နှစ်အထိ (၁၈၃)ဦး(၉.၂%)၊ ၉နှစ် အထက်မှ ၁၅နှစ်အထိ (၂၀၇)ဦး (၁၀.၄%)၊ ၁၅နှစ်အထက်မှ ၆၀နှစ်အထိ (၁၂၅၇)ဦး (၆၃.၄%)နှင့် ၆၀နှစ် နှင့်အထက် (၁၀၇)ဦး (၅.၄%)ကျန်းမာရေး အသင့်အတင့် ရှိကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိနိုင် ပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု။ ။ကျေးရွာ၏ အဓိကအသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းမှာ စိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး ကျေးရွာရှိ အိမ်ခြေစုစုပေါင်း(၁၆၉)အနက် စိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကလုပ်ကိုင်သူ (၄၉၂)အိမ်ထောင်စု ရှိသည်။ တောင်သူမိခိုအား ထားသူမှာ (၁၅၀)အိမ်ထောင်စု၊ တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးတွင် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ကိုင်သူ(၁၀၀) အိမ်ထောင်စု၊ ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်းတွင် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၁၀)ဦး၊ ယာဉ်၊စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး၊(၅) အိမ်ထောင်စု၊ လက်လီလက်ကားမိသားစုဝင်လုပ်အား(၁၀)၊ ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး(၇)အိမ်ထောင်စု၊ ပညာရေး(၁၅)အိမ်ထောင်စုတို့ဖြစ်ကြပါသည်။ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသော လုပ်ငန်း အမျိုးအစား(၄)မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ကျပ်ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၂၅၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။ တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ် နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးများ၏အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၂၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပါသည်။ ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား လုပ်အားခမှာ ၇၀၀၀ကျပ်၊အနည်းဆုံး လုပ်အားခ (၄၀၀၀)ကျပ်၊ အမျိုးသမီးလုပ်အားခ အများဆုံးမှာ(၃၀၀၀)ကျပ် ဖြစ်သည်။

ယာဉ်၊စက်ကိရိယာအိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေးတွင် အမျိုးသားလုပ်အားခ အများဆုံးမှာ(၃၅၀၀) ကျပ်၊ အနည်းဆုံးလုပ်အားခမှာ(၃၀၀၀)ကျပ်နှင့် အမျိုးသမီးလုပ်အားခမှာ(၃၀၀၀)ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံး လုပ်အားခမှာ(၂၅၀၀)ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဤလုပ်ငန်အားလုံးတွင် အလုပ်ချိန်နှင့် လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှု ပင်ပန်းမှုခြင်း တူသော်လည်း လုပ်အားခ အနေဖြင့် ကျားနှင့် မ ခွဲခြားမှု မမျှတမှု ရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။။မြေယာမဲ့(၂၂)ဦး(၄.၅%)အိမ်ထောင်စု၊ ၂.၅အောက်(၁၃)ဦး(၂.၆%)၊၂.၅ကမှ၅ကထိ

(၂၈၄)ဦး(၂၉.၆%)ဖြစ်ပါသည်။၅ကမှ၁၂.၅ကကြား(၁၄၄)ဦး(၂၉.၃%)နှင့်၁၂.၅ကအထက်တွင်(၂၉) ဦး(၅.၉%)ရှိပါသည်။ လုပ်ကိုင်ရသော တောင်သူများမှာ သီးနှံအထွက်နှုန်း နည်းပြီး အဆင်မပြေမှု တွေ့ကြုံရပါသည်။ ။ကျေးရွာတွင် ထွန်စက်၁၀စီးသာ ပုဂ္ဂလိကပိုင် ရှိသည်။ ၎င်းထွန်စက်ကို နွားမသန်စွမ်းသည့် တောင်သူများနှင့် ငွေကြေးအဆင်ပြေသော တောင်သူများ ၂၀၀မှ ၂၅၀ ဦးခန့် အထိမှာ မိုးဦးနှမ်းကြဲ စိုက်ချိန်တွင် အချိန်မှီစိုက်ပျိုးနိုင်ရန် (၁)နာရီလျှင်(၁၀၀၀၀)ကျပ်နှုန်းဖြင့် ငှားရမ်းကြရသည်။ လက်တွန်း ထွန်စက် (၁၅)စီး၊ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်(၄)စက်နှင့် ရေစုပ်စက်(၂၂)စက်ရှိသည်။ အချို့ တောင်သူငယ်များမှာ သီးနှံပေါ် ပေးဖြင့် ငှားရမ်းကြပါသည်။ ကျန်တောင်သူများမှာ မိမိတို့ရှိသော နွားတပ်ထွန်၊ ထယ်တို့ဖြင့် အသုံး ပြုကြသည်။ အခြားတောင်သူသုံးစက်ကိရိယာပစ္စည်းများမရှိကြပါ။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု။ ။ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့် ၄ဆင့်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့်ကို အဆင့်၄ဆင့် သတ်မှတ်ထားသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာတွင် အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု(၂၀)အိမ်(၄.၁%) ၊အလယ်အလတ်ရှိသော အိမ်ထောင်စု(၄၀၀) (၈၁.၃%)၊ ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စု(၃၇)(၇.၅%)နှင့် အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု(၃၅) (၇.၁%)ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နှစ်ပါတ်လုံးဝမ်းစာဖူလုံမှု မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံမှုမရှိသော အလယ်အလတ် အိမ်ထောင်စုများတွင် နေ့စားအငှါး လုပ်ကိုင်ကြရသော်လည်း အလုပ်ပုံမှန်မရကြဘဲ နေ့စားခမှာလည်း နည်းကြသည်။ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်း အနေဖြင့်လည်း မျှတမှု မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ အဆင့်၄ဆင့် သတ်မှတ်ထားသော်လည်း ကျေးရွာ၏ စီးပွားရေး အခြေအနေအရ အဆင့်၃ဆင့်ရှိသည်။ ကျန်ဆင်းရဲနှင့် အဆင်းရဲဆုံး အိမ်ထောင်စုများမှာ အရေအတွက်များ သော်လည်း ပိုင်ဆိုင်မှု အလွန်နည်းပြီး မြေယာမဲ့ ကျပမ်းများ၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ များနှင့် တောင်သူငယ်များ ဖြစ်သည်ကို တွေ့ကြရသည်။ ကျေးရွာတွင် ၃လအောက်တွင်(၁၂)အိမ်ထောင်စု (၃၄.၃%)၊ ၃လနှင့် ၆လအောက်တွင်(၁၃) အိမ်ထောင်စု (၃၅.၁%) ဖြစ်ပါသည်။ ဈေးဆိုင်များတွင် အကြွေးယူစားပြီး ပြန်လည်ဆပ်ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်း ရပါသည်။ ၎င်းမိသားစုများမှ ငွေနှင့် ရိက္ခာ တို့ကို အတိုးနှုန်းကြီးစွာဖြင့် ချေးယူကြရပြီး လုပ်အားဖြင့် ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြရသည်။ငွေနှင့်ရိက္ခာကိုပေါင်ခံပစ္စည်းအဖြစ် အိမ်ခြံမြေပေးအပ်ထားရပါသည်။လိုသလောက် ချေးငှားနိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ ဆွေမျိုးများထံမှ ချေးယူခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းကြသည်။ ကျေးရွာတွင် မိသားစုစောင့်ရှောက်မှု မရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို(၆၀)နှစ် နှင့် အထက်တွင် ကျား(၁)ဦး၊မ(၁)ဦး စုစုပေါင်း (၂)ဦးရှိပါသည်။မိသားစု/ရပ်ရွာ၏ စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်မစွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ တစ်ဦး တစ်ယောက်မှမရှိပါ။ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲ၍ မိသားစုဦးရေများသော အိမ်ထောင်စုမှာ (၇)စုရှိ၍ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖိုအိမ်ထောင်စု (၂)စု တွေ့ရပါသည်။ သက်ကြီးရွယ်အို

များ၏ စားရေး/ကျန်းမာရေး/ပြုစုစောင့်ရှောက်ရေးနှင့် ဆင်းရဲသားအိမ်ထောင်စုများ၏ စီးပွားရေးနှင့် ကျန်းမာရေးပညာရေးအတွက် အကူအညီ လုပ်အပ်ပါသည်။ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေတွင် အသင့်အတင့်သာရှိသည်။ စိုက်ပျိုးမြေအတွက်မြစ်ရေတင် စိုက်ပျိုးကြရသည်။ စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန်မရှိပါ။ စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု ၊သဘာဝ ရင်းမြစ်ရှားပါးမှု၊ မိုးခေါင်ခြင်း၊ သစ်တော ပြုန်းတီးခြင်းတီဘီရောဂါတို့တွင် မြင့်သည်။ မီးဘေး၊ မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာ၊ တိရစ္ဆာန်ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု စသည်တို့တွင်လတ်သည်။ မီးဘေးတွင် အချိန်မရွေး ကျရောက် နိုင်သောကြောင့်လတ် ဖြစ်သည်။ ရေကြီးခြင်း၊ အအေးလွန်ကဲခြင်း၊မုန်တိုင်း၊ ငလျင်၊ဆားငန်ရေဝင်မြေ၊ ကိုယ်ခံအား ကျဆင်းမှုရောဂါ၊ ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ၊ လူကုန်ကူးခြင်းနှင့်ဝေးလံခေါင်သီ/ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲ စသည်တို့တွင် နိမ့်ပါသည်။ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု ခံရနိုင်သော လူအုပ်စုများတွင်လည်းလူငယ်၊ အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့်အိမ်ထောင်စု၊ မြေယာမဲ့၊ဆင်းရဲသားတောင်သူ၊ လက်လုပ် လက်စားများ၊ လက်လုပ် လက်စားများ၊ ကျပန်း၊ ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသောသူများ၊ လှည့်လည် သွားလာ၍ဈေးရောင်းသူများနှင့် ကားသမားတို့တွင် မြင့်သည်။ ဒေသတွင်နေထိုင်သူ၊နှင့် ကားသမား တို့တွင် လတ်ဖြစ်သည်။ သဘာဝဘေးဒဏ်ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသော၊ မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သူများ၊ မတော်တဆဖြစ်နိုင်ခြေများသော နေရာတွင်နေထိုင် သူများ၊ပြည်တွင်း နေရပ်စွန့်ခွာ ရွှေ့ပြောင်းခံရသူများ၊ မြေနိမ့်ပိုင်း နေထိုင်သူများ၊ငါးကန်ပိုင်ရှင်၊ လူနည်းစုလူမျိုးများ၊ ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဧရိယာတွင်နေထိုင်သူများ၊ နယ်စပ်ဒေသတွင်နေထိုင်သူများ၊ ရွှေတွင်းလုပ်သား၊ဆေးစွဲသူများ၊နေရပ်ပြန် အခြေချသူများနှင့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများတွင် ထိခိုက် မှုမှာနိမ့်ဖြစ်ပြီးမရှိပါ။ ကားသမားများအနေဖြင့် ကျောက်ဆည်သို့သွားသော ကားသမား(၂)ဦးရှိသည်။ သတိလစ်သည့်အခါ မဆင်မခြင်သည့်အခါ အနည်းငယ်ရှိ နိုင်သည်။

(ဃ)ကျန်းမာရေးနှင့်အာဟာရ။ ။ ကျေးရွာတွင်အများစုသည် သာမန်အားဖြင့်ကျန်းမာရေး ကောင်းမွန်ကြပြီးအဟာရပြည့်ဝမှုရှိပါသည်။ ကလေးငယ်အများစုလည်းကျန်းမာကြသည်။ သောက်သုံး ရေသန့်ရှင်းမှုအားနည်းသောကြောင့် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောခြင်း၊သွေးလွန်တုပ်ကွေး၊ HIV,AIDS,လိင်မှ တဆင့်ကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ၊ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊အသည်းရောဂါနှင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုတို့တွင် နိမ့်သည်။ငှက်ဖျား၊အသက်ရှူလမ်းကြောင်း ကူးစက်ရောဂါ၊ တီဘီနှင့် အခြားကူးစက်နိုင်သော ရောဂါ များမရှိပါ။သို့သော်လည်း ကျန်းမာရေးဆရာမဦး လိုအပ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ကျေးရွာ တွင်းကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု ရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိပါသည်။ အာဟာရ ပညာပေးဝန်ဆောင်မှု များမရှိပါ။(၃)လ(၁)ကြိမ် ကာကွယ်ဆေးပုံမှန်တိုးပေးသည်။အာဟာရပညာပေး ဝန်ဆောင်မှုရှိပါသည်။ ဤကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဆေးပေးခန်းနှင့် ကျန်းမာရေးဆရာမ ၁ဦး လိုအပ်ပါကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(ငံ)ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ။ ။ကျေးရွာ၏ အဓိကအသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းမှာ စိုက်ပျိုးရေး ဖြစ်ပြီးကျေးရွာရှိ အိမ်ခြေစုစုပေါင်း(၁၆၉)အနက် စိုက်ပျိုးရေးကိုအဓိကလုပ်ကိုင်သူ (၄၉၂) အိမ်ထောင်စု ရှိသည်။တောင်သူမှီခိုအား ထားသူမှာ(၁၅၀)အိမ်ထောင်စု၊ တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးတွင် ကိုယ်ပိုင် လုပ်ကိုင် သူ(၁၀၀)အိမ်ထောင်စု၊ ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်းတွင်တွဲဖက် လုပ်ကိုင်သူ(၁၀)ဦး၊

ယာဉ်၊စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး၊(၅) အိမ်ထောင်စု၊ လက်လီလက်ကားမိသားစု ဝင်လုပ်အား(၁၀)၊ ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး(၇) အိမ်ထောင်စု၊ ပညာရေး (၁၅)အိမ်ထောင်စုတို့ဖြစ်ကြပါသည်။ကျေးရွာတွင်အဓိကအလုပ်အကိုင်(၆)မျိုးသာရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် တပိုင်တနိုင်လုပ်ငန်း ထူထောင်ခြင်းမရှိပါ။ ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ပန်းရံလုပ်ငန်းတွင်(၅၀)ဦး၊ ယာဉ်၊စက်ကရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်း များပြင်ဆင်ရေး(၁၀)ဦး၊ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ(၂၀)ဦး၊လက်လီ-လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး(၃၀)ဦး၊ ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး(၁၇)ဦးနှင့်ပညာရေး တွင်(၁၅)ဦးတို့ဖြစ်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းနှင့် အသက်မွေးပညာ ကျွမ်းကျင်မှု လည်းနည်းပါးသည်။ အရင်းအနှီးလည်းပါးသည်။ အရင်းအနှီး လည်းနည်းပါးသည်။ အသက်မွေးပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အရင်းအနှီး မတက်နိုင်ကြပါ။ ကျေးရွာ၏ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှုကိုလေ့လာရာတွင် စာမတက်သူဦးရေ (၈၄)ဦး(၄.၅%)၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး (၅၉၂)ဦး (၃၃.၈%)၊ မူလတန်းမပြီးဆုံးသူ၊ စုစုပေါင်း(၃၂၆)ဦး (၁၈.၆%)၊ မူလတန်းပညာရေးပြီးဆုံး သူဦးရေ(၃၄၀)ဦး(၁၉.၄%) ၊ အလယ်တန်း ပညာရေးပြီးဆုံး သူဦးရေ (၃၄၈)ဦး(၁၉.၉%)နှင့် အထက်တန်း ပညာရေးပြီးဆုံးသူဦးရေ(၄၀)ဦး (၂.၃%)နှင့် တက္ကသိုလ် ပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ (၂၁)ဦး(၁.၂%)ဖြစ်သည်။ ကျန်အရေအတွက်ကို ကြည့်ခြင်းအား ဖြင့် ပညာသင်ကြားမှုတွင် အမျိုးသမီးမှာတန်းတူခံစားခွင့် မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ သားယောကျ်ားလေး အထက်တန်းပညာ၊ တက္ကသိုလ်ပညာများပြီးဆုံး အောင်မြင်သူ တိုးတက် မြင့်မားလာစေရန် မိဘများ အား ပညာပေးလှုံ့ဆော် ပညာပေးရန်နှင့် မိဘများ စီးပွားရေး တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခွင့်အလမ်းများ လမ်းဖွင့်ရန်လိုအပ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် ကွင်းဆင်းလုပ်ကိုင် ရသောကြောင့် ပညာတက်မှုနည်းသည်။ ဘွဲ့ရအရေအတွက်မှာ အမျိုးသမီးကပိုများသည်။သား ယောကျ်ားလေးမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် ကျပန်းနှင့် နေ့စားလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင် ကြရပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာတွင် (၅နှစ်-၉နှစ်)အထိ မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အဆင့်တွင် (၂၆၅)ဦး၊ အလယ်တန်း(၁၀-၁၄)နှစ်အထိ ပညာသင်အဆင့်(၁၅၀)ဦး၊ အထက်တန်း(၁၅-၁၆)နှစ်ကြား(၃၇)ဦးနှင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား/သူများ(၄၃)ဦးတို့ဖြစ်ကြသည်။ အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်းတွင်လည်း သတ်မှတ်နှစ် များထက် ကျော်လွန်သူများကို တွေ့ရပါသည်။

(စ) ကျား-မ ဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု။ ။ ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုနှင့်ခလေ့ထုံစံများအရ ကျားမ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုအနေဖြင့် ကြီးမားသော ပြဿနာနှင့်ကျားနှင့်မအကြား ပြင်းထန်သော အိမ်တွင်း အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ကိစ္စများ မတွေ့ရပါ။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမန် အားဖြင့် အခွင့်အရေးတူညီစွာ ရရှိသည်ဟုယေဘုယျ ပြောနိုင်ပါသည်။ သို့သော်ကျေးရွာအတွင်း လူမှု အဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့စည်းရာတွင်အမျိုးသမီးများ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းလေ့ရှိခြင်း၊ အရေးပါသောဆုံးဖြတ် ချက်ချနိုင်သောရာထူး၊ နေရာပေးလေ့ရှိသည်။မြို့နယ်မှလည်း ညွှန်ကြားချက် ရှိပါသည်။ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများမှာလုပ်ငန်းအမျိုးအစား၊ အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်ရမှု တူသော်လည်း လုပ်အားခတွင် တန်းတူမရရှိခြင်း၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ခလေ့ထုံးစံများအရ အမျိုးသားများကိုသာ ပညာရေး တွင်ဦးစားပေးခြင်း၊ အများစုမှာအမျိုးသမီးများကို အလယ်တန်းအဆင့်အထိ၊ အခြေခံ အရေးအဖတ်

အတွက်တတ်မြောက်ရုံသာ ပညာသင်ကြားပေးလေ့ရှိခြင်းတို့ရှိနေသေးသည်။ သို့သော်အမျိုးသားများမှာ မိသားစု ဝင်ငွေ အတွက်နေ့စား အလုပ်သမားအဖြစ်လုပ်ကိုင်ကြရ သောကြောင့် ပညာပြီးဆုံးအောင် သင်ကြားနိုင်ခြင်း မရှိကြသောကြောင့်ဘွဲ့ရဦးရေတွင် အမျိုးသမီးပိုများသည်။ အမျိုးသမီးများကိုယ်တိုင် မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှု နည်းပါးသည်။

ကျေးရွာတွင် ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ၌ လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင်ကြသည်။။ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား (၄)မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ် နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးများ၏အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၂၅၀၀ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။ တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ကျပ် နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၂၅၀၀ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။ ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား လုပ်အားခမှာ ၇၀၀၀ကျပ် ၊အနည်းဆုံး လုပ်အားခ (၄၀၀၀)ကျပ်၊ အမျိုးသမီးလုပ်အားခအများဆုံးမှာ(၃၀၀၀)ကျပ်ဖြစ်သည်။ယာဉ်၊စက်ကိရိယာအိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေးတွင် အမျိုးသားလုပ်အားခ အများဆုံးမှာ(၃၅၀၀)ကျပ်၊အနည်းဆုံး လုပ်အားခမှာ(၃၀၀၀)ကျပ်နှင့် အမျိုးသမီးလုပ်အားခမှာ(၃၀၀၀)ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်အားခမှာ(၂၅၀၀)ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။ ဤလုပ်ငန်အားလုံးတွင် အလုပ်ချိန်နှင့် လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှု ပင်ပန်းမှုခြင်း တူသော်လည်း လုပ်အားခ အနေဖြင့် ကျားနှင့်မ ခွဲခြားမှု မမျှတမှု ရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ။ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း (၆) ဖွဲ့ရှိသည်။ မီးလင်းရေးအဖွဲ့(၁)ဖွဲ့၊ ချေးငွေအဖွဲ့(၁)ဖွဲ့၊ သာရေးနာရေးအဖွဲ့(၁)ဖွဲ့၊ ကျောင်းဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့(၁)ဖွဲ့၊ မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေး အဖွဲ့(၁)နှင့် ယဉ်ကျေးလိမ္မာအဖွဲ့(၁) စုစုပေါင်း(၆)ဖွဲ့ရှိပါသည်။ မီးလင်းရေးအဖွဲ့တွင်(ကျား-၃၀)ဦးရှိပါသည်။ ချေးငွေအဖွဲ့တွင်(ကျား-၂၀)၊သာရေးနာရေးအဖွဲ့တွင်(ကျား-၃၀၊မ-၁၀)ဦး၊ ကျောင်းဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့တွင်(ကျား-၅၊မ-၃)ဦး၊မိခင်နှင့်ကလေး စောင့်ရှောက်မှု တွင်(မ-၁၀)နှင့် ယဉ်ကျေးလိမ္မာအဖွဲ့တွင်(ကျား-၇၊မ-၅)ဦး တို့ဖြစ်ကြပါသည်။

၄င်းအဖွဲ့အစည်း(၆)ဖွဲ့ စလုံးသည်လည်း အစဉ်အလာအရဖွဲ့စည်းပြီး ဆောင်ရွက်နေကြသော်လည်း အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်အားနည်းနေ သေးသည်ကိုတွေ့ကြရသည်။ ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများသော်လည်း အဖွဲ့အစည်း အချင်းချင်းလည်း ချိတ်ဆက်မှု လုံးဝမရှိကြပါ။ ဦးဆောင်မှု စွမ်းရည်လည်း အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု၊ မှတ်တမ်းနှင့် စာရင်းဇယားစနစ်တကျ ရေးသွင်းမှု၊ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းမှု၊ အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း ချိတ်ဆက်မှု စသည့်စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်ရေး သင်တန်းများ ရရှိနိုင်ပါကအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစီမံ အုပ်ချုပ်မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာ၏ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှုကိုလေ့လာရာတွင် စာမတက်သူဦးရေ (၈၄)ဦး(၄.၅%)၊ ဘုန်းကြီးကျောင်း သင်ပညာရေး (၅၉၂)ဦး (၃၃.၈%)၊မူလတန်းမပြီးဆုံးသူ၊ စုစုပေါင်း(၃၂၆)ဦး(၁၈.၆%)၊ မူလတန်းပညာရေးပြီးဆုံး သူဦးရေ(၃၄၀)ဦး(၁၉.၄%) ၊ အလယ်တန်း ပညာရေးပြီးဆုံးသူဦးရေ (၃၄၈)ဦး(၁၉.၉%)နှင့် အထက်တန်း ပညာရေးပြီးဆုံးသူဦးရေ(၄၀)ဦး (၂.၃%) နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ (၂၁)ဦး (၁.၂%)ဖြစ်သည်။ ကျန်အရေ

အတွက်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ပညာသင်ကြားမှုတွင် အမျိုးသမီးမှာတန်းတူခံစားခွင့် မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ သားယောကျ်ားလေး အထက်တန်းပညာ၊ တက္ကသိုလ် ပညာများပြီးဆုံး အောင်မြင်သူ တိုးတက် မြင့်မားလာစေရန် မိဘများအားပညာပေးလှုံ့ဆော် ပညာပေးရန်နှင့် မိဘများ စီးပွားရေး တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခွင့်အလမ်းများ လမ်းဖွင့်ရန် လိုအပ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ မိသားစု ဝင်ငွေအတွက် ကွင်းဆင်းလုပ်ကိုင်ရသောကြောင့် ပညာတက်မှုနည်းသည်။ ဘွဲ့ရအရေအတွက်မှာ အမျိုးသမီးကပိုများသည်။ သားယောကျ်ားလေးမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် ကျပန်းနှင့် နေ့စားလုပ်ငန်း များလုပ်ကိုင်ကြရပါသည်။ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာတွင် (၅နှစ်-၉နှစ်)အထိ မူလတန်းပညာရေးသင်ကြား မှု အဆင့်တွင် (၂၆၅)ဦး၊ အလယ်တန်း(၁၀-၁၄)နှစ်အထိ ပညာသင်အဆင့်(၁၅၀)ဦး၊ အထက်တန်း(၁၅-၁၆)နှစ်ကြား(၃၇)ဦးနှင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား/သူများ(၄၃)ဦး တို့ဖြစ်ကြသည်။အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်း တွင်လည်း သတ်မှတ်နှစ် များထက် ကျော်လွန်သူများကို တွေ့ရပါသည်။

၄။ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု။ ။ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း(၆)ဖွဲ့ ရှိသည်။ မီးလင်းရေးအဖွဲ့(၁)ဖွဲ့၊ ချေးငွေအဖွဲ့(၁)ဖွဲ့၊ သာရေးနာရေးအဖွဲ့(၁)ဖွဲ့၊ ကျောင်းဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့(၁)ဖွဲ့၊ မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေး အဖွဲ့(၁)နှင့် ယဉ်ကျေးလိမ္မာအဖွဲ့(၁) စုစုပေါင်း(၆)ဖွဲ့ရှိပါ သည်။ မီးလင်းရေးအဖွဲ့တွင်(ကျား-၃၀)ဦးရှိပါသည်။ ချေးငွေအဖွဲ့တွင်(ကျား-၂၀)၊ သာရေးနာရေးအဖွဲ့ တွင်(ကျား-၃၀၊မ-၁၀)ဦး၊ ကျောင်းဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့တွင်(ကျား-၅၊မ-၃)ဦး၊မိခင်နှင့် ကလေးစောင့်ရှောက်မှု တွင်(မ-၁၀)နှင့် ယဉ်ကျေးလိမ္မာအဖွဲ့တွင်(ကျား-၇၊မ-၅)ဦး တို့ဖြစ်ကြပါသည်။

၄င်းအဖွဲ့အစည်း(၆)ဖွဲ့ စလုံးသည်လည်း အစဉ်အလာအရဖွဲ့စည်းပြီး ဆောင်ရွက်နေကြသော်လည်း အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်အားနည်းနေ သေးသည်ကိုတွေ့ကြရသည်။ ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများ သော်လည်း အဖွဲ့အစည်း အချင်းချင်းလည်း ချိတ်ဆက်မှု လုံးဝမရှိကြပါ။ ဦးဆောင်မှုစွမ်းရည်လည်း အားနည်း သည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု၊ မှတ်တမ်းနှင့် စာရင်းဇယားစနစ်တကျ ရေးသွင်းမှု၊ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းမှု၊ အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း ချိတ်ဆက်မှုစသည့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်ရေး သင်တန်းများ ရရှိနိုင်ပါကအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစီမံ အုပ်ချုပ်မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့တွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ မရှိပါ။

(ခ) သီးနှံ၊သားငါးထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ ။ ။ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာ လယ်မြေ(၁၂၄.၀၇)ဧက၊ ယာမြေ (၂၃၀၈.၆)ဧက၊ ဥယျာဉ်ခြံမြေ(၁၈.၇၅)ဧက၊နှစ်ရှည်(၄)ဧက၊ ပလပ် မြေ(၃၀၀)ဧက စုစုပေါင်း စိုက်ပျိုးမြေ(၂၇၅၅.၄၂)ဧကရှိသည်။ စိုက်ပျိုးမြေအားလုံး၏ မြေဆီလွှာ အရည်အသွေးမှာ သင့်ရှိသည်။ စိုက်ပျိုးမြေအားလုံးသည် ဆည်ရေမသောကြောင့် အချိန်မီစိုက်ပျိုး နိုင်ခြင်းလည်းမရှိသောကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်းနည်းသည်။ ဆည်မြောင်းများ အသစ်တည်ဆောက် ခြင်း၊ အဟောင်းပြုပြင်ခြင်းများ ပြုလုပ်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးပါက စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အလားလာ ကောင်းမွန်လာမည်။ နှစ်ရှည်ဥယျာဉ်ခြံမြေနှင့် နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ပျိုးရန် ရေမြေရာသီဥတုသင့်လျော်သော် လည်းအရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာအတွေ့အကြုံနည်သည်။ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာ လယ်မြေ

(၁၂၄.၀၇)ဧက၊ယာမြေ(၂၃၀၈.၆)ဧက၊ ဥယျာဉ်ခြံမြေ(၁၈.၇၅)ဧက၊နှစ်ရှည်(၄)ဧက၊ ပလပ်မြေ(၃၀၀) ဧကစုစုပေါင်း စိုက်ပျိုးမြေ(၂၇၅၅.၄၂)ဧက ရှိသည်။ စိုက်ပျိုးမြေအားလုံး၏ မြေဆီလွှာအရည်အသွေးမှာ သင့်ရှိသည်။စိုက်ပျိုးမြေအားလုံးသည် ဆည်ရေမသောကြောင့် အချိန်မီ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းလည်းမရှိသောကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်းနည်းသည်။ ဆည်မြောင်းများ အသစ်တည်ဆောက်ခြင်း၊ အဟောင်းပြုပြင်ခြင်းများ ပြုလုပ်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးပါက စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အလားလာ ကောင်းမွန်လာမည်။ နှစ်ရှည်ဥယျာဉ်ခြံမြေနှင့် နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ပျိုးရန် ရေမြေရာသီဥတုသင့်လျော်သော်လည်း အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာအတွေ့အကြုံနည်သည်။ ။ကျေးရွာ၏အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာနှမ်းမြေပဲ၊ပဲစဉ်းငုံနှင့်နေကြာဖြစ်ကြသည်။ နှမ်းစိုက်ပျိုးဧက (၁၀၀၀) ဧကရှိပါသည်။ မြေပဲစိုက်ပျိုးဧက(၅၀)ဧက၊ ပဲစဉ်းငုံစိုက်ပျိုးဧက(၁၀၀၀)ဧကနှင့် နေကြာစိုက်ပျိုးဧက (၅၀)ဧကဖြစ်သည်။ နှမ်း(၁)ဧကထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး(၁၀) တင်း၊ အနည်းဆုံး(၅)တင်းနှင့် ပျမ်းမျှ(၇)တင်း ဖြစ်သည်။ မြေပဲ(၁)ဧကထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး(၅၀)တင်း၊ အနည်းဆုံး(၂၀)တင်း နှင့်ပျမ်းမျှ (၃၀)တင်း ထွက်ပါသည်။ ပဲစဉ်းငုံ(၁)ဧကထွက်နှုန်းမှာအများဆုံး(၂၅)တင်း၊ အနည်းဆုံး(၁၀)တင်းနှင့် ပျမ်းမျှ(၁၅)တင်းထွက်ရှိပါသည်။ နေကြာ (၁)ဧကထွက်နှုန်းမှာအများဆုံး(၁၀)တင်း၊ အနည်းဆုံး(၅)တင်းနှင့် ပျမ်းမျှထွက်နှုန်းမှာ(၇)တင်းဖြစ်ပါသည်။ ။ကျေးရွာတွင် ထွန်စက်၁၀စီးသာ ပုဂ္ဂလိကပိုင် ရှိသည်။ ၎င်းထွန်စက်ကို နွားမသန် စွမ်းသည့် တောင်သူများနှင့် ငွေကြေးအဆင်ပြေသော တောင်သူများ ၂၀၀မှ ၂၅၀ ဦးခန့် အထိမှာ မိုးဦး နှမ်းကြဲစိုက်ချိန်တွင် အချိန်မှီစိုက်ပျိုးနိုင်ရန် (၁)နာရီလျှင်(၁၀၀၀၀)ကျပ်နှုန်းဖြင့် ငှားရမ်းကြရသည်။ လက်တွန်းထွန်စက် (၁၅)စီး၊ရိတ်သိမ်းခွေလှေ့စက်(၄)စက်နှင့် ရေစုပ်စက်(၂၂)စက်ရှိသည်။ အချို့တောင်သူငယ်များမှာ သီးနှံပေါ်ပေးဖြင့် ငှားရမ်းကြပါသည်။ ကျန်တောင်သူများမှာ မိမိတို့ရှိသောနွားတပ်ထွန်၊ ထယ်တို့ဖြင့် အသုံး ပြုကြသည်။ အခြားတောင်သူသုံးစက်ကိရိယာပစ္စည်းများမရှိကြပါ။ ။ကျေးရွာတွင်မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ ၄၉၂အိမ်ထောင်စုသာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် အနေဖြင့် မွေးမြူးကြသည်။ မွေးမြူထားသော အကောင်ရေမှာ ခိုင်းနွား(၄၉၆)ကောင်၊နို့စာနွား (၉၅၀)ကောင်၊ မြင်း(၁၇)ကောင်၊ ဆိတ်(၂၂၈၂)ကောင်၊ သိုး(၉၂၇)ကောင်၊ ဝက်(၃၆၁)ကောင်နှင့် ကြက်(၂၄၈၁)ကောင် ဖြစ်သည်။ တိရိစ္ဆာန်ရောဂါများ အထူးသဖြင့် ခွာနာလျှာနာ ၊ ဝက်နာရောဂါများဖြစ်ပြီး ကျေးရွာတွင် ရောဂါကြောင့် သေဆုံး ပျက်စီးမှုများရှိတက်သည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုကို မြို့နယ်တိမွေး/ ကုဉီးစီးဌာနမှ ရရှိနိုင်သော်လည်း ဝန်ထမ်း မလုံလောက်မှုကြောင့် လွှမ်းခြုံ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှု အားနည်းသည်။ မွေးမြူရေး၏ အဓိကအခက်အခဲမှာ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အခက်အခဲ၊ ချေးငွေ မရရှိမှု၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် လက်လှမ်းမီမှုမရှိ၊ အမြတ်အစွန်းရရှိမှု အခြေအနေ၊ သားငါးရောင်းချရာတွင် သားသတ်လိုင်စင်ရရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုခံရပြီး နှင့် လိုင်စင်ချ ထားရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့်မရကြပါ။ အခြားမွေးမြူရေး လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူလည်း အနည်းငယ်ရှိပါသည်။ ပလပ်မြေ၊မြေလွတ်မြေရိုင်းများရှိသည်။ မွေးမြူရေးအတွက် ရေလုံလောက်မှုရှိသည်။ နွေရာသီရေပြတ်လပ်ရှိသည်။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် မျိုးတိရိစ္ဆာန်များကို ဒေသအတွင်း ဆက်သွယ်ရရှိနိုင်သည်။မွေးမြူရေး အတွက်လိုအပ်သော သွင်းအားစုများကို၂၀မိုင်ခန့်ဝေးသောတံတားဦးတွင် အလုံအလောက် ယ်ယူရရှိနိုင်သည်။ တိမွေးကုဉီးစီးဌာနရှိသည်။ ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။

မွေးမြူရေးအနေဖြင့် နွားမွေးမြူခြင်းကို အဓိကထား လုပ်ကိုင်ကြသည်။ မွေးမြူရန် အိမ်ခြံဝန်း အလုံအလောက် မရှိပါ။မျိုးကောင်း၊ မျိုးသန့်ရရှိရန်အခက်အခဲရှိသည်။ မွေးမြူရေးချေးငွေ လုံလောက် စွာရရှိမှုမရှိပါ။ နှစ်စဉ်ရာသီလိုက်ရောဂါများ ဆိုးရွားစွာကျရောက်လေ့ ရှိပြီးနည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှု အချိန်မီမရ။ ကာကွယ်ဆေးထိုး လေ့မရှိသောကြောင့် ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုလည်း လုံလောက်မှုမရှိ။ ဈေးကွက်အလုံအလောက် ရှိသော်လည်း လိုင်စင်မရှိသဖြင့် လွတ်လပ်စွာ ရောင်းဝယ် ခွင့်မရှိ၊ ဈေးကောင်းမရကြပါ၊ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းကို ခံကြရသည်။ ကူးစက် ရောဂါဖြစ်ပွားပါက အချိန်မှီ ဆောင်ရွက် နိုင်ခြင်း မရှိပါ။ချေးငွေမရှိပါ။

။မျိုးကောင်း၊ မျိုးသန့်ရရှိရန်အခက်အခဲရှိသည်။ မွေးမြူရေးချေးငွေ လုံလောက်စွာရရှိမှု မရှိပါ။ နှစ်စဉ် ရာသီလိုက်ရောဂါများ ဆိုးရွားစွာကျရောက်လေ့ ရှိပြီးနည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှုအချိန်မီမရ။ ကာကွယ် ဆေးထိုးလေ့မရှိသောကြောင့် ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုလည်း လုံလောက်မှုမရှိ။ ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသော်လည်း လိုင်စင်မရှိသဖြင့် လွတ်လပ်စွာရောင်းဝယ်ခွင့်မရှိ၊ ဈေးကောင်း မရကြပါ၊သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းကို ခံကြရသည်။ ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားပါက အချိန်မှီ ဆောင်ရွက် နိုင်ခြင်း မရှိပါ။ချေးငွေမရှိပါ။

(ဂ)စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ။ ။ကျေးရွာတွင် အဓိက အလုပ်အကိုင်(၆)မျိုးသာရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် တပိုင်တနိုင်လုပ်ငန်း ထူထောင်ခြင်းမရှိပါ။ ဆောက် လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ပန်းရံလုပ်ငန်းတွင်(၅၀)ဦး၊ယာဉ်၊စက်ကရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး (၁၀)ဦး၊ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ(၂၀)ဦး၊လက်လီ-လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး(၃၀)ဦး၊ ပို့ဆောင်ရေး၊ သို လှောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး(၁၇)ဦးနှင့်ပညာရေးတွင်(၁၅)ဦး တို့ဖြစ်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ် အကိုင် အခွင့်အလမ်းနှင့် အသက်မွေးပညာကျွမ်းကျင်မှု လည်းနည်းပါးသည်။ အရင်းအနှီးလည်း ပါးသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းပါးသည်။ အသက်မွေးပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အရင်းအနှီးမတက်နိုင်ကြပါ။ ကျေးရွာတွင် ၂၀မိုင်ကွာဝေးသောတံတားဦးမြို့တွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးအတွက် အလုံအလောက်ရှိသည်။ လွတ်လပ်စွာသွားလာနိုင်ပြီး အလုပ်အကိုင် ရှားပါးသည်။ လက်သမား၊ပန်းရံ၊ ဈေးရောင်း၊ အပ်ချုပ်နှင့်ဝပ်ရှော့အသက်မွေးပညာ သင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ပါက အဆင်ပြေနိုင်သည်။ သက်မွေးပညာ တက်ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင် ရန်လည်းကုန်ကျစရိတ် အရင်းအနှီးမတက်နိုင်ကြပါ။ ဘွဲ့ရနှင့်ဘွဲ့မရသေးသော သူများလည်း ရှိပြီး အလုပ်အကိုင် မရရှိသဖြင့် နီးစပ်ရာဌာနများတွင် ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် ခန့်ထားပါက အဆင်ပြေနိုင်သည်။ ဈေးရောင်း လုပ်ကိုင်စား သောက်ကြသည်။ နယ်မြေအေးချမ်းပြီး လွတ်လပ်စွာ သွားလာနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေများပြားပြီးလုပ်ငန်းခွင်သုံးပညာ အရည်အချင်း ပိုင်းတွင်အနည်းငယ်နိမ့်ကျပြီး သင်တန်းစရိတ်အကုန်အကျခံကာ လုပ်ငန်းထူထောင်ရန် မတက်နိုင်ကြချေ။ ငွေကြေးအဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စုအချို့သာ သင်တန်းများသို့ ငွေကုန်ကျခံကာ သင်ကြားကြပါသည်။ ရှိသော်လည်း ပြင်ပအရင်းအနှီး လုပ်ငန်းများ၊ အလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံများမရှိခြင်း။ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း နည်းပါးခြင်းကြောင့် လူတိုင်း အလုပ်အကိုင် မရှိကြပါ။ နေ့စားလုပ်အားခ

SAMPLE

မှာနည်းပြီး အလုပ်အကိုင်လည်း ပုံမှန်မရကြပါ။ အပ်ချုပ်၊ အလှပြင်၊ပန်းရံ၊လက်သမား လုပ်ကိုင်သူများ ရှိသော်လည်း ခေတ်မှီလုပ်ငန်းသုံး ကိရိယာ မရှိခြင်း၊ လက်ရှိလုပ်ငန်းများကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းခြင်း ဖြစ်သည်။အခြားအသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတွင်လည်း ကျွမ်းကျင်မှုအားနည်းသည်။ ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့် တပိုင်တနိုင် လုပ်ငန်းများ ထူထောင်ရန်အရင်းနှီးမရှိ ချေးငွေလက်လှမ်းမမှီ၊ အရင်းအနှီးလည်း နည်းသည့်အပြင် ချေးငွေစနစ်လည်း မရှိပါ။

(ဃ) သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်နှင့်သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု။ ။ ကျေးရွာတွင်သဲမြေများဖြစ်ပါသည်။ မြေသား ဖွဲ့စည်းပုံမှာ သီးနှံထပ်စိုက်ပျိုးခြင်းကြောင့် မြေဆီလွှာမှာလတ်သည်။ နည်းပညာ အားနည်းသောကြောင့် ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ်ထိန်းချုပ်မှုမှာ မြင့်သည်။ မိုးရေကိုအားကိုးရသောကြောင့် ရေရင်းမြစ်မှာလတ်သည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလပ်စတစ် အိတ်ခွံ၊ပုလင်းခွံ၊ဗူးခွံများကို စနစ်တကျမစွန့်ပစ်ခြင်းကြောင့် အန္တရာယ်ရှိမှုမြင့်သည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေး လုပ်ငန်းများ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက် ပေးသင့်သည်။ ရေအရင်းအမြစ်နေ ဖြင့်လည်း လုံလောက်မှုမရှိသည့် အပြင်ထုံးဓါတ်များနေသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှုမြင့် အနေအထားတွင်ရှိသည်။ အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများနှင့် ငါးမျိုးကွဲများကို ထုတ်ယူသုံးစွဲမှု မရှိပါ။

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှု။ ။ချေးငွေနှင့်ပတ်သက်၍ စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်ရှိပါသည်။ သတ်မှတ် ကာလမှာ ၆လ ဖြစ်ပြီး အတိုးနှုန်းမှာ (၈၅)ပြားဖြစ်သည်။ ပုံစံ(၇)မိတ္တူပေးရပါသည်။ ဆင်းရဲသောကြောင့်ယုံကြည်မှုအားနည်းပြီး လုံလောက်စွာလိုအပ်ချိန် မရရှိနိုင်ပါ။သမဘဏ်မှာထုတ်ချေးပေးပါသည်။ အချိန်ကာလနည်းသဖြင့် အချိန်ကာလ ကြာမြင့်သည့် ချေးငွေကို ချေးပေးပါရန် တောင်းခံအပ်ပါသည်။မိတ်ဆွေနှင့် ဆွေမျိုးများ ချေးငွေကာလမှာ (၁)လ ဖြစ်ပြီး အတိုးနှုန်းမှာ (၅%)ဖြစ်ပါသည်။ ယုံကြည်မှု နည်းသော ကြောင့် အပေါင်းခံပစ္စည်း မရှိပါက ငွေချေးရရန် အခက်အခဲရှိသည်။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး။ ။ကျွန်တော်ကျေးရွာတွင် ကျောင်းရှိပါသည်။ ကျောင်းအရွယ်မှာ အလျားဖ၀ပေ၊အနံ၃၀ပေ၊ အမြင့်၁၅ပေဖြစ်သည်။ သွပ်မိုး၊ အုတ်ကာ၊ အုတ်ခင်း ဖြစ်သည်။ ဆရာ/ဆရာမဦးရေမှာ ဆရာ (၃)ယောက်နှင့် ဆရာမ(၆)ယောက်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာခန့်ဆရာ(၂)ယောက်နှင့် ဆရာမ(၃)ယောက် ရှိပါသည်။ ကျောင်းကျန်းမာရေးနှင့် ကျောင်းအာဟာရ အစီအစဉ်ရှိပါသည်။ အခန်းခွဲ၊အတန်းခွဲသင်ကြားရန်နှင့် ဆရာ/မများ ရုံးခန်းနှင့်နားနေခန်းများအတွက် ကျောင်းဆောင်သစ်တစ်ဆောင် တိုးချဲ့မှသာ အဆင်ပြေပါသည်။ ဆရာ/မများ အတွက်သာ ယင်လုံ အိမ်သာရှိပြီး ကျောင်းသား/သူများအတွက် အိမ်သာများ ပျက်စီးနေပြီး အသုံးပြု၍မရပါ။ သောက်သုံးရေလည်း မလုံလောက်ပါ။ ကျွန်တော်ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းရှိပါသည်။ ဆရာ/ဆရာမဦးရေမှာ(၁၄)ဦးဖြစ်သည်။တပည့်-ဆရာအချိုးမှာ (၂၇:၁)ဖြစ်သည်။ ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှု မရှိပါ။ အလွန်ဆင်းရဲသော မိသားစုများ ကျောင်းစရိတ်မတက်နိုင်မှု မရှိပါ။အခြားဆင်းရဲသားများမှာ ကြိုးစား ရှာဖွေပြီးကျောင်းထားပေးနိုင်ကြသည်။ ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာပစ္စည်းများ အနည်းငယ်သာရှိ၍ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ကျောင်းအကျိုးတော်ဆောင် ကော်မတီသာရှိ၍ မိဘဆရာအသင်းဟု ဖွဲ့စည်းထားခြင်းမရှိပါ။ ။ကျေးရွာတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု ရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိပါသည်။အာဟာရ ပညာပေးဝန်ဆောင်မှုများမရှိပါ။(၃)လ(၁)ကြိမ် ကာကွယ်ဆေးပုံမှန်

တိုးပေးသည်။ အာဟာရပညာပေး ဝန်ဆောင်မှု ရှိပါသည်။ဤကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဆေးပေးခန်းနှင့် ကျန်းမာရေးဆရာမဘဦး လိုအပ်ပါကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ရွာတွင် ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းမရှိပါ။ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုနှင့် နည်းပညာ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ တစ်ရွာလျှင် သားဖွားဆရာမ(၁)ဦးခန့်ထားပေးရန်နှင့် အရံသားဖွား သင်တန်း ပေးရန်လိုအပ်သည်။ ကျေးရွာတွင်ဆေးဆိုင်မရှိပါ။ အရေးပေါ်ဖြစ်ပေါ်ပက (၅)မိုင်ခန့်ဝေးသော သန္ဒီကန်ကျေးရွာ သို့သွားရပါသည်။ (၂၀)မိုင်ကွာဝေးသော တံတားဦးမြို့ ဆေးရုံသို့ သွားကြရပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာတွင်သောက်သုံးရေချို့ရှိမှု အတွက် ရေတွင်း(၃)တွင်း၊ အဝီစိတွင်း (စက်တပ်)(၇၄)တွင်း၊ အဝီစိတွင်း/တုံကင်(၄)တွင်း၊ မြေသားကန်(၂၇၀)တွင်းနှင့်ရေကန်(၃)ကန်ရှိပါသည်။ သောက်သုံးရေရရှိရန်အတွက် နည်းပညာဗဟုသုတများ လိုအပ်သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုဝင်ဖွဲ့အိမ်ရှိသော်လည်း ယင်လုံအိမ်သာ(၃၁၉)လုံးနှင့် တောထိုင် (၁၇၃)ဦး ရှိသည်။ အချို့မှာပေါင်းသုံးကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာအားယင်လုံအိမ်သာများ ကူညီထောက်ပံ့ ချထားပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ယင်လုံအိမ်သာမရှိပါ။ စနစ်တကျသုံးစွဲခြင်းလည်းမရှိ၊ သန့်ရှင်းမှုလည်း မရှိကြပါ။

(ဆ)လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု။ ။ အပန်းဖြေနေရာသီးသန့်မရှိပါ။ ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် FM နားထောင်ကြသည်။ ယဉ်ကျေးမှု နှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးတွင် လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ၊ ဘာသာရေးများ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း များတွင် တက်ကြွမှုရှိကြသော်လည်း ဝန်ဆောင်မှုတွင် အားနည်းနေသည်။ အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်းမရှိပါ။ ယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းခြင်း နှင့်ရိုးရာပွဲများ ထိန်းသိမ်းမှုလည်း အားနည်းနေကြပြီ ဖြစ်သည်။ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု အနေဖြင့် နှစ်စဉ်ကျင်းပပါသည်။ စာကြည့်တိုက်ရှိပြီး စာအုပ်မရှိပါ။ ဖုန်းများကို လူငယ်တိုင်းလိုလိုကိုင်ဆောင်ပြီး အင်တာနက် အသုံးပြုကြသော်လည်းဖေ့စ်ဘုတ်၊ ဗိုက်ဘာတို့ကိုသာ အများဆုံး အသုံးပြုကြပြီး အရေးကြီးသော စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ သတင်းတို့တွင် လေ့လာမှု အားနည်းနေသေးသည်။ အင်တာနက် ဝက်ဆိုက်များ ဝင်ရောက် လေ့လာရန်လည်း ဗဟုသုတ နည်းနေသေးသည်။

(ဇ)အခြေခံအဆောက်အဦး-လမ်းတံတား၊လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး။ ။ကျွန်တော်တို့သစ်တော်ဖျာကျေးရွာသည် တံတားဦးမြို့နှင့်(၂၀)မိုင်၊ကျောက်ဆည်မြို့နှင့် (၃၀)မိုင်ဝေးကွာသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအသင့်အတင့်သာ အဆင်ပြေသည်။ အခြားလူသုံးကုန်ပစ္စည်းများကို တံတားဦးစျေးသို့ ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်ကယ်၊ ဆိုင်ကယ်တက္ကစီ၊ အခြားရွာမှ ပြေးဆွဲသော လိုင်းကားစသည်တို့ ဖြင့် ရာသီမရွေး သွားရောက်ဝယ်ယူကြရသည်။ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည့်အများသုံးယာဉ်မရှိပါ။ ။ရွာအတွင်းလမ်း(၁)အဆင့် အမျိုးအစားဖြစ်သည်။မိုးရာသီတွင် အလွန်ဆိုးဝါးကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ရွာအတွင်းလမ်းမြေသားလမ်းကို တည်ဆောက်ခဲ့သော ခုနှစ် မသိရသော်လည်း လမ်းအရှည်မှာ(၄)ဖာလုံ ဖြစ်သည်။ရွာချင်းဆက်လမ်း(၁) အဆင့်ဖြစ်ပြီး(၂၀၁၀)ခုနှစ်တွင် တည်ဆောက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ လမ်းအရှည်မှာ (၁)မိုင်ဖြစ်သည်။။ကျေးရွာတွင်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် တံတားဦး၊ မန္တလေးသို့ ကား(၁၁)၊ မော်တော် ဆိုင်ကယ်(၃၃၀)စီး၊ စက်ဘီး(၁၇၅)စီး၊ နွားလှည်း(၁၄၁)စီးနှင့် မြင်းလှည်း (၃)စီး၊ သုံးဘီးဆိုင်ကယ်၊ ထော်လာကျီ(၁၄)စီးတို့ဖြင့်အသုံးပြုပါသည်။ မြို့နှင့်သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ နည်းပါးပြီးတွင် တနိုင်တပိုင် သွားလာနိုင်ရေးအတွက် ဆိုင်ကယ်ကိုသာ အသုံးပြု၍ သွားလာနေကြ

သည်။ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးလက်လှမ်းမှီနိုင်ခြင်း မရှိသေးပါ။ဆိုလာမီး အသုံးပြုသူ (၂၀၅)ရှိပါသည်။ ဆင်းရဲသားများမှာ အခကြေးငွေမပေးနိုင်ကြသောကြောင့် ဖယောင်းတိုင်မီး၊ ဘတ္ထရီကို အသုံးပြုသူ(၂၈၇)ဦးရှိပါသည်။ ဖယောင်တိုင်မီးကို အသုံးပြုရသောကြောင့် မီးဘေး အန္တရာယ်ရှိသည်။။ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာနှင့် ပါတ်သက်၍ အိမ်တိုင်းနီးပါး တယ်လီဖုန်းအသုံးပြုနိုင်ကြပြီး တယ်လီဖုန်း (၃၉၇) လုံး၊ တီဗွီ(၁၇၁)လုံး၊ ဂြိုဟ်တု စလောင်း(၄)လုံးနှင့် ရေဒီယို(၁၄၄)လုံး ရှိပါသည်။ MPTနှင့်Telenor သာလိုင်းမိပြီး ကျန်ဖုန်းလိုင်း များမမိပါ။ ဖုန်အများ သုံးပြုခြင်းအတွက် တနေရာရာ နှင့် တနေရာ ဆက်သွယ်မှု ရရှိခြင်း၊ မိုးလေဝသ အခြေအနေ သတင်းအချက် အလက်များ အလွယ်တကူ ရရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိ ရပါသည်။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက် အလက်များတွင်လည်း ဖုန်းတိုင်များနှင့် အနည်းငယ် ဝေးကွာ နေသောကြောင့် သတင်းအချက်အလက်များ ရယူမှုတွင် နှေးကွေးကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ကျေးရွာတွင်ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦးများအား လက်လှမ်းမီမှုမှာ ရွာအတွင်းဖြစ်သည်။ ဘေးကင်း လုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု ၊အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု မရှိသဖြင့် ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများအား အားနည်းကြောင်းတွေ့ ရပါသည်။ဂုမိုင် ကွာဝေးသော ချောင်းခွရဲစခန်းသို့ သွားရ သည်။ အရေးကြုံလျှင် ၂၀မိုင်ကွာဝေးသော တံတားဦးမြို့ သို့ ရောက် ချိတ်ဆက်ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် လုံခြုံရေးရဲကင်းများချထားပေးလျှင်ပိုမိုကောင်းမွန်မှုကိုတွေ့ရှိရပါသည်။

(ဈ)တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့်ပြည်သူ့လုံခြုံရေး။ ။ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ် အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် ကြီးမားသောခိုးမှုများ မရှိကြပါ။ သာမာန်ကိစ္စများကို ကျေးရွာ ရာအိမ်မှူးနှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး တို့မှ ဖြေရှင်းပေးသည်။

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က)ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့်အခြေနေများ။ ။ကျေးရွာမြေဩဇာများ အသင့်အတင့်ရှိသည်။ ရေမြောင်းများရှိခြင်း၊ရေရရှိနိုင်သော ချောင်းများရှိသည်။ မိုးရေလည်းအားကိုး နေရပါသည်။ နွားချေးအလုံအလောက်ရရှိပါသည်။ အော်ဂဲနစ်/ဓာတုပိုး သတ်ဆေးအတွက် သုံးစွဲလေ့ မရှိ၊ဗဟုသုတမရှိကြပါ။စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်က ထုတ်ချေးပေးပါသည်။ နည်းပညာနှင့် ပတ်သက်၍လည်း စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှနည်းပညာမရှိပါ။ကုန်သွင်းအား တွင်တံတားဦးဈေးတွင် အလုံအလောက် ရရှိပါ သည်။ ကျောက်ဆည်မြို့ပေါ်စိုက်ပျိုးရေး ဆေးဆိုင်များတွင် လိုသလောက်ရရှိနိုင်ပါသည်။ ပလပ်မြေ၊ မြေလွတ်မြေရိုင်းများ တိုးချဲ့ရာတွင် စက်ယန္တရားများ လိုအပ်ပါသည်။ မြေဆီလွှာမှာ အသင့်အတင့်သာ ရှိသည်။စိုက်ဘဏ်မှ ချေးငွေ ရရှိသော်လည်းလုံလောက်မှုမရှိ၍ စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုနည်းပါး ကြသည်။ပင်ကိုယ်ကလည်း အရင်းအနှီး နည်းကြသည်။ နှမ်းသီးနှံစိုက်ပျိုးရိတ်သိမ်းချိန်၌သာ လုပ်သား ရှားပါးမှုနှင့် ကြုံရ၍ ကျန်အချိန်တွင် လုပ်သား အရင်းအမြစ်ပေါများသည်။ မိုးကောင်းရေသောက်ဖြစ်၍ မိုးခေါင်သောနှစ်တွင် အချိန်မှီစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးသီးနှံများ မအောင်မြင်ခြင်းကြောင့်သီးနှံ အထွက်နှုန်း နည်း၍အချို့ဆိုလျှင် မျိုးရှုံးမှု ရှိသည်။ သီးနှံများတွင် အမြစ်ပိုး၊ဆစ်ပိုးနှင့် လည်လိမ် ရောဂါများ နှစ်စဉ်ကျရောက်တက်သည်။ ပွင့်လင်းရာသီတွင် ကျောက်ဆည်မြို့နှင့် လက်လှမ်းမှီသည့်

စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာနှင့် အခြားနည်းလမ်းများကို သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာနများ နှင့် ပြင်ပ အဖွဲ့အစည်းများမှ လုံလောက်စွာမရနိုင်ပါ။ပလပ်မြေ၊မြေလွတ်မြေရိုင်းများရှိသည်။ မွေးမြူရေးအတွက် ရေလုံလောက်မှုရှိသည်။ နွေရာသီရေ ပြတ်လပ်ရှိသည်။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် မျိုးတိရိစ္ဆာန်များကို ဒေသအတွင်း ဆက်သွယ်ရရှိနိုင်သည်။ မွေးမြူရေး အတွက်လိုအပ်သော သွင်းအားစုများ ကို၂၀မိုင် ခန့်ဝေးသောတံတားဦးတွင် အလုံအလောက် ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။ တိမွေးကုဦးစီးဌာနရှိသည်။ ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ မွေးမြူရေးအနေဖြင့် နွားမွေးမြူ ခြင်းကို အဓိကထား လုပ်ကိုင် ကြသည်။ မွေးမြူရန် အိမ်ခြံဝန်း အလုံအလောက် မရှိပါ။ ။မျိုးကောင်း၊ မျိုးသန့်ရရှိရန်အခက်အခဲရှိသည်။မွေးမြူရေးချေးငွေ လုံလောက်စွာ ရရှိမှုမရှိပါ။ နှစ်စဉ်ရာသီလိုက်ရောဂါများ ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်လေ့ ရှိပြီးနည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှုအချိန်မီမရ။ ကာကွယ်ဆေးထိုး လေ့မရှိသောကြောင့် ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုလည်း လုံလောက်မှုမရှိ။ ဈေးကွက်အလုံအလောက် ရှိသော်လည်း လိုင်စင်မရှိသဖြင့် လွတ်လပ်စွာရောင်းဝယ်ခွင့်မရှိ၊ ဈေးကောင်းမရကြပါ၊ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းကို ခံကြရသည်။ ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားပါက အချိန်မှီ ဆောင်ရွက် နိုင်ခြင်း မရှိပါ။ချေးငွေ မရှိပါ။ကျေးရွာတွင် ၂၀မိုင်ကွာဝေးသောတံတားဦးမြို့တွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး အတွက် အလုံအလောက်ရှိသည်။ လွတ်လပ်စွာသွားလာနိုင်ပြီး အလုပ်အကိုင်ရှားပါးသည်။ လက်သမား၊ ပန်းရံ၊ ဈေးရောင်း၊ အပ်ချုပ်နှင့်ဝပ်ရွော့အသက်မွေးပညာ သင်တန်းများတက်ရောက်နိုင်ပါက အဆင်ပြေနိုင်သည်။ သက်မွေးပညာ တက်ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင် ရန်လည်းကုန်ကျစရိတ် အရင်းအနှီးမတက်နိုင်ကြပါ ။ ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသေးသော သူများလည်း ရှိပြီး အလုပ်အကိုင် မရရှိသဖြင့် နီးစပ်ရာဌာနများတွင် ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် ခန့်ထားပါက အဆင်ပြေနိုင်သည်။ ဈေးရောင်း လုပ်ကိုင်စား သောက်ကြသည်။ နယ်မြေအေးချမ်းပြီး လွတ်လပ်စွာ သွားလာ နိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေများပြားပြီးလုပ်ငန်းခွင်သုံးပညာအရည်အချင်း ပိုင်းတွင်အနည်းငယ် နိမ့်ကျပြီး သင်တန်းစရိတ်အကုန်အကျခံကာ လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်မတက်နိုင်ကြချေ။ ငွေကြေး အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စုအချို့သာ သင်တန်းများသို့ ငွေကုန်ကျခံကာ သင်ကြားကြပါသည်။ ရှိသော်လည်း ပြင်ပအရင်းအနှီး လုပ်ငန်းများ၊ အလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံများမရှိခြင်း။ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း နည်းပါး ခြင်းကြောင့် လူတိုင်း အလုပ်အကိုင် မရှိကြပါ။ နေ့စားလုပ်အားခမှာနည်းပြီး အလုပ်အကိုင်လည်း ပုံမှန်မရကြပါ။ အပ်ချုပ်၊ အလှပြင်၊ပန်းရံ၊လက်သမား လုပ်ကိုင်သူများရှိသော်လည်း ခေတ်မှီလုပ်ငန်းသုံး ကိရိယာ မရှိခြင်း၊ လက်ရှိလုပ်ငန်းများကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းခြင်း ဖြစ်သည်။ အခြားအသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတွင်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။ ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့် တပိုင်တနိုင် လုပ်ငန်းများ ထူထောင်ရန်အရင်းနှီးမရှိ ချေးငွေလက်လှမ်းမမှီ၊ အရင်းအနှီးလည်း နည်းသည့်အပြင် ချေးငွေစနစ်လည်း မရှိပါ။

(ခ) အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု။ ။ကျေးရွာရှိစိုက်ပျိုးမြေများမှာ မြေဆီလွှာအသင့်အတင့် ကောင်းမွန်သည်။ မြေဆီဩဇာ သင့်သည်။ စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန် နေရာမရှိ။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ လုံလောက်မှုမရှိ။ စိုက်ပျိုးစရိတ်နှင့် သွင်းအားစုစရိတ် ကုန်ကျမှုမြင့်သည်။ ပုံစံ ၇ ရရန် အခက်အခဲရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် သောက်ရေအတွက် ရေတွင်း(၅)တွင်း ရှိသည်။ ရေတွင်းများမှာ (၁)နှစ်ပတ်လုံး

ရေလုံလောက် စွာရရှိပြီး အရည်အသွေးကောင်းသော သောက်ရေသန့်ရရှိသည်။ အဝီစိစက်တပ်(၂၀) တွင်း၊ လက်နှိပ်တုံကင်(၃)တွင်းရှိရာ ရေမှာရေပေါ့ ၊ရေငံသာ ထွက်ရှိ ပါသည်။မိုးရေ သိုလှောင်ကန်(၅၅)ခု ရှိပြီး မိုးတွင်းအချိန်တွင် ရေလုံလောက်စွာရရှိနိုင်သည်။ ရေကန်(၂)ကန် လည်းရှိသည်။ အခြားသောအိမ်ထောင်စုစုမှာ ရေတွင်း၊ ရေကန်ရှိသော နေရာများမှ စွဲငင်သုံးစွဲရသည်။ သီးနှံများအတွက် ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကိုခံနိုင်သော ဖျက်ပိုးများလည်း ကျရောက် တက်သည်။ မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုကို ရရှိနိုင်သော်လည်း ဖျက်ပိုးနှိမ်နင်းရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ပေးသော အစီအစဉ် မရှိသေးပါ။ တောင်သူများအနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေး အထောက်အပံ့များရရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။ သွင်းအားစုနှင့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားသောကြောင့် အကျိုးအမြတ် နည်းသည်။အတိုးနှုန်း သက်သာပြီးနှစ်ရှည်သင့်တော်သော စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေ မရရှိ။ လက်ရှိ စိုက်ဘဏ် ငွေချေးစနစ်မှာ တောင်သူများအတွက် ထိရောက်မှု နည်းသည်။ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရောင်းချသော သီးနှံများ ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်မှုမရှိ၊ ကုန်သည်ပွဲစားများ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခံကြရသည်။ ဈေးကွက်သို့ သွားရောက်ရောင်းချ ရန်ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည့် အများပြည်သူသုံးဘတ်စ်ကားများမရှိ။ သီးခြားယာဉ်ငှါးရမ်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရသောကြောင့် ကုန်ကျမှုစရိတ်များသည်။ ပွဲရုံများသို့သွားရောက် ရောင်းချရာ တွင်လည်း အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်မှုမရှိ။ ရွှေးချယ်ရန် နည်းလမ်းနှင့်နေရာမရှိသောကြောင့် မဖြစ်မနေ ရောင်းချကြရသည်။ အစိုးရအနေဖြင့်လည်း အရေးယူ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းမရှိ။

မွေးမြူရေးတွင် ရာသီအလိုက်ရောဂါများဆိုးရွားစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသဖြင့် မွေးမြူသူများနှစ်စဉ်ဆုံးရှုံးမှု များသည်။ ၄င်းအတွက် ထိရောက်သော ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများလည်း မရကြပါ။ ကျေးရွာတွင်လည်း နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူမရှိ။ မွေးမြူရေးကုသစရိတ်မြင့်မားသည်။ အရင်းအနှီးများပြီး မွေးမြူရေးချေးငွေလည်း မရကြပါ။ မိမိအိမ်မွေးတိရစ္ဆာများ၏အသားကိုလည်း လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့်မရှိ။ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ ကိုသာရောင်းချရသောအခါ မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံကြရသည်။ သားသတ်လိုင်စင်ချ ထားရာ တွင်လည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိ။ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုး ချထားပေးလေ့ရှိသည်။ အရှင်လိုက် သယ်ယူရောင်းချခွင့်ကိုလည်း ကန့်သတ်မှုများ၊ ဖမ်းဆီးမှု များရှိသည်။

ကျေးရွာတွင်အိမ်တွင်းမှု ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းများရှိသော်လည်း အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေပုံမှန်ရရှိရေး အတွက် အကန့်အသတ်ရှိနေပါသည်။ ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းအတွက် ကုန်ကြမ်း၊အတက်ပညာ၊ အထိအတွေ့တို့ အားနည်းသည်။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးသည်။ အခြားအသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းများတွင်လည်း ကျွမ်းကျင်မှုအားနည်းသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းသည့်အပြင် ချေးငွေစနစ် လည်းမရှိပါ။

၆။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ

(က)ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်။ ။ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ အဖွဲ့နှင့်တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီး လာမည့် ငါးနှစ်တာကာလအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်းချမှတ်ထားပါ

သည်။ (၁) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စုပေါင်း (၁၆၉) သည် ဝမ်းစာဖူလုံပြီး မိသားစုဝင်ငွေ ၂၅% တိုးတက်ပြီး ဖြစ်ရမည်။

(၂) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာအတွက်အခြေခံ လူမှု အဆောက်အဦးများ ပြည့်စုံပြီး လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားနေပြီ ဖြစ်ရမည်။

(၃) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာကိုကောင်းစွာ ဦးဆောင်နိုင်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှု စွမ်းဆောင်ရည်ကောင်းသော လူမှုအဖွဲ့အစည်း အနည်းဆုံးတစ်ဖွဲ့မှ ဦးဆောင်နေနိုင် သည့်အပြင် ကျွမ်းကျင်သူ အနည်းဆုံး (၅) ဦးလည်း မွေးထုတ်ပြီး ဖြစ်ရမည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ။ ။ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန်အောက်ပါ အကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားကြ မည်။

(ခ.၁)ကျေးရွာတွင်အရင်းအနှီးငွေ၊ နည်းပညာနှင့်နည်းပညာ အသုံးချနိုင်စွမ်းရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက် ပြီးစိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည်။ အသေးစားငွေကြေး လုပ်ငန်းနှင့် ချေးငွေများ အတွက်မြို့နယ်ရှိဘဏ်များ၊ ရင်းနှီးငွေရရှိနိုင်ရာအခြားနေရာများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။ အရင်းအနှီး ငွေများ ရရှိပါက စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ခွဲဝေချထားပေးမည်။ အလားတူပင်ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နည်းပညာများထွန်းကား လာရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နည်းပညာ သင်တန်းများ တက်ရောက် နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာနည်းပညာဌာနများနှင့်ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။ သင်တန်းတက်ထားသူများက တဖန် ကျေးရွာတွင်ရရှိထားသော နည်းပညာများကို မျှဝေပေးပြီး မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ကလည်း ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးချကာ ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေမည်။

(ခ.၂)ကျေးရွာတွင်အခြေခံအဆောက်အဦးဖြစ်သည့်(လမ်း၊မီးလင်းရေး၊ ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်း၊ စာကြည့်တိုက်) များကိုတိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။တစ်ချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာအခြေခံ အဆောက်အဦးများကို သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။ ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာလမ်းနှင့် ကျေးရွာ ဈေးဆောက်လုပ်ကာ ကျေးရွာ၏အခြေခံ အဆောက်အဦများ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။၊ တချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာအဆောက်အအုံများ ကိုအသုံးပြုစီမံခန့်ခွဲ၊ ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် စီမံခန့်ခွဲ နိုင်စွမ်းကိုလည်း တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက် သွားကြမည်။ ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း ကျေးရွာအခြေပြုလုပ်ငန်းများကို အကောင် အထည်ဖော် စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်များ ပိုမိုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်း အားပေးဆောင်ရွက်မည်။(ခ.၃) ကျွန်ုပ်တို့သည်အပ်ချုပ်၊ ဇာထိုးပန်းထိုး၊ ဆံပင်ညှပ်၊ စက်ပြင်၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်ပြင်နှင့် မိုဘိုင်းဖုန်းပြင် စသော သင်တန်းများ တက်ရောက် နိုင်ရန်သင့်တော်သော သင်တန်းသားများကို တက်ရောက်နိုင်ရန် စီစဉ်ပေးမည်။ ထိုသင်တန်းများသည်သင်တန်းသား များအတွက် ကျွမ်းကျင်မှုများကို တိုးပွါးရရှိစေပြီးဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ ထူထောင် တိုးချဲ့နိုင်ရန် အရင်းအနှီး လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နှင့်ချိတ်ဆက်ပေးမည်။

SAMPLE

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာန ဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြုချက်အရပြုစု ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဆင့်ထိ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့်အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ကြပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပံ့မှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ အနာဂါတ်တွင် လည်းရေရှည် တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကိုနိုင်ငံတော်အစိုးရ ထံမှရရှိမည်ဟုမျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာ သားများ ကိုယ်တိုင်အား ထုတ်လုပ်ကိုင်ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်များ ကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း ပုံမှန် စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။ အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ ပံ့ပိုးပေးမှုသည်အလွန်အရေးပါ ပါသည်။ ဦးစားပေး စီမံချက်များနှင့် ဘတ်ဂျက် ပမာဏပါဝင်သည့် နှစ်ပါတ်လည် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ပြင်ဆင်ရန် ဖြစ်သည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးမြေများ ထိရောက်စွာ အသုံးချနိုင်ရေး၊

ကျေးရွာတွင် စပါး၊နှမ်း၊မြေပဲနှင့်ပဲစဉ်းငုံတို့ကို စိုက်ပျိုးကြသည်။ တောင်သူများအတွက် သီးနှံဖျက်ပိုး ကျရောက်ခြင်းသည် အဓိကပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ဖျက်ပိုးကိုထိရောက်စွာ နှိမ်နှင်းရေး အတွက် နည်းစနစ်ရရှိရေး လိုအပ်သည်။ ဖျက်ပိုးနှိမ်နှင်းရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနမှ ဝန်ဆောင်မှုများကိုရသော်လည်း စိုက်ပျိုးရေး ထွက်ကုန်ပစ္စည်းများရောင်းချသည့် ပုဂ္ဂလိကအရောင်း ဆိုင်များကို မှီခိုအားထားမှုပိုများသည်။ သီးနှံဖျက်ပိုး များသည် ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကို ခံနိုင်စွမ်း ရှိကြကာ တောင်သူများအတွက် သီးနှံပျက်စီးမှုနှင့် ဝင်ငွေလျော့နည်းမှု ဖြစ်စေသည်။ နည်းပညာ အသုံးပြုပုံများအပါအဝင် ပိုးမွှားနှိမ်နှင်းရေးနည်းပညာ အသစ်ရရှိရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုသင့်ပါသည်။

(ဂ) ငွေရေးကြေးရေးနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်းများ

ဘဏ်လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆင်းရဲတောင်သူ၊ အလယ်အလတ်တောင်သူနှင့် တောင်သူကြီး များအတွက် လိုအပ်သောချေးငွေရရှိရန် စနစ်များပြောင်းလဲချမှတ်သင့်သည်။ အထူးသဖြင့် လယ်သမား နှင့်အသေးစား လုပ်ငန်းရှင်များသည်စိုက်ပျိုးရေးနှင့်အသေးစားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ အတွက် အထိုက်အလျောက်များပြားသည့် ချေးငွေလိုအပ်ပါသည်။ အလားတူနှစ်ရှည်ပင်စိုက်ပျိုးရေး အတွက် လည်းစိုက်ပျိုးမည့်အပင်အမျိုးအစားနှင့် အရင်းအနှီးလိုအပ်ချက် အပေါ်မူတည်၍ မြစိမ်းရောင် ချေးငွေနှင့် နှစ်ရှည်ချေးငွေများ လိုအပ်ပါသည်။

(ဃ) ကျေးလက်အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာအထောက်အပံ့

ကျေးရွာတွင်း အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်မည့် အလားအလာရှိပြီး အလုပ်အကိုင်နှင့် အမြတ်အစွန်းများရရှိရန် အထူးသဖြင့် လူငယ်နှင့် အမျိုးသမီးများအတွက် အခွင့်

အလမ်းရှိပါသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့တွင် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုနည်းပညာ၊ ဈေးကွက်၊ သတင်းအချက်အလက်များ လက်လှမ်းမီမှုတွင် အားနည်းပါသည်။ ကျေးရွာတစ်ခုလုံး၏ အမျိုးမျိုး ကွဲပြားနေသော လုပ်ငန်းများ (ကုန်ထုတ်ခြင်း၊ စက်မှု၊ လက်မှု လုပ်ငန်း) အတွက် လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲရေးထောက်ပံ့ခြင်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန် ခက်ခဲပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာမှ အသေးစားလုပ်ငန်းများအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် လုပ်ငန်းသစ်များ ယခုအခါအဆင်သင့်မတွေ့ရသေးပါ။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့်လည်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အထောက်အကူ ပြုအဖွဲ့တစ်ခုထူထောင်ပြီး မြို့နယ်အဆင့်စီမံခန့်ခွဲရေး အောက်တွင် ထားရှိကာ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ဝန်ဆောင်မှုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့တွင် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်တစ်ချို့နှင့် တိုးချဲ့ ပညာပေးရေးဝန်ထမ်းအချို့ ပါဝင်မည်ဖြစ်ပြီး၊ မြို့နယ်ဒေသမှ သည်ကျေးရွာအထိလိုအပ်သောစီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှုအထောက်အကူပြုလုပ်ငန်း များကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လုံလောက်သောရန်ပုံငွေလည်းရှိရပါမည်။

(ဌ) ကျေးလက်ဈေးဆောက်လုပ်ရေးနှင့်သားငါးလိုင်စင်များချထားမှု

ရွာသူ/သားများ မိမိတို့ အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များ ရောင်းချရာတွင် သားသတ်လိုင်စင် ရှိသူ၏ မတရားဖမ်းဆီးခံ၊ မတရားဈေးနှိမ်ခြင်း၊ ခေါင်းပုံဖြတ်အနိုင် ကျင့်ခြင်းတို့ကို ခံနေကြရသည်။ သားသတ်လိုင်စင်ချ ထားရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုး ချထားပေးခြင်း။ ရွာသူ/သားများမှ မိမိတို့မွေးမြူထားသော အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များကို အသားရောင်းချရာ တွင်ဖမ်းဆီးခံရခြင်း၊ အရှင်သယ်ယူရောင်းချခွင့် ကန့်သတ် ထားခံရခြင်းနှင့် သားသတ်လိုင်စင်သို့ ရောင်းချရာ တွင်လည်း ပေါက်ဈေးမပေးဘဲမတရား ဈေးနှိမ်ခံရသည်။ လိုင်စင်ရှိသူမှ ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် မတရား ခေါင်းပုံ ဖြတ်ခံနေရသည်။မွေးမြူထုတ်လုပ်မှု အလုံအလောက်ရှိသည်။ ဈေးကွက်နှင့် ဝယ်လိုအားလည်း အလုံအလောက်ရှိသည်။ သို့သော်ဒေသခံ ရွာသူ/သားများ မွေးမြူရေးမှ အကျိုး အမြတ်နည်းသည်။ အကယ်၍ လွတ်လပ်စွာ အခွန်လွတ် ရောင်းချနိုင်မည်ဆိုပါက မွေးမြူသူ တောင်သူများ အနေဖြင့်လည်း ဝင်ငွေတိုးလာမည်ဖြစ်ပြီး ဝယ်ယူစားသုံး သူများအနေဖြင့်လည်း သန့်ရှင်းလတ်ဆတ်သော အသားငါးတို့ကို ဈေးနှုန်းသက်သာစွာ ဝယ်ယူစားသုံးနိုင်ခြင်းဖြင့် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာအတွင်း ကိုယ်တိုင်မွေးမြူထုတ်လုပ်ကြသည့် တောင်သူများအား ကျေးရွာတွင်း အခွန်လွတ် သားငါးဈေးတည်ဆောက်ပေးရန်။ သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေးလိုင်စင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင် ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးဆွဲပေးရန်။ ဒေသခံများ အကျိုးရှိစေမည့် အစီအစဉ်များဖြင့် စည်သွပ်စက်ရုံ/သားရေစက်ရုံ တည်ထောင် ပေးရန်။

ကျေးရွာတွင် မိမိတို့ လယ်၊ ယာ၊ သားငါးများကို လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချနိုင်သော ဆိုင်ခန်း ၃၀ - ၄၀ ပါရှိသည့် အခွန်လွတ်ဈေးတစ်ခုရှိသင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများက ရေ၊ သန့်ရှင်းရေးစနစ်နှင့် လမ်းတို့ စနစ်တကျ ပါဝင်သည့် ဈေးအဆောက်အဦ တစ်ခုတည်ဆောက်ပေးရန် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။ မိမိတို့ကျေးရွာအပြင် အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှ ရွာသူရွာသားအချို့ အတွက်လည်း အကျိုးခံစားမှု ရရှိစေနိုင်ပါမည်။

(စ) စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ဈေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်မှုမရှိခြင်း

စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်ကြမ်းအလုံလောက် ထွက်ရှိသော်လည်းဈေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် ပွဲရုံများမှ အလေးတင်း တောင်းမမှန်ခြင်းကြောင့် စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ရောင်းချရာတွင် တောင်သူ များအရှုံးပေါ်/အမြတ်နည်း/ဝင်ငွေနည်းနေကြသည်။ အရေးယူမှု၊ ကြီးကြပ်မှုအားနည်းသည်။ ဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေး တင်းတောင်း မှန်ကန်ရေးအစိုးရမှ ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေးယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။

(ဆ) ကျောင်းမြေပုံစံ ၁၀၅ အမြန် ဆုံးချထားပေးရန်။

မြစ်ကမ်းဘေးရွာများမြစ်ရေတိုက်စားမှုကြောင့် ကျေးရွာနှင့်စာသင်ကျောင်းများ မဖြစ်မနေ ရွှေ့ပြောင်းရာ တွင် စာသင်ကျောင်းမြေ ပုံစံ ၁၀၅ လျှောက်ထားရာတွင် ကြုံကြာမှုများရှိသဖြင့် ရွာသူ/သား များ အခက်အခဲ များစွာရှိသည်။ ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အလုပ်ပျက်ကွက်မှုများစွာရှိသည်။ ခွင့်ပြုချက်လျှောက်ထားရာတွင် သက်ဆိုင် ရာဌာနများ အနေဖြင့် အရေးယူ ဆောင်ရွက်ပေးမှု၊ ဝန်ဆောင်မှု အားနည်းသည်။ ရွာသူ/သားများအနေဖြင့် ဗဟုသုတနည်းပါးသည်။ ရွာသူ/သားများ အနေဖြင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာနှင့်ချိတ်ဆက်မှုအားနည်းသည်။ အစိုးရ ဌာနများ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု၊ ဝန်ဆောင်မှု၊ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုအား နည်းသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းမှတဆင့် လွှတ်တော်သို့ တင်ပြ၍ ကျောင်းမြေပုံစံ ၁၀၅ အမြန် ဆုံးချထားပေးရန်။

(ဈ) အစိုးရဌာနလစ်လပ်နေရာများတွင် ဒေသခံဘွဲ့ရ ပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေးရန်

ကျေးရွာစာသင်ကျောင်းတွင်ပညာရေးဝန်ထမ်းပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။ ပညာရေးဌာနမှလစ်လပ်နေရာများ အချိန်မီဖြည့်စွက်ခန့် ထားမှုမရှိ။ ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံအရ အင်အား ရှိသည်။ကျောင်းသားအရေအတွက်များသည်။ အချိန်မီ ခန့်ထားခြင်း မရှိ။အချို့ဝန်ထမ်းများ မိမိ တာဝန်ကျနေရာသို့ သွားရောက်တာဝန်ထမ်းဆောင်လိုခြင်းမရှိ။ ဝန်ထမ်းများကို ဖွဲ့စည်းပုံ အင်အား အရအချိန်မီ အမြန်ဆုံးဖြည့်စွက်ခန့်ထားပေးရာတွင် ဒေသခံဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ဦးစားပေး ခန့်ထားပေးရန်

(ဋ) ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူ ရရှိရေး၊ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေ ပြဋ္ဌါန်းပေးရန်နှင့်ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။

အလုပ်အမျိုးအစား၊အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှုနှင့် ပင်ပန်းမှုတူသော်လည်း ကျား/မနေ့စား လုပ်အားခတန်းတူမရရှိကြပါ။ ကျား/မ ခွဲခြားမှု အနည်းငယ်ရှိသည်။ ၄င်းအပြင် အမျိုးသမီးများ လုံခြုံမှုနည်း နေသည်။ လက်ရှိအမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေသည်ထိရောက်မှု အားနည်းနေသေးသည်။ အမျိုးသမီးများ အနေဖြင့် အတွေ့အကြုံ ဗဟုသုတနည်းသည်။ ပညာ တတ်နည်းပါးသည်။အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ချိတ်ဆက်မှု မရှိ။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းမှတဆင့် လွှတ်တော်သို့ တင်ပြ၍ ကျား/မလုပ်အားခတန်းတူရရှိရေး၊ အမျိုးသမီး ကာကွယ်သည့် ဥပဒေပြဋ္ဌါန်း ပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။

SAMPLE

(၄) ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုနယ်မြေအား ယူနက်စကိုအဖွဲ့ ဖြင့်ချိတ်ဆက်ပြီး ထိန်းသိမ်းရန်။ယဉ်ကျေးမှုမြှင့်တင်ပေးရန်။

ကျေးရွာသည် ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှု နယ်မြေအတွင်းပါဝင်သည်။ ဟိုတယ်ခရီးသွား လုပ်ငန်း အတွက် သဘာဝအရင်းအမြစ်နှင့် ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များ ကြွယ်ဝသည်။ ရှေးဟောင်း အမွေ အနှစ်နှင့် ရှေးဟောင်း အဆောက်အဦးများ၊ ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ (ရေပူစမ်း/ရှားပါး လင်းနို့ဂူ) စသည်တို့ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် နိုင်မှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းပြီး ပျက်စီးယိုယွင်းမှုများရှိနေသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရ အနေဖြင့် ငွေအင်အားနည်းသောကြောင့် ထိန်းသိမ်း နိုင်မှုအားနည်းသည်။ ငွေအင်အားနည်းသည်။ ယူနက်စကို အဖွဲ့အစည်းရှိသည်။ ယူနက်စကိုအဖွဲ့၊ ဟိုတယ်ခရီးသွား ဌာနများနှင့်ချိတ်ဆက်နိုင်မှုအားနည်းသည်။ ယူနက်စကိုအဖွဲ့နှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်၍ ရှေးဟောင်း ယဉ်ကျေးမှုနယ်မြေအား ထိန်းသိမ်းရန်။ ယဉ်ကျေးမှု မြှင့်တင်ပေးရန်။

(၃) အများသုံး ဘတ်စ်ကားလိုင်းပြေးဆွဲပေးရန်

ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာသည် တံတားဦးနှင့်မြို့သာလမ်းဘေးတွင်တည်ရှိပြီး တောင်ဘက်တွင် တည်ရှိသည်။ ဒေသထွက်ကုန်များ အလုံအလောက်နှင့် စျေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ သွားလာရန် ကားလမ်းများလည်း ရှိသော်လည်း ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည် ယာဉ်လိုင်းများ မရှိသောကြောင့် စင်းလုံးငှါး၊ သို့ မဟုတ်ကိုယ်ပိုင်ကား၊ ဆိုင်ကယ်ရှိသူများသာ အဆင်ပြေသွားလာနိုင်သော်လည်း ဆင်းရဲနှင့်အဆင်းရဲ ဆုံးများအတွက် ပုံမှန်နှင့် အရေးပေါ်သွားလာရန် အဆင်မပြေကြပါ။

အများသုံး ဘတ်စ်ကားလိုင်းပြေးဆွဲပေးရန်။

၈။စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အချိန်ကာလ

စီမံချက်များသည် အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာများကို လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအဖြစ် သဘောထား နားလည်နိုင်စေမည့် ဖော်ထုတ်ထားချက်များဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံချက်များသည် ငါးနှစ် တာစီမံချက် ကာလအတွင်း ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များကိုရောက်ရှိရန် ပါဝင်ပေးမည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်မှု ဆိုင်ရာ အဓိကသော့ ချက်များ ဖြစ်သည်။

(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုက ငါးနှစ်တာစီမခံချက်ကာလအတွက် ပြင်ဆင်ပြုစုကြသည့်ကာလက ဖော်ထုတ်၊ ဦးစားပေး တန်းစီခဲ့ကြသည့် စီမံချက်များသည် မည်သို့မျှ ပြည့်စုံမှုမရှိနိုင်ပါ။ ဤသည်မှာ ကျေးရွာ လူထုသည် နှစ်နှစ်၊ သုံးနှစ်တာ ကာလ စီမံချက်များအတွက် မျှော်မှန်းရေးဆွဲ ထားနိုင်ကြသော်လည်း ငါးနှစ်တာကာလတစ်လျှောက်လုံးတွင် နောက်ထပ် ဆောင်ရွက်မည့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ဖော်ထုတ်သွားကြပါမည်။ သို့ပါသောကြောင့် ရေးဆွဲထားသည့် ငါးနှစ်တာ စီမံချက်သည် ပြင်းထန်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကဲ့သို့ ထိခိုက်စရာများ မပေါ်ပေါက်ပါကအနည်းနှင့် အများဆိုသလို ပြောင်းလဲမှု မရှိနိုင်ပဲ နောက်ထပ် တိုးလာမည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်များသာ ပါဝင်လာနိုင်ပါမည်။ ထို့ကြောင့်ငါးနှစ်တာ ကာလကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်၏ ဗျူဟာမြောက်မူဘောင်အတွင်း နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ကိုဆောင်ရွက် သွားကြပါမည်။

(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံချက်ကို အုပ်စုခွဲခြားခြင်း

စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များကို စီမံချက်ဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို စီစစ်စိတ်ဖြာနိုင်ရန် လုပ်ငန်းရပ်ဆိုင်ရာနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အခြေခံပြီး အုပ်စုခွဲသည်။ လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စု သတ်မှတ်ခြင်း (Functional classification)ဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများအတွက် သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများအလိုက် ဆောင်ရွက်ဘွယ်ရာများကို သိရှိနားလည်စေနိုင်သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification)သည် စီမံချက်ကို အကဲဖြတ်ရာတွင် စီးပွါးရေးအကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး၊ လူသားချင်းဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုတို့ကိုခွဲခြား သိရှိစေရန် အထောက်အကူပြုသည်။

လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း *(Functional classification)*– ဝန်ကြီးဌာနများ၊ဦးစီးဌာနများကယင်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များအလိုက်ဖော်ထုတ်ထားသောလုပ်ငန်းကဏ္ဍ အပိုင်းအခြား များကို သိရှိစေနိုင်သည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း *(Economic classification)*တွင်သာမန် အသုံးစရိတ်၊ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး အသုံးစရိတ်၊ လူသားချင်း စာနာမှုဆိုင်ရာ အထောက် အပံ့တို့ ပါဝင်သည်။

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

စီမံချက်များအလိုက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်သက်ရာ အမှတ်ပေးအဆင့်ခွဲခြင်းစနစ်ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတွင် စီမံချက်များ ဦးစားပေးအစီအစဉ်ကို ဖော်ထုတ် ထားပါသည်။ တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် အခြားအေဂျင်စီများထံမှ နည်းပညာ အကူအညီများရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေးစီမံချက် လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကဏ္ဍ/ကဏ္ဍခွဲ	စီမံချက်	ရမှတ်ပေါင်း	ဦးစားပေးအဆင့်	ဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
<u>စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကဏ္ဍ</u>					
	<u>၁။ အဖွဲ့အစည်းဖွဲ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဆိုင်ရာစွမ်းရည်မြှင့်တင်ပေးမှု</u>	၄၀	၁၇	၁. အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်း၊ ၂. စာရင်းနှင့် မှတ်တမ်းရေးသွင်းနည်းသင်တန်း၊ ၃. ခေါင်းဆောင်မှုသင်တန်း၊	ကျေးလက်ဦးစီး
<u>စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ</u>					
	<u>၂။ စိုက်ပျိုးရေး ရရှိရေး</u>	၆၉	၂	၄. ဆည်မြောင်းပြုပြင်ခြင်း/အသစ်ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ၅. တစ်ဖက်ဆည်ကန်ဆောက်လုပ်ခြင်း၊	ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန

			၆. စက်အဝိစိတွင်း တူးဖော်ခြင်း၊ ၇. ရေစုပ်စက်ဖြင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ရေတင်စိုက်ပျိုးခြင်း/ရေစုပ်စက် အရစ်ကျရောင်းချခြင်း၊	။ ကုမ္ပဏီမျ ား
	၃။ သီးနှံအထွက်တိုး	၁၈	၉	၈. မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရေးသင်တန်း၊ ၉. လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများ အရစ်ကျရောင်းချခြင်း၊	စိုက်ပျိုး ရေးဦးစီး ဌာန
	၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	၃၈	၁၄	၁၀. မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနည်းသင်တန်း၊ ၁၁. သဘာဝမြေဆွေးပြုလုပ်နည်းသင်တန်း၊ ၁၂. ဘက်စုံပိုးမွှားကာကွယ်နည်းသင်တန်း၊ ၁၃. ဟင်းသီးဟင်းရွက် စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း၊ ၁၄. ကိုင်းကူးကိုင်းဆက်သင်တန်း၊ ၁၅. တောင်သူပညာပေးစခန်းဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ ၁၆. လေ့လာရေးခရီး၊ ၁၇. အခြေခံလယ်ယာမြေ ဥပဒေပညာသင်တန်း၊	စိုက်ပျိုး ရေးဦးစီး ဌာန
မွေးမြူရေးကဏ္ဍ					
	၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း	၁၅	၈	၁၈. ဆင်းရဲဆုံးမိသားစုများ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် မွေးမြူရေး၊ ၁၉. တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေးတိုးချဲ့ခြင်း၊ ၂၀. မွေးမြူရေးချေးငွေထူထောင်ခြင်း၊	တိရိစ္ဆာန် ဦးစီးဌာန၊ ငါးလုပ် ငန်း ဦး စီးဌာန
	၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာ	၃၅	၁၅	၂၁. တိရိစ္ဆာန်၊	တိရိစ္ဆာန် ဦး စီး ဌာန
စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ် သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များကဏ္ဍ					
	၇။အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းမျ ား တိုးမြှင့်ခြင်း	၅၈	၁၃	၂၂. ခေတ်မီလက်သမား၊ ပန်းရံပစ္စည်းများ ထူထောင်ခြင်း၊ ၂၃. ခေတ်မီစက်ချုပ်/အလှပြင်ပစ္စည်းများထူထောင်ခြင်း ၊ ၂၄. ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ လစ်လပ်နေရာတွင် ဒေသခံဘွဲ့ရပညာတက်များအား ဦးစားပေးခန့် ထားပေးရန်နှင့် မြို့နယ်ဦးစီးမှူးများအား ဒေသနှင့် ကိုက်ညီသော စီမံခန့်ခွဲခွင့် ပြုပေးရန်၊	
	၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ	၃၀	၅	၂၅. စက်ချုပ်နှင့် အိမ်တွင်းမှု အဆင့်မြင့်သင်တန်း၊ ၂၆. မုန့်မျိုးစုံသင်တန်း၊ ၂၇. လက်သမား၊ပန်းရံအဆင့်မြင့်သင်တန်း၊ ၂၈. အိမ်သုံးလျှပ်စစ်ပြုပြင်သင်တန်း၊ ၂၉. စက်ပြင်သင်တန်း၊ ၃၀. ဆံပင်ညှပ်၊အလှပြင်သင်တန်း၊ ၃၁. လက်ယက္ကန်း၊စက်ယက္ကန်းသင်တန်း၊ ၃၂. တယ်လီဖုန်းပြုပြင်သင်တန်း၊	ကျေးလ က်နှင့် အသက် မွေးဦးစီး ဌာန

SAMPLE

			၃၃. ပန်းဘဲသင်တန်း၊	
ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ				
	၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု	၅၄	၄	၃၄. မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်း၊	ကျေးလက်
ပညာရေးကဏ္ဍ				
	၁၀။ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း	၆၀	**၉**	၃၅. ကျောင်းဆောင်သစ်ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ၃၆. ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ၃၇. ဝန်ထမ်းအိမ်ရာဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ၃၈. ကျောင်းသောက်ရေသန့်ရရှိရေး၊ ၃၉. ကျောင်းခြံစည်းရိုးဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ၄၀. ကျောင်းပရိဘောဂ၊ ၄၁. ကျောင်းသင်ထောက်ကူပစ္စည်း၊ ၄၂. ကျောင်းအားကစားပစ္စည်း၊ ၄၃. ကျောင်းစာကြည့်တိုက်ထူထောင်ခြင်း၊	ပညာရေးဦးစီးဌာန
ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ				
	၁၁။ ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း	၇၂	၅	၄၄. ဆေးခန်းဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ၄၅. ဆေးခန်းပရိဘောဂထူထောင်ပေးခြင်း၊ ၄၆. လူနာတင်အရေးပေါ်ကားထူထောင်ပေးခြင်း၊ ၄၇. အခြေခံမရှိမဖြစ် အိမ်သုံးဆေးဆိုင်ထူထောင်ခြင်း၊	အားကစားနှင့် ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန
	၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာ	၂၈	၁၁	၄၈. အရံသားဖွားသင်တန်း၊ ၄၉. အခြေခံကျန်းမာရေးသင်တန်း ၅၀. တိုင်းရင်းဆေးသင်တန်း ၅၁. ကျန်းမာရေးပညာပေးသင်တန်း	အားကစားနှင့် ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန
ရေနှင့်သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ				
	၁၃။ သောက်ရေသန့် ရှင်းရေး	၅၀	၇	၅၂. ကျေးရွာသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ၅၃. ဆင်းရဲသားများယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်ခြင်း	
လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစားကဏ္ဍ				
	၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး	၂၂	၁၆	**အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းသင် တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊** ၅၄. အင်္ဂလိပ်စာသင်တန်း၊ ၅၅. ကွန်ပျူတာသင်တန်း၊ ၅၆. တယ်လီဖုန်းပြင်သင်တန်း၊	
				လူငယ်များ လုံခြုံမှု ၅၇. ယာဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်းကမ်း သင်တန်း၊ ၅၈. အမျိုးသမီးကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု သင်တန်း၊	
				လူငယ်များလေ့လာသင်ယူမှု မြှင့်တင်ရေး ၅၉. နှစ်စဉ် စာပေဟောပြောပွဲကျင်းပခြင်း၊ ၆၀.	

SAMPLE

			ခေတ်မီအင်တာနက်စာကြည့်တိုက်ထူထောင်ခြင်း၊	
			ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရေးနှင့်မြှင့်တင်ရေး ၆၁. ရိုးရာ/ခေတ်ပေါ်တီးဝိုင်းထူ ထောင်ပေးခြင်း	
			လူငယ်များ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များတွင်မျှတ၊ တက်ကြွစွာ ပါဝင်လာစေရေး ၆၂. ကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင် လူငယ်များအချိုးကျ ပါဝင် ဖွဲ့စည်းပေးခြင်း၊	
			လူငယ်များအားကစားမြှင့်တင်ခြင်း ၆၃. အားကစားကွင်းနှင့်အားကစားပစ္စည်များနှင့် ကိုယ်ကာယအလှလေ့ကျင့်ပစ္စည်းများ ၆၄. နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်နှင့် အားကစားပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပခြင်း (ကျေးရွာအဆင့်၊ ကျေးရွာ အုပ်စုအဆင့်၊ မြို့နယ်အဆင့်၊ တိုင်းအဆင့် စသည်)	အားကစားနှင့် ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန
<u>ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက်အဦးများ</u>				
	<u>၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတား</u>	၄၅	၃	၆၅. ရွာချင်းဆက်ကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း၊ ၆၆. ရွာတွင်းကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း၊ ၆၇. ကုန်ထုတ်လမ်းပြုပြင်ရေး၊	ကျေးလက် ဦးစီး
	<u>၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေး</u>	၅၀	၁	၆၈. ကျေးရွာမီးလင်းရေး၊	ကျေးလက်
သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချခြင်းကဏ္ဍ				
	<u>၁၇။</u> <u>သဘာဝဘေးလျော့ချရေး</u>	၂၅	၁၂	၆၉. မီးသတ်ကားထူထောင်ခြင်း၊ ၇၀. အရံမီးသတ်စနစ်တကျဖွဲ့စည်းခြင်း၊	
မူဝါဒများ				
	၁၈။ ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း	၂၀	၁၀	၇၁. မြေယာကော်မတီစနစ်တကျဖွဲ့စည်းပေးရန်၊ ၇၂. ပုံစံ၇ကို စနစ်တကျကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ပေးရန်၊ ၇၃. လယ်မြေပြဒေပြင်ဆင်ပေးရန်၊ ၇၄. သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေး လိုင်စင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင် ညှပ်ဒေပြင်ဆင်ရေးဆွဲပေးရန်၊ ၇၅. အစိုးရဌာနလစ်လပ်နေရာများအား ဒေသခံဘွဲ့ပညာတက်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေးရန်၊ ၇၆. ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူရရှိရေး အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းပေးရန်၊	လွှတ်တော် သို့ တင်ပြရန်။

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

အောက်ပါဇယားတွင် လုပ်ငန်းစတင်ရန်၊ ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည့်ဦးစားပေးစီမံချက်များ၏ အချိန်ဇယားကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ကို နှစ်အလိုက် လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ထည့်သွင်းပေးမည်။

SAMPLE

စီမံချက်	အဆင့်	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁
၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး	၁၈	✓				
၂။ စိုက်ပျိုးရေး ရရှိရေး	၂	✓	✓	✓		
၃။ သီးနှံအထွက်တိုး	၁၂	✓				
၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	၁၄	✓	✓	✓	✓	✓
၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း	၈	✓				
၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာ	၁၅	✓	✓	✓		
၇။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း	၁၃	✓	✓			
၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ	၁၇	✓	✓	✓	✓	✓
၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန် ဆောင်မှု	၉	✓				
၁၀။ ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း	၄	✓	✓	✓		
၁၁။ ကျန်းမာရေးအ ဆောက်အဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း	၅		✓	✓		
၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာ	၁၁	✓	✓	✓	✓	✓
၁၃။ သောက်ရေသန့်	၇		✓	✓		
၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး	၁၆	✓	✓	✓	✓	✓
၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတား	၃	✓	✓			
၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေး	၁	✓				
၁၇။ သဘာဝဘေးလျှော့ချရေး	၆	✓	✓	✓	✓	✓
၁၈။ ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း	၁၀	✓	✓	✓	✓	✓

၉။ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

အောက်ပါဇယားတွင် ဖေါ်ပြထားသောစီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်းနမူနာ (indicative) အဖြစ်ကိုးကားရန် ပမာဏသာဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက် ပမာဏတွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မီတီသည် တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများ နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် လုပ်ငန်းများထံမှဘတ်ဂျက်အပါအဝင် စီမံချက်ပြုစုရေးဆွဲရေး အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဖေါ်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသား မဟုတ်သောထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖေါ်ပြထားခြင်းမရှိပါ။(ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာ လုပ်အား၊သဲ၊ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊အချိန် စသည်)

စီမံချက်ဘတ်ဂျက်

စဉ်	စီမံချက်	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (ကျပ်)				
		ရန်ပုံငွေ (သိန်း)	သာမန် အသုံး စရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ် ငွေလုံး ငွေရင်းအ သုံးစရိတ်	စွမ်းဆောင် ရည်မြှင့် တင်ရေး	လူသားချင်း စာနာမှု ဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှု

၁	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး		√
၂	စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရေး	√	
၃	သီးနှံအထွက်တိုး	√	
၄	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	√	
၅	မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း		√
၆	မွေးမြူရေးနည်းပညာ		√
၇	အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း	√	
၈	အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ		√
၉	ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန် ဆောင်မှု	√	
၁၀	ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း	√	
၁၁	ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများမြှင့်တင်ခြင်း	√	
၁၂	ကျန်းမာရေးနည်းပညာ		√
၁၃	သောက်ရေသန့်	√	
၁၄	လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး	√	
၁၅	ကျေးရွာလမ်းတံတား	√	
၁၆	ကျေးရွာမီးလင်းရေး	√	
၁၇	သဘာဝဘေးလျှော့ချရေး		√
၁၈	ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း	√	

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုကျေးရွာလူထုကဦးဆောင်အကောင်ထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့်လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေး နှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

(၁၀-၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကိုအထိရောက် ဆုံးအကောင်အထည်ဖော်ရန် တာဝန်မှာကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီသည် ပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအားတာဝန်များ ခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေးကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာကုန်ထုတ်လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(၁၀-၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များကဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှု တာဝန်ယူဆောင်ရွက် သော်လည်းအခြားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်းရှာဖွေဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သော အကူအညီများရယူဆောင် ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည်မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု

SAMPLE

အရည်အသွေးတိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေး ဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရပမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း အထောက် အကူပြုလမ်း အဆင့်မြှင့်တင်ရန် မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာ ဒီဇိုင်း ပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများရယူရပါမည်။

(၁၀-၃) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူ ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင် မှုမှာ အမှန်ပင် လိုအပ်ပါမည်။ ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ(နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှု အဖွဲ့အစည်းများ၊ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်များ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ) ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများကစီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖေါ်ပြ ထားသော သတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံ ကြီးကြပ်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီကတာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသော ကော်မတီကိုဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ နှင့်နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၀.၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေးအစီအစဉ်များ ထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခ ကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက် ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ် ဖြတ်သန်း သွားလာသယ်ယူမည့်ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်းကဲ့သို့သော စည်းကမ်းများ သတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အား တာဝန်အပ်နှင်း ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပါသည်။ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေး အတွက်လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်း ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖေါ်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေအနေများအားစနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်

ပါလိမ့်မည်။လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်သော နည်းလမ်းကို လက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့် အလျောက်ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကိုကြီးကြပ် စစ်ဆေး သုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော အဖွဲ့အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ တည်ဆောက် ပါမည်။

(၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း (Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(financial progress)တို့ကို စနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၄င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသော အဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီး တို့က မိမိတို့ တာဝန်ကျရာကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက်အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များသည် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုကို တိုင်းတာမည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)များဖြစ်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့ အသီးသီးသည် ၄င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ(monitoring report)ကိုရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှ ဦးဆောင် ပါမည်။ (၃)လပတ် ကြီးကြပ် စစ်ဆေးမှု အစီရင်ခံ စာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာအကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသော အခက်အခဲအဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သော အဆိုပြုချက်များ၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)

ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု(မူလလျာထားချက်နှင့်နှိုင်းယှဉ်၍)၊(၃)လပတ် ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊ ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သော အရင်းအမြစ်များ စုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသောအခက်အခဲများ၊ ပြဿနာများ၊ ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ သည် (၃)လပတ်ကြီးကြပ် စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာ ကျေးရွာအုပ်စု ဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို အဓိကထားဖော်ပြပါမည်။ ၄င်းအစီရင်ခံစာ တွင်အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားမှုများ၊ ကျေးရွာသူ/သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သော အကူအညီ အထောက် အပံ့များ စသည်တို့ ပါဝင်ပါမည်။

(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာကျွန်တို့ ဆောင်ရွက်သော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါအဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာက ဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်းဖန်တီးနိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့် အဖွဲ့အစည်း များမှာ-ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ ၊ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင်များ)၊သတင်းမီဒီယာများ၊ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ စသည်တို့ဖြစ် ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင်သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သော အခွင့်အလမ်းကိုလည်းရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ကိုပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၁)

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြု ဇယားများ

(၁) ကျေးရွာ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

(၁.၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ဇယား (၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		**ကျား**	**မ**	**စုစုပေါင်း**	**စုစုပေါင်း၏ %**
၁ နှစ်အောက်	နို့စို့အရွယ်	၁၆	၂၈	၄၄	၂.၂%
၁ နှစ်မှ ၅နှစ်အောက်	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်	၁၀၅	၈၂	၁၈၇	၉.၇%
၅ နှစ်မှ ၉နှစ်အထိ	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်	၉၂	၉၁	၁၈၃	၉.၂%
၉ နှစ်အထက်မှ ၁၄နှစ်အထိ	အလယ်တန်းကျောင်းသားအရွယ်	၁၀၉	၉၈	၂၀၇	၁၀.၄%
၁၄ နှစ်အထက်မှ ၆၀နှစ် အထိ	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်	၆၂၉	၆၂၈	၁၂၅၇	၆၃.၄%
၆၀ နှစ်နှင့် အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး	၄၁	၆၆	၁၀၇	၅.၄%
စုစုပေါင်း လူဦးရေ	**၁၉၈၅**	**၉၉၂**	**၉၉၃**	**၁၉၈၅**	**၁၀၀%**
စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု - ၄၉၂		**တစ်အိမ်ထောင်ရှိ ပျမ်းမျှဦးရေ - ၄.၃%**			

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျွန်တော်တို့သစ်တော်ဖျာမြောက်ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း(၄၉၂) မှ လူဦးရေပေါင်း (၁၉၈၅)(က၉၉၂+မ၉၉၃) ရှိသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျင် ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၄.၃%) ရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏စံနှုန်း ဖြစ်သော ၅ယောက်နှုန်းထက် အနည်းငယ်သာ လျော့နည်းနေသည်။ ကျေးရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူ ဦးရေမှာ၁၂၅၇ဦး(၆၃.၄%)ရှိပြီး၊ မှီခိုသူဦးရေမှာ၇၂၈ဦး (၃၆.၆%)သာ ရှိသောကြောင့် ကျေးရွာ၏ အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာ အသင့်အတင့် ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၄င်းအလုပ်လုပ်နိုင်သောသူများကို အသက်မွေး ဝမ်းကြောင်း ကျွမ်းကျင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင်မည်ဆိုပက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်

SAMPLE

အလားအလာကောင်းများရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်တွင် အမျိုးသား အလုပ်လုပ်နိုင်သောလူဦးရေထက် အမျိုးသမီးဦးရေမှာဒဉီး (၀.၀၈%) ပိုများသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ တစ်နှစ်အောက်လူဦးရေမှာ ၄၄ဦး (၂.၂%) သာ ရှိသဖြင့် လူဦးရေ မွေးဖွားနှုန်း နည်းသည်ကိုတွေ့ရသည်။ တစ်နှစ်နှင့် ၅ နှစ်အောက် လူဦးရေ(၁၈၇)ဦး (၉.၄%) ရှိသဖြင့် ၅နှစ်အောက်ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက်ကို အတိအကျ သိရှိနိုင်သည်။ မူလတန်း နှင့်အလယ်တန်းကျောင်းနေ အရွယ်လူဦးရေကိုလည်း သိရှိရသောကြောင့် ကျောင်းနေ အရွယ်ကလေးတိုင်းကျောင်းနေနိုင်ခြင်းရှိမရှိ ကိုအလွယ်တကူနှိုင်းယှဉ်သိရှိနိုင် မည်ဖြစ်ပါသည်။ ၅နှစ်နှင့် ၉နှစ်အထိ (၁၈၃)ဦး(၉.၂%)၊ ၉နှစ် အထက်မှ ၁၅နှစ်အထိ (၂၀၇)ဦး (၁၀.၄%)၊ ၁၅နှစ်အထက်မှ ၆၀နှစ်အထိ (၁၂၅၇)ဦး (၆၃.၄%)နှင့် ၆၀နှစ် နှင့်အထက် (၁၀၇)ဦး (၅.၄%)ကျန်းမာရေး အသင့်အတင့် ရှိကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိနိုင် ပါသည်။

(၁.၂) အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အင်အား

(၁.၂.၁) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအမျိုးအစား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်				တွဲဖက် လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%		မိသားစုဝင် လုပ်အား		
၁	**စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး)**						
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၅၀		၃၀.၅ %	၃၀၀	၁၅၀	ယာစိုက်ပျိုးရေး
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၁၀၀		၂၀.၃%	၁၀၀	၁၀၀	
၂	**တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး**						
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၀၀		၂၀.၃%	၅၀	၅၀	တစ်နိုင်တစ်ပိုင်မွေးမြူြခြသည်။
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၅၀		၁၀.၂%	၁၀၀	၁၀၀	
၃	**ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း**						
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း						
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား						
၄	**သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း**						
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း						
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား						
၅	**ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း**						
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း						
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား						
၆	**လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး**						

SAMPLE

	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း						
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား						
၇	**ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း**						
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၀		၂%	၅		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၅၀		၁၀.၂%	၃၀	၁၅	
၈	**ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး**						
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း						
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၅	၁%		၅	၅	
၉	**ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)**						
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း						
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၁၀	၂%		၁၀	၅	
၁၀	**လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး**						
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၀	၂%		၃၀	၂၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား						
၁၁	**ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း**						
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း						
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား						
၁၂	**ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး**						
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း						
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၇	၁.၄%	၁၀	၁၀		
၁၃	**ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)**						
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း						
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား						
၁၄	**အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ**						
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း						
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား						
၁၅	**ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့်ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)**						
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း						
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား						
၁၆	**ပညာရေး**						
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း						
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊			၁၅	၁၅		

SAMPLE

	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား						
၁၇	**ကျန်းမာရေး**						
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း						
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား						
၁၈	**လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ**						
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း						
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား						
၁၉	**အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ**						
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း						
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား						
၂၀	**ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies, etc.,)**						
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း						
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား						
	စုစုပေါင်း	၄၉၂	၉၉.၉ %		၆၄၅	၄၇၀	

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းမှာစိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး ကျေးရွာရှိ အိမ်ခြေ စုစုပေါင်း(၁၆၉)အနက် စိုက်ပျိုးရေးကိုအဓိကလုပ်ကိုင်သူ (၄၉၂) အိမ်ထောင်စု ရှိသည်။ တောင်သူမှီခိုအား ထားသူမှာ (၁၅၀)အိမ်ထောင်စု၊ တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးတွင် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ကိုင်သူ (၁၀၀) အိမ်ထောင်စု၊ ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်းတွင်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၁၀)ဦး၊ ယာဉ်၊စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး၊(၅) အိမ်ထောင်စု၊ လက်လီလက်ကားမိသားစုဝင် လုပ်အား(၁၀)၊ ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး(၇) အိမ်ထောင်စု၊ ပညာရေး (၁၅)အိမ်ထောင်စုတို့ဖြစ်ကြပါသည်။

(၁.၂.၂) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား (၃) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
၁	လယ်ယာလုပ်ငန်း	နေ့စား	၄၀၀၀	၃၀၀၀	၃၅၀၀	၂၅၀၀	သီးနှံပေါင်း/သင်/ရိတ်/သိမ်း
၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး	နေ့စား	၄၀၀၀	၃၀၀၀	□□□□	□□□□	
၃	ငါးလုပ်ငန်း - ရေချို/ရေငန် ငါးဖမ်းခြင်း၊ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်လုပ်ငန်း						
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊						

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
	ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း						
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း						
၆	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	နေ့စား	၇၀၀၀	၃၀၀၀	၄၀၀၀	□□□□	
၇	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	နေ့စား	၃၅၀၀	၃၀၀၀	၃၀၀၀	၂၅၀၀	
၈	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး	နေ့စား					
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)	နေ့စား					
၁၀	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း	နေ့စား					

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်

(၁) လခစား အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (လစာ ÷ ၂၂.၇၅)

(၂) နာရီတွက်ဖြင့် ရသော အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (တစ်နာရီဝင်ငွေ × ၈)

လေ့လာတွေ့ရှိချက် ။ ။ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား(၄)မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ကျပ် ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးများ၏အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၂၅၀၀ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။ တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ် နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးများ၏အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၂၅၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။ ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား လုပ်အားခမှာ ၇၀၀၀ကျပ် ၊အနည်းဆုံး လုပ်အားခ (၄၀၀၀)ကျပ်၊ အမျိုးသမီးလုပ်အားခအများဆုံးမှာ(၃၀၀၀)ကျပ်ဖြစ်သည်။ ယာဉ်၊စက်ကိရိယာအိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေးတွင် အမျိုးသားလုပ်အားခ အများဆုံးမှာ(၃၅၀၀)ကျပ်၊ အနည်းဆုံးလုပ်အားခမှာ (၃၀၀၀)ကျပ်နှင့် အမျိုးသမီးလုပ်အားခမှာ(၃၀၀၀)ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်အားခမှာ(၂၅၀၀)ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။ ဤလုပ်ငန်အားလုံးတွင် အလုပ်ချိန်နှင့် လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှု ပင်ပန်းမှုခြင်း တူသော်လည်း လုပ်အားခ အနေဖြင့် ကျားနှင့် မ ခွဲခြားမှု မမျှတမှု ရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။

SAMPLE

(၁.၃) သဘာဝ ရင်းမြစ်များ

(၁.၃.၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

ဇယား (၄) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်း အကျဉ်း)	ရေရင်းမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)
လယ်မြေ	၁၂၄.၀၇			
ယာမြေ /တောင်ယာ	၂၃၀၆၈.			
ဥယျာဉ်ခြံမြေ	၁၈.၇၅			
အိမ်ခြံဝင်း စိုက်ခင်း				
နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း	၄			
ရွှေပြောင်းတောင်ယာမြေ				
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ				
စားကျက်မြေ				
ပလပ်မြေ	၃၀၀			
အခြား				
စုစုပေါင်း	၂၇၅၅.၄၂			

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ရေရှိသည့်နေရာအမျိုးအစား - ဆည်၊ မြစ်ရေတင်၊ စိမ့်စမ်းရေသွယ်၊ မြေအောက်ရေ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာ လယ်မြေ(၁၂၄.၀၇)ဧက၊ယာမြေ (၂၃၀၆.၆) ဧက၊ဥယျာဉ်ခြံမြေ(၁၈.၇၅)ဧက၊နှစ်ရှည်(၄)ဧက၊ပလပ်မြေ(၃၀၀)ဧကစုစုပေါင်းစိုက်ပျိုးမြေ (၂၇၅၅.၄၂) ဧကရှိသည်။ စိုက်ပျိုးမြေအားလုံး၏ မြေဆီလွှာအရည်အသွေးမှာ သင့်ရှိသည်။ စိုက်ပျိုးမြေအားလုံး သည် ဆည်ရေမသောကြောင့် အချိန်မီ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းလည်းမရှိသောကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်းနည်း သည်။ ဆည်မြောင်းများ အသစ် တည်ဆောက်ခြင်း၊ အဟောင်းပြုပြင်ခြင်းများ ပြုလုပ်ရန် ဆောင်ရွက် ပေးပါက စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အလားလာ ကောင်းမွန်လာမည်။ နှစ်ရှည်ဥယျာဉ်ခြံမြေနှင့် နှစ်ရှည်သီးနှံ စိုက်ပျိုးရန် ရေမြေရာသီဥတုသင့်လျော်သော်လည်း အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာအတွေ့အကြုံနည်သည်။

(၁.၃.၂) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

ဇယား (၅) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)
ကာဗွန် (ဓာတ်ငွေ့/ရေနံ) (ထင်း၊ မီးသွေး)	မရှိ	လက်လှမ်းမမီ။
အခြား ရင်းမြစ်များ (ရွှေ)	သင့်	လွယ်
အခြားသဘာဝရင်းမြစ် သဲ၊ ကျောက်၊	နည်း	
အခြားသဘာဝရင်းမြစ်		
သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ	နည်း	လက်လှမ်းမမှီ။

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)
(ယုန်နှင့်ငှက်မျိုးစုံ)		
သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ) **(ကြိတ်မှန်ပင်၊ရွက်ယိုပင်၊တမာပင်၊ဆင်တုံးမန္ကယ်၊ရှားစောင်းလက်ပတ် စသောဆေးဖက်ဝင်အပင်များ)**	သင့်	လက်လှမ်းမမှီ။

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာတွင် သဘာဝအရင်းအမြစ်များအနေဖြင့် ကန္တာရပင်၊ ထနောင်ပင်၊ မန်ကျည်းပင်၊ ကုက္ကိုပင်စသည်တို့ရှိသော်လည်း တဖြည်းဖြည်းရှားပါးလာသဖြင့် လက်လှမ်းမှီမှုနည်းသည်။ ရရှိနိုင်မှုခက်သည်။ ထိုအပြင် အခြားသဘာဝအရင်းအမြစ်များဖြစ်သော အိမ်သုံးသဲ၊ကျောက်များမှာ ရရှိနိုင်သည်။ မြေဖြူ၊မြေနီနှင့် မြေဖယောင်း အစရှိသောလုပ်ငန်းသုံးမြေ အမျိုးအစားများထွက်ရှိသော်လည်း သုံးစွဲရမည့်နည်းပညာ၊ ဗဟုသုတနည်းပါးခြင်းတို့ကြောင့် အသုံးပြုနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ပါ။ သဘာဝတောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ အနေဖြင့် ယုန်၊ မြွေ၊ ရှဉ့်၊ ငှက်မျိုးစုံအနည်းငယ် သုံးစွဲမှု မရှိခြင်းကြောင့် ရရှိနိုင်မှု လက်လှမ်းမှီမှု နည်းသည်။ သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင် အပင်များအနေဖြင့် ကြိတ်မှန်ပင်၊ တမာပင်၊ရွက်ယိုပင်၊ရှားစောင်းလက်ပတ်ပင်၊ဆင်တုံးမန္ကယ်ပင်၊ သြဇာပင်တို့အနည်းငယ် ထွက်ရှိသည်။ထို့ကြောင့် မြန်မာတိုင်းရင်းဆေးအဖြစ်အသုံးပြုနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ပါ ။ ၎င်းသဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အသုံးပြုနိုင်ရန် ဗဟုသုတနှင့် နည်းပညာအားနည်းနေသည်ကိုတွေ့ရသည်။

(၁.၄) ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ

ဇယား (၆) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိသောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု	အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု	၂၀ဧကအောက်	၁၅ဧကအောက်	၅ ဧကအောက်	မြေယာမဲ့
အိမ်အခြေအနေ	တိုက်၊သွပ်မိုး၊အုတ်၊အုတ်ခင်း	တိုက်၊သွပ်မိုး၊အုတ်၊အုတ်ခင်းသစ်သားသွပ်မိုး		ထန်းရွက်မိုး၊ ဝါးထရံကာ၊ ဝါးကြမ်းခင်း ခွဲခင်းနှင့်ရှဉ်း–၃၊ ထန်းရွက်မိုး၊ထန်းရွက်ကလှည်း၊ပေါက်ထွဲ၂၊ မြေစိုက်အိမ်၊ ပေါက်ပြား၊တာဇဉ် ၊ ခေါ်း၊ ဆိုင်ကယ်-၁ စီး၊စက်ဘီး-၁ ၊ဖုန်း-၁ လုံး၊ TV-၁၊
လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာပိုင်ဆိုင်မှု	ဂွန်ဒေါင်း-၁၊ နွားတစ်ရှဉ်း လှည်း-၁	နွားတစ်ရှဉ်း လှည်း-၁	လှည်းပေါက်တူး၊ဓေါက်ပြား၊ခေါ်း၊တူရှင်း၊ ဂေါ်ပြား၊	ပေါက်ပြား၊တံစဉ်းခေါ်း၊ တူရွင်း
ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့်မဆိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှု	□□□□□□□□□□ □□ □□□□□□□□□□ □□□□	ဆိုင်ကယ်-၁၊ ဖုန်း–၂	ဖုန်း-၁	စက်ဘီး-၁

	□□□□□□□-□			
အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်း	ယက္ကန်း		ကျပန်း၊	ကျပန်း၊
အခြားပိုင်ဆိုင်မှု				
အိမ်ထောင်စု -	၂၀(၄.၁%)	၄၀၀(၈၁.၃%)	၃၇(၇.၅%)	၃၅(၇.၁%)

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့် ၄ဆင့်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့်ကို အဆင့်၄ဆင့် သတ်မှတ်ထားသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာတွင် အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု(၂၀) အိမ်(၄.၁%) ၊အလယ်အလတ် ရှိသော အိမ်ထောင်စု(၄၀၀) (၈၁.၃%)၊ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု (၃၇)(၇.၅%)နှင့် အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု (၃၅) (၇.၁%)ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နှစ်ပါတ်လုံးဝမ်းစာ ဖူလုံမှုမရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ဝမ်းစာဖူလုံမှုမရှိသော အလယ်အလတ် အိမ်ထောင်စုများတွင် နေ့စား အငှါးလုပ်ကိုင်ကြရ သော်လည်း အလုပ်ပုံမှန်မရကြဘဲ နေ့စားခမှာလည်း နည်းကြသည်။ ပိုင်ဆိုင် ပစ္စည်းအနေဖြင့်လည်း မျှတမှုမရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ အဆင့်၄ဆင့် သတ်မှတ်ထား သော်လည်း ကျေးရွာ၏ စီးပွားရေး အခြေအနေအရ အဆင့်၃ဆင့်ရှိသည်။ ကျန်ဆင်းရဲနှင့် အဆင်းရဲဆုံး အိမ်ထောင် စုများမှာအရေအတွက်များ သော်လည်းပိုင်ဆိုင်မှု အလွန်နည်းပြီး မြေယာမဲ့ကျပမ်းများ၊ ဆင်းရဲသား တောင်သူများနှင့် တောင်သူငယ်များ ဖြစ်သည်ကို တွေ့ကြရသည်။

(၁.၅) ထိခိုက်လွယ်မှု

(၁.၅.၁) ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု

ဇယား (၇) ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာဓန အဆင့် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း)

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖြေရှင်းသည့် နည်းဗျူဟာ
၃ လအောက်	၁၂	၃၄.၃%	ငွေချေးခြင်း၊ငွေတိုးယူခြင်း၊
၃ လနှင့် ၆ လ အောက်	၁၃	၃၇.၁%	။
၆လနှင့်၁၂လအထိ			

ရင်းမြစ် .. ဥစ္စာဓနအဆင့် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအား စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ **။(အဆင့် ၃ မှ ၁၁အိမ်နှင့် အဆင့် ၄ မှ၁၀အိမ်၊ စုစုပေါင်း ၂၁အိမ်)** ကျေးရွာတွင် ၃လအောက်တွင်(၁၂)အိမ်ထောင်စု (၃၄.၃%)၊ ၃လနှင့် ၆လအောက်တွင်(၁၃) အိမ်ထောင်စု (၃၇.၁%) ဖြစ်ပါသည်။ ဈေးဆိုင်များတွင် အကြွေးယူစားပြီး ပြန်လည်ဆပ်ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်း ရပါသည်။ ၎င်းမိသားစုများမှ ငွေနှင့် ရိက္ခာ တို့ကို အတိုးနှုန်းကြီးစွာဖြင့် ချေးယူကြရပြီး လုပ်အားဖြင့် ပြန်လည် ပေးဆပ်ကြရသည်။ငွေနှင့်ရိက္ခာကိုပေါင်ခံပစ္စည်းအဖြစ် အိမ်ခြံမြေပေးအပ်ထားရပါသည်။လိုသလောက် ချေးငှားနိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ ဆွေမျိုးများထံမှ ချေးယူ ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်း ကြသည်။

(၁.၅.၂) ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၈) ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်နှင့်အထက်	၁	၁	၂
မိသားစု/ရပ်ရွာ၏ စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်			
	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် အမျိုးသမီးဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု	၇		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ် အိမ်ထောင်စု	၂		
အခြားဒေသသို့ ကြာမြင့်စွာ သွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု			

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် မိသားစုစောင့်ရှောက်မှု မရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို(၆၀)နှစ် နှင့် အထက်တွင် ကျား(၁)ဦး၊မ(၁)ဦး စုစုပေါင်း(၂)ဦးရှိပါသည်။ မိသားစု/ရပ်ရွာ၏ စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်မစွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ တစ်ဦးတစ်ယောက်မှ မရှိပါ။ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲ၍ မိသားစုဦးရေများသော အိမ်ထောင်စုမှာ(၇)စုရှိ၍ ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို အိမ်ထောင်စု (၂)စုတွေ့ရပါသည်။ သက်ကြီး ရွယ်အိုများ၏ စားရေး/ကျန်းမာရေး/ ပြုစုစောင့်ရှောက် ရေးနှင့် ဆင်းရဲသားအိမ်ထောင်စုများ၏ စီးပွားရေးနှင့် ကျန်းမာရေးပညာရေးအတွက် အကူအညီ လုပ်အပ်ပါသည်။

(၁.၅.၃) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၉) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	စားနပ်ရိက္ခာ မဖူလုံမှု	မြင့်	မိသားစုအတွင်း အလုပ်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ အသင့်အတင့်ရှိကြသည်။
၂	သဘာဝရင်းမြစ် ရှားပါးမှု (မြေ၊ စိုက်ပျိုးရေ)	မြင့်	စိုက်ပျိုးရေမရ။ ဆည်မြောင်းမရှိခြင်း။
၃	ရေကြီးခြင်း	နိမ့်	မြစ်၊ချောင်း၊အင်းအိုင်နှင့်ဝေးသောကြောင့်။
၄	မိုးခေါင်ခြင်း	မြင့်	မိုးရေချိန်၅၀နီးပါးရွာ။
၅	အအေးလွန်ကဲခြင်း	နိမ့်	အပူပိုင်းဒေသဖြစ်၍အအေးလွန်ကဲခြင်းမရှိ။
၆	မုန်တိုင်း	နိမ့်	ဆိုးဆိုးရွားရွား ဖြစ်ပေါ်လေ့မရှိ။
၇	ငလျင်	နိမ့်	ငလျင်ကြောနှင့်ဝေး။
၈	မီးဘေး	လတ်	အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်။
၉	ဆားငန်ရေဝင်မြေ	နိမ့်	ပင်လယ်နှင့် နီးစပ်မှုမရှိ။
၁၀	မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာ ပျက်ယွင်းမှု	လတ်	သစ်တောပြုန်းတီးမှုကြောင့် ဖြစ်သည်။
၁၁	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	မြင့်	လောင်စာထုတ်ယူမှု ထင်း၊မီးသွေးထုတ်ယူမှုမရှိ။
၁၂	ငှက်ဖျားရောဂါ	လတ်	ငှက်ဖျားဇုန်အတွင်းမရှိ။
၁၃	တီဘီရောဂါ	မြင့်	အသက်ရှူလမ်းကြောင့်နှင့် လူအသုံးဆောင် များမှတဆင့် ကူးစက်သော ကြောင့်
၁၄	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	နိမ့်	မရှိ။

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁၅	ဆေးစွဲသူများ	နိမ့်	မရှိ။
၁၆	တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု	လတ်	ရာသီအလိုက်ရောဂါ ဆိုးရွား စွာကျရောက်လေ့ရှိသည်။
၁၇	လူကုန်ကူးခြင်း	နိမ့်	မရှိသေးပါ။
၁၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲ စသည်	နိမ့်	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကောင်းပြီး တစ်နှစ်ပတ်လုံး သွားလာနိုင်သည်။
၁၉	အခြား		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေတွင် အသင့်အတင့်သာရှိသည်။ စိုက်ပျိုးမြေအတွက်မြစ်ရေတင် စိုက်ပျိုးကြရသည်။ စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန်မရှိပါ။ စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု ၊သဘာဝ ရင်းမြစ်ရှားပါးမှု၊ မိုးခေါင်ခြင်း၊ သစ်တောပြုန်းတီးခြင်းတီဘီရောဂါတို့တွင် မြင့်သည်။ မီးဘေး၊ မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာ၊ တိရစ္ဆာန်ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု စသည်တို့တွင်လတ်သည်။ မီးဘေးတွင် အချိန်မရွေး ကျရောက် နိုင်သောကြောင့်လတ်ဖြစ်သည်။ ရေကြီးခြင်း၊ အအေး လွန်ကဲခြင်း၊မုန်တိုင်း၊ ငလျင်၊ဆားငန်ရေဝင်မြေ၊ ကိုယ်ခံအား ကျဆင်းမှုရောဂါ၊ ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ၊ လူကုန်ကူးခြင်းနှင့်ဝေးလံခေါင်သီ/ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲ စသည့်တို့တွင် နိမ့်ပါသည်။

(၁.၅.၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

ဧယား (၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	လူငယ်	မြင့်	မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိကအလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသည်။
၂	အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	မြင့်	မိသားစုများပြီး ဝင်ငွေနည်းသည်။ လုပ်အားခနည်းသည်။
၃	မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ	မြင့်	ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရှိ။ ဝင်ငွေနည်းသည်။
၄	သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသော ဒေသတွင် နေထိုင်သူ	နိမ့်	မရှိ။
၅	မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သူများ	နိမ့်	မရှိ၊ ကုန်းမြင့်ဒေသ။
၆	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများသော နေရာ (Prone to accident) တွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	အဝေးပြေးကားဂိတ်နှင့်ဝေးသည်။
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းခံရသူများ (IDP)	မရှိ	
၈	မြေနိမ့်ပိုင်း နေထိုင်သူများ	မရှိ	
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်	မရှိ	
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကျပန်း	မြင့်	ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရှိ။ လုပ်အားခနည်းသည်။ ဝင်ငွေနည်းသည်။

SAMPLE

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ	မရှိ	
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခ ဧရိယာတွင် နေထိုင်သူများ	မရှိ	
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ	မရှိ	
၁၄	ရွှေတွင်းလုပ်သား	မရှိ	
၁၅	ဆေးစွဲသူများ	မရှိ	
၁၆	ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသော သူများ	မြင့်	အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ကူးစက်မှု ဖြစ်နိုင်ခြေများသည်။
၁၇	လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ	မြင့်	ထိခိုက်မှုအန္တရာယ်များသည်။
၁၈	နေရပ်ပြန် အခြေချသူများ	မရှိ	
၁၉	ရွှေပြောင်းလုပ်သားများ	မရှိ	မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဝေးသို့ သွားရောက်အလုပ် လုပ်ကိုင်ကြသည်။
၂၀	ကားသမား	မြင့်	ကျောက်ဆည်သို့ သွားသော ကားသမား ၂ဦးရှိသည်။ သတိလစ်သည့်အခါ/မဆင်မခြင်သည့်အခါ အနည်းငယ်ရှိနိုင်သည်။
၂၁	အခြား	နိမ့်	

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု ခံရနိုင်သော လူအုပ်စုများတွင်လည်းလူငယ်၊ အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့်အိမ်ထောင်စု၊ မြေယာမဲ့၊ဆင်းရဲသားတောင်သူ၊ လက်လုပ် လက်စားများ၊ လက်လုပ် လက်စားများ၊ ကျပန်း၊ ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသောသူများ၊ လှည့်လည် သွား လာ၍ဈေးရောင်းသူများနှင့် ကားသမားတို့တွင် မြင့်သည်။ ဒေသတွင်နေထိုင်သူ၊နှင့် ကားသမား တို့တွင် လတ်ဖြစ်သည်။ သဘာဝဘေးဒဏ်ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသော၊ မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သူများ၊ မတော်တဆဖြစ်နိုင်ခြေများသော နေရာတွင်နေထိုင်သူ များ၊ ပြည်တွင်း နေရပ်စွန့်ခွာ ရွှေ့ပြောင်းခံရသူများ၊ မြေနိမ့်ပိုင်း နေထိုင်သူများ၊ငါးကန်ပိုင်ရှင်၊ လူနည်းစုလူမျိုးများ၊ ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဧရိယာ တွင်နေထိုင်သူများ၊ နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ၊ ရွှေတွင်းလုပ်သား၊ဆေးစွဲသူများ၊နေရပ်ပြန် အခြေချသူ များနှင့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများတွင် ထိခိုက် မှုမှာနိမ့်ဖြစ်ပြီးမရှိပါ။ ကားသမားများအနေဖြင့် ကျောက်ဆည်သို့ သွားသော ကားသမား(၂)ဦးရှိသည်။ သတိလစ်သည့်အခါ မဆင်မခြင်သည့်အခါ အနည်းငယ်ရှိ နိုင်သည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

(၂.၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ အခြေအနေ

(၂.၁.၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အမျိုးအစား	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ	လုပ်ငန်း တာဝန်	ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်း	စွမ်းဆောင်

		(၁/၂/၃)	ကျား	မ	ပေါင်း		သူများ (၄/၅)	နိုင်မှု (၆/၇/၈)
၁	မီးလင်းရေး	၂	၃၀	-	၃၀	ကျေးရွာမီးလင်းေ ေး	၄	၈
၂	စိုက်ဘဏ်	၁	၂၀		၂၀	ချေးငွေ	၅	၈
၃	ပရဟိတ	၂	၃၀	၁၀	၄၀	ဘာသာရေး	၄	၈
၄	ကျောင်းကော်မတီ	၂	၅	၃	၈	ကျောင်းဖွံ့ဖြိုးရေး	၄	၈
၅	မိခင်နှင့်ကလေးစေ ာင့်ရှောက်ရေး	၂		၁၀	၁၀	မိခင်နှင့်ကလေး စောင့်ရှောက်ရေး	၅	၈
၆	ယဉ်ကျေးမှု	၁	၇	၅	၁၂	ယဉ်ကျေးလိမ္မာ	၄	၈

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု- လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည့်။

(၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ - အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။

(၃) ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။

ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ

(၄) ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်

(၅) ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း

အဖွဲ့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအခြေအနေ

(၆) ကောင်း - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှုရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်းနှင့် တက်ရောက်မှုကောင်း၊ မှတ်တမ်းများကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတွင်းရှိ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု ရှိခြင်း။

(၇) သင့် - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂)ခု အောင်မြင်မှုရရှိခဲ့။ ပုံမှန် အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်းနှင့် အသင့်အတင့် တက်ရောက်မှုရှိ၊ မှတ်တမ်းအချို့ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

(၈) ညံ့(အားနည်း) - ကြုံသလို အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း၊ မှတ်တမ်းအချို့သာ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း (၆) ဖွဲ့ရှိသည်။ မီးလင်းရေးအဖွဲ့ (၁)ဖွဲ့၊ချေးငွေအဖွဲ့(၁)ဖွဲ့၊ သာရေးနာရေးအဖွဲ့(၁)ဖွဲ့၊ ကျောင်းဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့(၁)ဖွဲ့၊ မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေး အဖွဲ့(၁)နှင့် ယဉ်ကျေးလိမ္မာအဖွဲ့(၁) စုစုပေါင်း(၆)ဖွဲ့ရှိပါသည်။ မီးလင်းရေးအဖွဲ့တွင် (ကျား-၃၀)ဦးရှိပါသည်။ ချေးငွေအဖွဲ့တွင်(ကျား-၂၀)၊ သာရေးနာရေးအဖွဲ့တွင်(ကျား-၃၀၊မ-၁၀)ဦး၊ ကျောင်းဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့တွင်(ကျား-၅၊မ-၃)ဦး၊မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်မှုတွင်(မ-၁၀)နှင့် ယဉ်ကျေးလိမ္မာ အဖွဲ့တွင်(ကျား-၇၊မ-၅)ဦး တို့ဖြစ်ကြပါသည်။

၄င်းအဖွဲ့အစည်း(၆)ဖွဲ့ စလုံးသည်လည်း အစဉ်အလာအရဖွဲ့စည်းပြီး ဆောင်ရွက်နေကြသော်လည်း အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်အားနည်းနေ သေးသည်ကိုတွေ့ကြရသည်။ ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများ သော်လည်းအဖွဲ့အစည်း အချင်းချင်းလည်း ချိတ်ဆက်မှု လုံးဝမရှိကြပါ။ ဦးဆောင်

SAMPLE

မှုစွမ်းရည်လည်း အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု၊ မှတ်တမ်းနှင့်စာရင်းဇယားစနစ်တကျ ရေးသွင်းမှု၊ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းမှု၊ အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း ချိတ်ဆက်မှုစသည့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်ရေး သင်တန်းများ ရရှိနိုင်ပါကအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစီမံ အုပ်ချုပ်မှုများတိုးတက်ကောင်းမွန်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၁.၂)ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်း အမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်
၁			
၂			
၃			

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။

(၁) ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ပြည်ပ)

(၂) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ပြည်ပ)

(၃) အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း

(၄) ဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)

(၅) ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း (ဥပမာ - UK Aid, GIZ စသည့်)

(၆) ပရဟိတအဖွဲ့ (ပြည်တွင်း/ပြည်ပ)

(၇) ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျွန်တော်တို့တွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများမရှိပါ။

(၂.၂) စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(၂.၂.၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၂.၂.၁.၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား (၁၃) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၂၂	၄.၅%	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ ဧကအောက်	၁၃	၂.၆%	ဆင်းရဲသားတောင်သူ
၃	၂.၅ ဧကမှ ၅ ဧကထိ	၂၈၄	၅၇.၇%	တောင်သူငယ်
၄	၅ ဧကမှ ၁၂.၅ ဧက ကြား	၁၄၄	၂၉.၃%	အလယ်အလတ်စား တောင်သူ
၅	၁၂.၅ ဧက အထက်	၂၉	၅.၉%	တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း		**၄၉၂**	**၁၀၀%**	

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

SAMPLE

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။မြေယာမဲ့(၂၂)ဦး(၄.၅%)အိမ်ထောင်စု၊
၂.၅အောက်(၁၃)ဦး(၂.၆%)၊၂.၅ဧကမှ၅ဧကထိ
(၂၈၄)ဦး(၂၉.၆%)ဖြစ်ပါသည်။၅ဧကမှ၁၂.၅ဧကကြား(၁၄၄)ဦး(၂၉.၃%)နှင့်၁၂.၅ဧကအထက်တွင်(၂၉)
ဦး(၅.၉%)ရှိပါသည်။ လုပ်ကိုင်ရသော တောင်သူများမှာ သီးနှံအထွက်နှုန်း နည်းပြီးအဆင်မပြေမှု
တွေ့ကြုံရပါသည်။

(၂.၂.၁.၂)အစိုးရ နှင့် ပုဂ္ဂလိက ရေရင်းမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့် ဧရိယာ

ဇယား (၁၄) ကျေးရွာ၏ ရေရင်းမြစ်နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ /ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဧက	ရရှိနိုင်မှု	
				တန်စပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၁	ဆည်				
၂	ရေလွှဲဆည်				
၃	မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း				
၄	အဝီစိတွင်း				
၅	လက်ဝင် ရေတွင်း				
၆	စိမ့်စမ်းရေ				
၇	ချောင်းရေ				
၈	အခြား မိုးရေ				

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊
စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မရှိပါ။

(၂.၂.၁.၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	စုစု ပေါင်း စိုက် ဧက	သီးနှံထွက်မှု				သီးနှံ စိုက်ပျိုးသည့် ကာလ		သွင်းအား စု လိုအပ်ချက် (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	အမြတ် ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ် ချက်
		ယူနစ်	အနည်း ဆုံး	အများ ဆုံး	ပျမ်း မျှ	မှ	ထိ			
နှမ်း	၁၀၀၀	တင်း	၅	၁၀	၇	ဧပြီ	ဇူလိုင်	လတ်	လတ်	
မြေပဲ	၅၀	တင်း	၂၀	၅၀	၃၀	စက်တင်ဘာ	ဒီဇင်ဘာ	လတ်	လတ်	
ပဲစဉ်းငုံ	၁၀၀၀	တင်း	၁၀	၂၅	၁၅	ဧပြီ	ဒီဇင်ဘာ	လတ်	လတ်	
နေကြာ	၅၀	တင်း	၅	၁၀	၇	စက်တင်ဘာ	ဒီဇင်ဘာ	လတ်	လတ်	

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာနှမ်းမြေပဲ၊ပဲစဉ်းငုံနှင့် နေကြာ
ဖြစ်ကြသည်။ နှမ်းစိုက်ပျိုးဧက (၁၀၀၀) ဧကရှိပါသည်။ မြေပဲစိုက်ပျိုးဧက(၅၀)ဧက၊ ပဲစဉ်းငုံစိုက်ပျိုး
ဧက(၁၀၀၀)ဧကနှင့် နေကြာစိုက်ပျိုးဧက (၅၀)ဧကဖြစ်သည်။ နှမ်း(၁)ဧက ထွက်နှုန်းမှာ အများ

SAMPLE

ဆုံး(၁၀)တင်း၊ အနည်းဆုံး(၅)တင်းနှင့် ပျမ်းမျှ(၇)တင်း ဖြစ်သည်။ မြေပဲ(၁)ဧကထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး(၅၀)တင်း၊ အနည်းဆုံး(၂၀)တင်းနှင့်ပျမ်းမျှ (၃၀)တင်း ထွက်ပါသည်။ ပဲစဉ်းငုံ(၁)ဧက ထွက်နှုန်းမှာအများဆုံး(၂၅)တင်း၊ အနည်းဆုံး(၁၀)တင်းနှင့် ပျမ်းမျှ(၁၅)တင်းထွက်ရှိပါသည်။ နေကြာ(၁)ဧက ထွက်နှုန်းမှာအများဆုံး(၁၀)တင်း၊ အနည်းဆုံး(၅)တင်းနှင့် ပျမ်းမျှထွက်နှုန်းမှာ(၇)တင်းဖြစ်ပါသည်။

(၂.၂.၁.၄) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

ဇယား (၁၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

စက်အမျိုးအစား	ပိုင်ဆိုင်မှု					စက်ကိရိယာ ငှားရမ်းလုပ် ကိုင်နေသော တောင်သူ အရေအတွက်	မှတ်ချက်/ အခြေအနေ
	တစ် ဦး ချင်းပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်		ရွာပိုင်			
		အရေ အတွက်	လယ် သမား ဦးရေ	အရေ အတွက်	လယ် သမား ဦးရေ		
ထွန်စက်	၁၀					၂၅၀	
လက်တွန်းထွန်စက်	၁၅					၁၀	
အစေ့ချ ကိရိယာ							
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်	၄					၃၀၀	
ရိတ်သိမ်းစက်							
ခြွေလှေ့စက်							
ရေစုပ်စက်	၂၂					၃၀၀	
ခြေနင်းရေတင်စက်							
မြက်ရိတ်စက်							
အခြား/လှေ့စက်							

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ထွန်စက်၁၀စီးသာ ပုဂ္ဂလိကပိုင် ရှိသည်။ ၎င်းထွန်စက်ကို နွားမသန်စွမ်းသည့် တောင်သူများနှင့် ငွေကြေးအဆင်ပြေသော တောင်သူများ ၂၀၀မှ ၂၅၀ ဦးခန့် အထိမှာမိုးဦးနှမ်းကြဲစိုက်ချိန်တွင် အချိန်မှီစိုက်ပျိုးနိုင်ရန် (၁)နာရီလျှင်(၁၀၀၀၀)ကျပ်နှုန်းဖြင့် ငှားရမ်းကြရသည်။ လက်တွန်း ထွန်စက် (၁၅)စီး၊ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်(၄)စက်နှင့် ရေစုပ်စက်(၂၂)စက်ရှိသည်။ အချို့တောင်သူငယ်များမှာ သီးနှံပေါ် ပေးဖြင့် ငှားရမ်းကြပါသည်။ ကျန်တောင်သူများမှာ မိမိတို့ရှိသော နွားတပ်ထွန်၊ ထယ်တို့ဖြင့် အသုံး ပြုကြသည်။ အခြားတောင်သူသုံးစက်ကိရိယာပစ္စည်းများမရှိကြပါ။

(၂.၂.၁.၅) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခြေအနေ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေ(စိုက်ပျိုးမြေရရှိနိုင်မှု၊ငြိုဆီသြဇာ)	မြေဆီသြဇာအသင့်အတင့်။
ရေရင်းမြစ်	ရေမြောင်းများရှိခြင်း၊ရေရရှိနိုင်သောချောင်းများရှိသည်။
သဘာဝမြေဆွေး၊ အော်ဂဲနစ် မြေဩဇာ	နွားချေးအလုံအလောက်ရှိ။

SAMPLE

အခြေအနေ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
အော်ဂဲနစ်/ဓာတုပိုးသတ်ဆေး	သုံးစွဲလေ့မရှိ။ ဗဟုသုတမရှိကြပါ။
ချေးငွေနှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများ	စိုက်ဘဏ်မှ ပုံစံဂ့ရရှိပါက လယ်(၁၅၀၀၀၀)နှင့် ယာ(၂၀၀၀၀)ကျပ် ချေးငွေရရှိသည်။
နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ	စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ပတ်သက်၍ နည်းပညာအနည်းငယ်ရရှိပါသည်။
သွင်းအားစုဈေးကွက်	၂၀မိုင်ကွာဝေးသော တံတားဦးမြို့ပေါ် စိုက်ပျိုးရေးဆေးဆိုင်များတွင် လိုသလောက်ရရှိနိုင်သည်။
ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက်နှင့်ကုန်သွယ်မှု	ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိပါသည်။
အခြား	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီးဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာမြေဩဇာများ အသင့်အတင့်ရှိသည်။ ရေမြောင်းများရှိခြင်း၊ ရေရရှိနိုင်သော ချောင်းများရှိသည်။ မိုးရေလည်းအားကိုးနေရပါသည်။ နွားချေးအလုံအလောက် ရရှိပါသည်။ အော်ဂဲနစ်/ဓာတုပိုး သတ်ဆေးအတွက် သုံးစွဲလေ့ မရှိ၊ဗဟုသုတမရှိကြပါ။ စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်က ထုတ်ချေးပေးပါသည်။ နည်းပညာနှင့် ပတ်သက်၍လည်း စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှနည်းပညာမရှိပါ။ ကုန်သွင်းအား တွင်တံတားဦးဈေးတွင် အလုံအလောက် ရရှိပါသည်။ ကျောက်ဆည်မြို့ပေါ်စိုက်ပျိုးရေးဆေးဆိုင် များတွင် လိုသလောက်ရရှိနိုင်ပါသည်။

(၂.၂.၁.၆) သီးနှံထုတ်လုအပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့နိုင်မှု	ပလပ်မြေ၊မြေလွတ်မြေရိုင်းများ တိုးချဲ့ရာတွင် စက်ယန္တရားများ လိုအပ်ပါသည်။
မြေဆီဩဇာ အခြေအနေ	မြေဆီလွှာမြဩဇာလုံလောက်မှုမရှိခြင်း။
ငွေကြေးအရင်းအနှီး ရရှိနိုင်မှု	စိုက်ဘဏ်မှ ချေးငွေရ၏ ။သို့သော်မလုံလောက်ပါ။
စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ အချိန်မီ ရရှိအသုံးချနိုင်မှု	အရင်းအနှီးမတက်နိုင်သောကြောင့် သွင်းအားစုများကို အချိန်မီ အလုံအလောက်မသုံးစွဲနိုင်ပါ။
လုပ်သားရှားပါးမှု (ကျွမ်းကျင်သူ/ မကျွမ်းကျင်သူ)	အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်များရှိသော်လည်း ကျွမ်းကျင်မှုနည်းပါးခြင်း ၊မိသားစု ဝင်ငွေအတွက် အဝေးသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြသည်။
ရေရင်းမြစ်များ ရရှိနိုင်မှု	မိုးရေသာရှိပြီး သွင်းရေမရနိုင်ပါ။
စိုက်ပျိုးရေ မလုံလောက်မှု	လုံလောက်မှု မရှိပါ။
ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါ	ပိုးမွှားများ ကျရောက်လာသည့်အခါ နှိမ်နင်းနိုင်သော်လည်း ထိရောက်မှုမရှိပါ။
ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီမှု	ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု မရှိသောကြောင့် ထုတ်ကုန်အချိန်နှင့် တပြေးညီ မထုတ်လုပ်နိုင်ပါ။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု မရကြပါ။
အခြား	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အစိုးရဦးစီး ဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ပလပ်မြေ၊မြေလွတ်မြေရိုင်းများ တိုးချဲ့ရာတွင် စက်ယန္တရားများ လိုအပ်ပါသည်။ မြေဆီလွှာမှာ အသင့်အတင့်သာရှိသည်။ စိုက်ဘဏ်မှ ချေးငွေရရှိသော်လည်းလုံလောက်မှုမရှိ၍ စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစုနည်းပါးကြသည်။ ပင်ကိုယ်ကလည်း အရင်းအနှီး နည်းကြသည်။ နှမ်းသီးနှံစိုက်ပျိုးရိတ်သိမ်းချိန်၌သာ လုပ်သားရှားပါးမှုနှင့် ကြုံရ၍ ကျန်အချိန်တွင် လုပ်သား အရင်းအမြစ်ပေါများသည်။ မိုးကောင်းရေသောက်ဖြစ်၍ မိုးခေါင်သောနှစ်တွင် အချိန်မှီစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးသီးနှံများ မအောင်မြင်ခြင်းကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်း နည်း၍ အချို့ဆိုလျှင် မျိုးရှုံးမှု ရှိသည်။ သီးနှံများတွင် အမြစ်ပိုး၊ဆစ်ပိုးနှင့် လည်လိမ်ရောဂါများ နှစ်စဉ် ကျရောက်တက်သည်။ ပွင့်လင်းရာသီတွင် ကျောက်ဆည်မြို့နှင့် လက်လှမ်းမှီသည့်စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာနှင့် အခြားနည်းလမ်းများကို သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရ ဌာနများ နှင့် ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများမှ လုံလောက်စွာမရနိုင်ပါ။

(၂.၂.၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း:

(၂.၂.၂.၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၁၉) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း:	**အိမ်ထောင်စု**	**ကောင်ရေ**	**မှတ်ချက်/အခြေအနေ**
မွေးမြူရေး			
ခိုင်းနွား	၂၀၀	၄၉၆	ဆေးကုသခ တစ်ကြိမ်လျှင် ၁၅၀၀၀ကျပ်ကုန်ကျလေ့ရှိသည်။
နို့စားနွား	၃၀၀	၉၅၀	။
မြင်း	၁၇	၁၇	
ကျွဲ			
မြည်း			
လား			
ဆိတ်	၁၅၀	၂၂၈	စီးပွားဖြစ်မွေးမြူလေ့မရှိပါ။
သိုး	၅၀	၆၂၇	
ဝက်	၁၀၀	၃၆၁	
ကြက်	၂၀၀	၂၄၈၁	စီးပွားဖြစ်မွေးမြူလေ့မရှိပါ။
ဘဲ			
နွားနောက်			
အခြား			
ငါးလုပ်ငန်း			
ငါးကန်			
ပုဇွန်ကန်			
ဂဏန်း မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း			
ရေချို ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			
ကမ်းလွန် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			
အခြား			

SAMPLE

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ ၄၉၂အိမ်ထောင်စုသာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် အနေဖြင့် မွေးမြူကြသည်။ မွေးမြူထားသော အကောင်ရေမှာ ခိုင်းနွား(၄၉၆)ကောင်၊နို့စာနွား (၉၅၀) ကောင်၊ မြင်း(၁၇)ကောင်၊ဆိတ်(၂၂၈၂)ကောင်၊ သိုး(၉၂၇)ကောင်၊ ဝက်(၃၆၁)ကောင်နှင့် ကြက် (၂၄၈၁) ကောင် ဖြစ်သည်။ တိရိစ္ဆာန်ရောဂါများ အထူးသဖြင့် ခွာနာလျှာနာ ၊ ဝက်နာရောဂါများဖြစ်ပြီး ကျေးရွာတွင် ရောဂါကြောင့် သေဆုံး ပျက်စီးမှုများရှိတက်သည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုကို မြို့နယ်တိမွေး/ကုဦးစီးဌာနမှ ရရှိနိုင်သော်လည်း ဝန်ထမ်း မလုံလောက်မှုကြောင့် လွှမ်းခြုံ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှု အားနည်းသည်။မွေးမြူရေး၏ အဓိကအခက်အခဲမှာ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အခက်အခဲ၊ ချေးငွေမရရှိမှု၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် လက်လှမ်းမီမှုမရှိ၊ အမြတ်အစွန်းရရှိမှု အခြေအနေ၊ သားငါးရောင်းချရာတွင် သားသတ်လိုင်စင်ရရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုခံရပြီးနှင့် လိုင်စင်ချ ထားရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိခြင်း။လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့်မရကြပါ။ အခြားမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူလည်း အနည်းငယ်ရှိပါသည်။

(၂.၂.၂.၂)မွေးမြူရေးကဏ္ဍ တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	ပလပ်မြေ၊မြေလွတ်မြေရိုင်းများရှိသည်။
ရေရရှိမှု	ရေလုံလောက်မှုရှိသည်။ထ
မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု	သင့်(ဒေသတွင် ဆက်သွယ်နိုင်သည်)
ချေးငွေ	မရပါ ။
သွင်းအားစု ဈေးကွက်	တံတားဦးတွင် အလုံအလောက်ရရှိသည်။
ဝန်ဆောင်မှု ဈေးကွက်	တိမွေးကုဦးစီးဌာနရှိသည်။
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာ လုံလောက်မှု	လုံလောက်မှုရှိသည်။
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုဇွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	
ချေးငွေ	
သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု	
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	
အခြား	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

SAMPLE

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ပလပ်မြေ၊မြေလွတ်မြေရိုင်းများရှိသည်။ မွေးမြူရေးအတွက် ရေလုံလောက်မှု ရှိသည်။ နွေရာသီရေ ပြတ်လပ်ရှိသည်။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် မျိုးတိရိစ္ဆာန်များကို ဒေသအတွင်း ဆက်သွယ်ရရှိနိုင်သည်။ မွေးမြူရေး အတွက်လိုအပ်သော သွင်းအားစုများကို ၂၀မိုင်ခန့်ဝေးသော တံတားဦးတွင် အလုံအလောက် ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။ တိမွေးကုဦးစီးဌာနရှိသည်။ ဈေးကွက်အလုံ အလောက်ရှိသည်။ မွေးမြူရေးအနေဖြင့် နွားမွေးမြူ ခြင်းကို အဓိကထား လုပ်ကိုင်ကြသည်။ မွေးမြူရန် အိမ်ခြံဝန်း အလုံအလောက် မရှိပါ။

(၂.၂.၂.၃) မွေးမြူရေးနှင့်သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၁) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
ချေးငွေ ရရှိနိုင်မှု	ချေးငွေမရပါ။
ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှု	နှစ်စဉ်ရာသီရောဂါများ ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသည်။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	လုံလောက်မှုမရှိ။
စီးပွားဖြစ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် လိုင်စင်/ လေလံ လက်လှမ်းမီမှု	လိုင်စင်မရှိသဖြင့် သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းကို ခံကြရသည်။
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါးဖမ်းခွင့် ရရှိနိုင်မှု	
ချေးငွေရရှိနိုင်မှု	မရှိပါ။
အခြား	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) မြို့နယ် မွေး/ကု ဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။မျိုးကောင်း၊ မျိုးသန့်ရရှိရန်အခက်အခဲရှိသည်။ မွေးမြူရေးချေးငွေ လုံလောက်စွာရရှိမှုမရှိပါ။ နှစ်စဉ်ရာသီလိုက်ရောဂါများ ဆိုးရွားစွာကျရောက်လေ့ ရှိပြီးနည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှု အချိန်မီမရ။ ကာကွယ်ဆေးထိုး လေ့မရှိသောကြောင့် ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုလည်း လုံလောက်မှုမရှိ။ ဈေးကွက်အလုံအလောက် ရှိသော်လည်း လိုင်စင်မရှိသဖြင့် လွတ်လပ်စွာ ရောင်းဝယ်ခွင့်မရှိ၊ ဈေးကောင်းမရကြပါ၊ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းကို ခံကြရသည်။ ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားပါက အချိန်မှီ ဆောင်ရွက် နိုင်ခြင်း မရှိပါ။ချေးငွေ မရှိပါ။

(၂.၂.၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

(၂.၂.၃.၁)စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေ အတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေ အတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့်ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝ				

SAMPLE

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့်ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	ရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း				
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း				
၃	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေပေးဝေရေး				
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	၅၀		၃၀	
၅	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	၁၀		၅	
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေး သူ)	၂၀		၂၀	
၇	လက်လီ-လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး	၃၀		၃၀	
၈	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း				
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး	၁၇		၁၇	
၁၀	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (ဘဏ်၊ ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင် မှု လုပ်ငန်း)				
၁၁	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ်ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၂	ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့်ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)				
၁၃	ပညာရေး			၁၅	
၁၄	ကျန်းမာရေး				
၁၅	လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ				
၁၆	အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၇	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies. etc.,)				
	စုစုပေါင်းအသက်မွေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူဦးရေ	၁၂၇	-	၁၀၅	

SAMPLE

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်အဓိကအလုပ်အကိုင်(၆)မျိုးသာရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် တပိုင်တနိုင် လုပ်ငန်းထူထောင်ခြင်းမရှိပါ။ ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ပန်းရံလုပ်ငန်း တွင်(၅၀)ဦး၊ယာဉ်၊ စက်ကရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်း များပြင်ဆင်ရေး(၁၀)ဦး၊ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ(၂၀)ဦး၊လက်လီ-လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး(၃၀)ဦး၊ ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး(၁၇)ဦးနှင့် ပညာရေး တွင်(၁၅)ဦးတို့ဖြစ်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းနှင့် အသက်မွေးပညာ ကျွမ်းကျင်မှုလည်းနည်းပါးသည်။ အရင်းအနှီးလည်းပါးသည်။ အရင်းအနှီးလည်းနည်းပါးသည်။ အသက်မွေးပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အရင်းအနှီး မတက်နိုင်ကြပါ။

(၂.၂.၃.၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၃-က) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
ဈေးကွက်နီးသည်။ ဈေးကွက်လုံလောက်သည်။	၂၀မိုင်ကွာဝေးသောတံတားဦးဈေးနှင့်နီးပြီးစိုက်ပျိုးရေး/မွေးမြူရေးများထွက်ကုန်များအတွက်ဈေးကွက် လုံလောက်မှုရှိသည်။
သဘာဝအရင်းအမြစ်များရှိသည်။	သဘာဝဆေးဖက်ဝင်အပင်များ ၊တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များအနည်းငယ်ထွက်ရှိသည်။
တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုရှိသည်။	နယ်မြေအေးချမ်းပြီးလွတ်လပ်စွာ သွားလာနိုင်သည်။
အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်များသည်။	ဘွဲ့ရနှင့်ဘွဲ့မရသေးသော အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်များသည်။
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအသင့်အတင့် ကောင်းမွန်သည်။	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ပြီး တစ်နှစ်ပတ်လုံး၊ရာသီမရွေး၊ အချိန်မရွေးသွားလာနိုင်သည်။
အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပညာအချို့တက်မြောက်ကြသည်။	လက်သမား၊ပန်းရံ၊ဈေးရောင်း၊အပ်ချုပ်၊ဝပ်ရှော့စသည့်အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းအချို့လုပ်ကိုင်စားသောက်ကြသည်။

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ်အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ၂၀မိုင်ကွာဝေးသောတံတားဦးမြို့တွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး အတွက် အလုံအလောက်ရှိသည်။ လွတ်လပ်စွာသွားလာနိုင်ပြီး အလုပ်အကိုင်ရှားပါးသည်။ လက်သမား၊ ပန်းရံ၊ ဈေးရောင်း၊ အပ်ချုပ်နှင့်ဝပ်ရှော့အသက်မွေးပညာ သင်တန်းများတက်ရောက်နိုင်ပါက အဆင်ပြေနိုင်သည်။ သက်မွေးပညာ တက်ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင် ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ် အရင်းအနှီး မတက်နိုင်ကြပါ။ ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသေးသော သူများလည်းရှိပြီး အလုပ်အကိုင် မရရှိသဖြင့် နီးစပ်ရာ ဌာနများတွင် ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် ခန့်ထားပါက အဆင်ပြေနိုင်သည်။ ဈေးရောင်း လုပ်ကိုင်စား သောက်ကြသည်။ နယ်မြေအေးချမ်းပြီး လွတ်လပ်စွာ သွားလာ နိုင်ပါသည်။

ဇယား (၂၃-ခ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရှားပါးခြင်းနှင့်လုပ်အားခနည်းသည်။	ကျေးရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်ရှိသော်လည်း ပြင်ပရင်းနှီးလုပ်ငန်း များ၊ အလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံများ မရှိခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
	အလမ်း နည်းပါးခြင်းကြောင့် လူတိုင်း အလုပ်အကိုင်မရှိကြပါ။ နေ့စား လုပ်အားခ များမှာ လည်းနည်းပြီး အလုပ်အကိုင်လည်း ပုံမှန်မရကြပါ။
အသက်မွေးဝမ်း အတတ်ပညာ အားနည်းသည်။	ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသော အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်များ သော်လည်း အသက်မွေးဝမ်းအတတ်ပညာ ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းနေသည်။ သင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်လည်း အရင်းအနှီးနှင့် အဆက်အသွယ် မရှိကြပါ။
လက်ရှိလုပ်ငန်းခေတ်မှီလုပ်ငန်း	အပ်ချုပ်၊အလှပြင်၊ပန်းရံ၊လက်သမားလုပ်ကိုင်သူများရှိသော်လည်း ခေတ်မှီလုပ်ငန်းသုံးကရိယာမရှိခြင်း၊လက်ရှိလုပ်ငန်းများ ကျွမ်းကျင်မှုအားနည်းခြင်း။
အရင်းနှီးနှင့် ချေးငွေလက်လှမ်းမမှီခြင်း	ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့် တပိုင်တနိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်ရန်အရင်းနှီးမရှိ ချေးငွေလက်လှမ်းမမှီ။

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေများပြားပြီး လုပ်ငန်းခွင်သုံးပညာ အရည်အချင်း ပိုင်းတွင်အနည်းငယ်နိမ့်ကျပြီး သင်တန်းစရိတ်အကုန်အကျခံကာ လုပ်ငန်းထူထောင်ရန် မတက်နိုင်ကြချေ။ ငွေကြေးအဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စုအချို့သာ သင်တန်းများသို့ ငွေကုန်ကျခံကာ သင်ကြားကြပါသည်။ ရှိသော်လည်း ပြင်ပအရင်းအနှီး လုပ်ငန်းများ၊ အလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံများမရှိခြင်း။ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း နည်းပါး ခြင်းကြောင့် လူတိုင်း အလုပ်အကိုင် မရှိကြပါ။ နေ့စားလုပ်အားခ မှာနည်းပြီး အလုပ်အကိုင်လည်း ပုံမှန် မရကြပါ။ အပ်ချုပ်၊ အလှပြင်၊ပန်းရံ၊လက်သမား လုပ်ကိုင်သူ များရှိသော်လည်း ခေတ်မှီလုပ်ငန်းသုံး ကိရိယာ မရှိခြင်း၊ လက်ရှိလုပ်ငန်းများကျွမ်းကျင်မှု အားနည်း ခြင်းဖြစ်သည်။ အခြားအသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတွင်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။ ဆင်းရဲ သားများအနေဖြင့် တပိုင်တနိုင် လုပ်ငန်းများ ထူထောင်ရန်အရင်းနှီးမရှိ ချေးငွေလက်လှမ်းမမှီ၊ အရင်းအနှီးလည်း နည်းသည့်အပြင် ချေးငွေစနစ်လည်း မရှိပါ။

(၂.၃) ရွှေပြောင်းလုပ်သားများ

(၂.၃.၁) ရွှေပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

ဇယား (၂၄) ရွှေပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	လူဦးရေ			ပြည်တွင်း			ပြည်ပ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	ရွှေပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး အနည်းဆုံးရှိသော အိမ်ထောင်စု										
၂	ရွှေပြောင်းလုပ်ကိုင်သောကျေးရွာရှိလူဦးရေ										
၃	ကျေးရွာပြင်ပသို့ ရွှေပြောင်းမှုကာလ										

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	လူဦးရေ			ပြည်တွင်း			ပြည်ပ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
	၃ လ အထိ										
	၆ လ အထိ										
	၁၂ လ အထိ										
	၁၂ လ အထက်										

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရွှေပြောင်းလုပ်သား မရှိပါ။

(၂.၃.၂) ရွှေပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

ဇယား (၂၅) ရွှေပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

စဉ်	အကြောင်းအရာ	လူဦးရေ
၁	ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်	
၂	နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းရင်း	
၃	ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့် လုံခြုံမှု မရှိသည့် အကြောင်းရင်း	
၄	အခြား	

ရင်းမြစ် ... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မရှိပါ။

(၂.၃.၃) ရွှေပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

ဇယား (၂၆) ရွှေပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်				
		စုစုပေါင်း	% ကျေးရွာ အတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
၁	ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်					
၂	ပြန်ပို့ငွေ လမ်းကြောင်းများ					
	ငွေလွှဲလုပ်ငန်း (ဟွန်ဒီ)			-	-	-
	ဘဏ်			-	-	-
	လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း			-	-	-
	ငွေလွှဲလုပ်ငန်းနှင့် ဘဏ်			-	-	
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း၊ ဘဏ်နှင့် လူကြုံ ဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း			-	-	-

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မရှိပါ။

(၂.၄) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု ဈေးကွက်

ဇယား (၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်

SAMPLE

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ရွာမှအကွာအဝေး (မိုင်)	တံတားဦးမြို့သို့(၂၀မိုင်)၊ကျောက်ဆည်(၃၀မိုင်)	မန္တလေးမြို့သို့(၃၈မိုင်)
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်း နှင့် ၎င်း၏ အထောက်အပံ့များ	ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်ကယ်၊စက်ဘီး၊ကား	လိုင်းကား၊တက္ကစီဆိုင်ကယ်
ကုန်စည်အမျိုးအစားနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်မှု	ကုန်စိမ်းအသားငါး	လူသုံးကုန်ပစ္စည်းမျိုးစုံ။
ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦနှင့် ဝန်ဆောင်မှု	သွပ်မိုး၊အကာအကွယ်မရှိ၊	သွပ်မိုး၊အခန်း၊အကာရှိ

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျွန်တော်တို့သစ်တော်ဖျာကျေးရွာသည် တံတားဦးမြို့နှင့်(၂၀)မိုင်၊ ကျောက်ဆည်မြို့နှင့် (၃၀)မိုင်ဝေးကွာသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအသင့်အတင့်သာ အဆင်ပြေသည်။အခြားလူသုံးကုန်ပစ္စည်းများကို တံတားဦးဈေးသို့ ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်ကယ်၊ ဆိုင်ကယ်တက္ကစီ၊ အခြားရွာမှပြေးဆွဲသော လိုင်းကားစသည်တို့ဖြင့် ရာသီမရွေး သွားရောက်ဝယ်ယူကြရသည်။ ပုံမှန် ပြေးဆွဲသည့် အများသုံး ယာဉ်မရှိပါ။

(၂.၅) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား (၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေ ရရှိနိုင်သည့် နေရာ	ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား	ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ
အစိုးရဘဏ် (စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်)	စိုက်ပျိုးရေး ဘဏ်	၆လ	(၈၅)ပြား	မြေပုံစံ(၇) မိတ္တူပေးရ	စိုက်ပျိုးချိန်မီမရ၊ချေးငွေလုံလောက်မှုမရှိ၊မိုးသီးနှံတစ်မျိုးတည်းသာထုတ်ချေးသည်။
သမဘဏ်	သမဘဏ်	၆လ	၁.၅ကျပ်		ချေးငွေလုံလောက်မှုမရှိ၊အသင်းဝင်ထုတ်ခေျငး၊
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်					
ပုဂ္ဂလိက အသေးစား ချေးငွေဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ					
အဖွဲ့အလိုက်ငွေစု/ ငွေချေးအစီအစဉ်					
ငွေချေးပေးသူ					
အပေါင်ဆိုင်					
မိတ်ဆွေနှင့် ဆွေမျိုးများ					
အခြား/ဖွံ့ဖြိုးရေးချေးငွေ					

SAMPLE

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာ ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု ပေးသောအဖွဲ့များ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ချေးငွေနှင့်ပတ်သက်၍ စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်ရှိပါသည်။သတ်မှတ် ကာလမှာဖြစ်ပြီးအတိုးနှုန်းမှာ (၈၅)ပြားဖြစ်သည်။ ပုံစံ(၇)မိတ္တူပေးရပါသည်။ ဆင်းရဲသောကြောင့် ယုံကြည်မှု အားနည်းပြီး လုံလောက်စွာလိုအပ်ချိန် မရရှိနိုင်ပါ။သမဘဏ်မှာ ထုတ်ချေးပေးပါသည်။ အချိန်ကာလ နည်းသဖြင့် အချိန်ကာလ ကြာမြင့်သည့် ချေးငွေကို ချေးပေးပါရန် တောင်းခံ အပ်ပါသည်။ မိတ်ဆွေနှင့် ဆွေမျိုးများ ချေးငွေကာလမှာ (၁)လဖြစ်ပြီး အတိုးနှုန်းမှာ (၅%)ဖြစ်ပါသည်။ ယုံကြည်မှု နည်းသော ကြောင့် အပေါင်းခံပစ္စည်း မရှိပါက ငွေချေးရရန် အခက်အခဲရှိသည်။

(၂.၆) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

(၂.၆.၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၉) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်)	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေဆီသြဇာ အခြေအနေ	မြင့်	မြေသြဇာအလွန်အကျွံသုံးခြင်း၊
အပင်မျိုးစိတ်များ	မြင့်	ထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းပြီး ထုတ်ယူသုံးရောင်းချမှုများသည်။
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ်ထိန်းချုပ်မှု	မြင့်	အသင့်အတင့်ကျရောက်သည်။
ရေရင်းမြစ်	မြင့်	ဆည်မြောင်းရှိသော်လည်း စိုက်ပျိုးရေမလုံလောက်၊မိုးရေကိုအားကိုးရသည်။
ငါးမျိုးကွဲများ	မြင့်	မြစ်များ ချောင်းများရှိ၍ ငါးမျိုးစုံရှိသည်။ ငါးဝက်၊ငါးရုံ၊ငါးကြင်း၊ငါးအိုက်၊
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ	မြင့်	ထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းပြီးထုတ်ယူသုံးရောင်းချမှု များသည်။
စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု	မြင့်	စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ စည်းကမ်းမဲ့ စွန့်ပစ်ကြသည်။

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် သဲမြေများဖြစ်ပါသည်။မြေသားဖွဲ့စည်းပုံမှာ သီးနှံထပ်စိုက်ပျိုးခြင်းကြောင့် မြေဆီလွှာမှာလတ်သည်။ နည်းပညာအားနည်းသောကြောင့် ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါ ကာကွယ်ထိန်းချုပ်မှုမှာ မြင့်သည်။ မိုးရေကိုအားကိုးရသောကြောင့် ရေရင်းမြစ်မှာ လတ်သည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှု တွင်လည်း ပလပ်စတစ် အိတ်ခွံ၊ပုလင်းခွံ၊ဗူးခွံများကိုစနစ်တကျမစွန့်ပစ်ခြင်းကြောင့် အန္တရာယ်ရှိမှုမြင့်သည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက် ပေးသင့်သည်။ ရေအရင်းအမြစ်နေ ဖြင့်လည်း လုံလောက်မှု မရှိသည့်အပြင် ထုံးဓါတ်များနေသဖြင့် အန္တရာယ်

SAMPLE

ရှိမှုမြင့် အနေအထားတွင်ရှိသည်။ အခြားတိရစ္ဆာန် မျိုးကွဲများနှင့်ငါးမျိုးကွဲများကို ထုတ်ယူသုံးစွဲမှု မရှိပါ။

(၂.၇) ပညာရေး

(၂.၇.၁)ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား (၃၀) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏ %
စာမတတ်သူဦးရေ	၂၀	၆၄	၈၄	၄.၅%
ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး	၃၆၂	၂၃၀	၅၉၂	၃၃.၈%
မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၂၁	၂၀၅	၃၂၆	၁၈.၆%
မူလတန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၃၄	၂၁၆	၃၄၀	၁၉.၄%
အလယ်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၂၈၄	၆၄	၃၄၈	၁၉.၉%
အထက်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၂၁	၁၉	၄၀	၂.၃%
တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၅	၆	၂၁	၁.၂%
၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေပေါင်း	**၉၅၇**	**၇၉၄**	**၁၇၅၁**	**၁၀၀%**

ရင်းမြစ် ... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှုကိုလေ့လာရာတွင် စာမတက်သူဦးရေ (၈၄)ဦး(၄.၅%)၊ ဘုန်းကြီးကျောင်း သင်ပညာရေး (၅၉၂)ဦး (၃၃.၈%)၊ မူလတန်းမပြီးဆုံးသူ၊ စုစုပေါင်း(၃၂၆)ဦး (၁၈.၆%)၊ မူလတန်းပညာရေးပြီးဆုံး သူဦးရေ(၃၄၀)ဦး(၁၉.၄%) ၊ အလယ်တန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူဦးရေ (၃၄၈)ဦး (၁၉.၉%)နှင့် အထက်တန်း ပညာရေးပြီးဆုံးသူဦးရေ(၄၀)ဦး (၂.၃%) နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ (၂၁)ဦး (၁.၂%)ဖြစ်သည်။ ကျန်အရေအတွက်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ပညာသင်ကြားမှုတွင် အမျိုးသမီးမှာတန်းတူခံစားခွင့် မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ သားယောကျ်ားလေး အထက်တန်းပညာ၊ တက္ကသိုလ်ပညာများပြီးဆုံး အောင်မြင်သူ တိုးတက် မြင့်မားလာစေရန် မိဘများအားပညာပေးလှုံ့ဆော် ပညာပေးရန်နှင့် မိဘများ စီးပွားရေး တိုးတက် ဖွံ့ဖြိုးရေး အခွင့်အလမ်းများ လမ်းဖွင့်ရန် လိုအပ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ မိသားစုဝင်ငွေ အတွက်ကွင်းဆင်းလုပ်ကိုင်ရသောကြောင့် ပညာတက်မှုနည်းသည်။ ဘွဲ့ရအရေအတွက်မှာ အမျိုးသမီးကပိုများသည်။သားယောကျ်ားလေးမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် ကျပန်းနှင့် နေ့စားလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ကြရပါသည်။

(၂.၇.၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏ %
မူလတန်း (၅-၉ နှစ်)	၁၃၆	၁၂၉	၂၆၅	၁၄၄.၈%
အလယ်တန်း (၁၀-၁၄နှစ်)	၆၇	၈၃	၁၅၀	၇၂.၄၆%
အထက်တန်း (၁၅-၁၆ နှစ်ကြား)	၁၈	၁၉	၃၇	
တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား၊ သူ	၂၁	၂၂	၄၃	

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျောင်းဝင်စာရင်း၊ (၂) ဆယ်အိမ်မှူးများ။

SAMPLE

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာတွင် (၅နှစ်-၉နှစ်)အထိ မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အဆင့်တွင် (၂၆၅)ဦး၊ အလယ်တန်း(၁၀-၁၄)နှစ်အထိ ပညာသင်အဆင့်(၁၅၀)ဦး၊ အထက်တန်း(၁၅-၁၆)နှစ်ကြား(၃၇)ဦးနှင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား/သူများ(၄၃)ဦးတို့ဖြစ်ကြသည်။ အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်း တွင်လည်း သတ်မှတ်နှစ်များထက် ကျော်လွန်သူများကို တွေ့ရပါသည်။

(၂.၇.၃) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း			အလယ်တန်းကျောင်း		
ရွာမှ အကွာအဝေး(မိုင်)	ရွာအတွင်း			-		
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု	ခြေလျင်			-		
စာသင်ကျောင်း အရွယ်အစား (အလျား၊ အနံ၊အမြင့်)	အလျား၆၀ပေ၊အနံ၃၀ပေ၊အမြင့်၁၅ပေ ပင်မဆောင်			အလျား၃၀ပေ၊အနံ၂၅ပေ၊ တိုးချဲ့ဆောင်		
အမိုး၊ နံရံ၊ အခင်း အရည်အသွေး	သွပ်မိုး၊အုတ်ကာ၊အုတ်ခင်း					
ကျောင်းသုံး ပရိဘောဂ (လုံလောက်မှု ရှိ/မရှိ) နှင့် ကျောင်းအိမ်သာအခြေအနေ	မရှိ/မကောင်း					-
ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု (အာဟာရ အမျိုးအစားနှင့် ကြိမ်ရေ)	ရှိ					-
ကျောင်းဆရာဦးရေ	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**
အဓိုးရခန့်	၃	၆	၉			
ကျေးရွာခန့်(မူကြို)	၂	၃	၅			

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျွန်တော်ကျေးရွာတွင် ကျောင်းရှိပါသည်။ ကျောင်းအရွယ်မှာ အလျား၆၀ပေ၊ အနံ၃၀ပေ၊ အမြင့်၁၅ပေဖြစ်သည်။ သွပ်မိုး၊အုတ်ကာ၊ အုတ်ခင်း ဖြစ်သည်။ ဆရာ/ဆရာမ ဦးရေမှာ ဆရာ(၃)ယောက်နှင့်ဆရာမ(၆)ယောက်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာခန့်ဆရာ(၂)ယောက်နှင့်ဆရာမ(၃)ယောက် ရှိပါသည်။ ကျောင်းကျန်းမာရေး နှင့် ကျောင်းအာဟာရ အစီအစဉ်ရှိပါသည်။ အခန်းခွဲ၊ အတန်းခွဲ သင်ကြားရန်နှင့် ဆရာ/မများရုံးခန်းနှင့်နားနေ ခန်းများအတွက် ကျောင်းဆောင်သစ် တစ်ဆောင် တိုးချဲ့မှသာ အဆင်ပြေပါသည်။ ဆရာ/မများအတွက်သာ ယင်လုံအိမ်သာရှိပြီး ကျောင်းသား/သူများ အတွက် အိမ်သာများ ပျက်စီးနေပြီး အသုံးပြု၍မရပါ။ သောက်သုံးရေလည်း မလုံလောက်ပါ။

(၂.၇.၄) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

ဇယား (၃၃) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
ကျောင်းဆရာ/မ ဦးရေ	ဆရာ၅ဦး/ဆရာမ-၉ဦး
တပည့် - ဆရာ အချိုး	၂၇:၁
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေး အထူးအစီအစဉ်	
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	
ဆင်းရဲသော မိသားစုများအတွက်	မရှိ။

အခက်အခဲ/ပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
ကျောင်းစရိတ် မတတ်နိုင်မှု	
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှု	အားကစားကွင်းမရှိ။
မိဘဆရာအသင်း၏ အခန်းကဏ္ဍ	ဖွဲ့စည်းထားခြင်းမရှိ၊လုပ်ဆောင်ချက်မရှိပါ။

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျွန်တော်ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းရှိပါသည်။ ဆရာ/ဆရာမဦးရေမှာ (၁၄)ဦး ဖြစ်သည်။ တပည့်-ဆရာအချိုးမှာ (၂၇:၁)ဖြစ်သည်။ ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှုမရှိပါ။ အလွန်ဆင်းရဲသော မိသားစုများ ကျောင်းစရိတ်မတက်နိုင်မှု မရှိပါ ။အခြားဆင်းရဲသားများမှာ ကြိုးစားရှာဖွေပြီးကျောင်းထားပေးနိုင်ကြသည်။ ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများအနည်းငယ်သာရှိ၍ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ကျောင်းအကျိုးတော်ဆောင် ကော်မတီသာရှိ၍ မိဘဆရာအသင်းဟု ဖွဲ့စည်းထားခြင်းမရှိပါ။

(၂.၈.၁) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

ဇယား (၃၄) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

#	ရောဂါ	ပျံနှံမှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောက		နိမ့်		သောက်သုံးရေသန့်ရှင်းမှု အားနည်းသည်။
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး		နိမ့်		ခြင်ပေါက်ပွားမှု အဆမတန်များပြားခြင်း။
၃	ငှက်ဖျား			မရှိ	ငှက်ဖျားဇုံတွင်းမရှိ။
၄	အသက်ရှူလမ်းကြောင်း ကူးစက်ရောဂါ			မရှိ	နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာများသန့်ရှင်းမှုနည်းပါးခြင်း။
၅	HIV, AIDS, လိင်မှတဆင့် ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ		နိမ့်		အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ အလုပ်လုပ်ကြရသောကြောင့် ။
၆	တီဘီ			မရှိ	ဗဟုသုတရှိခြင်း၊
၇	ဆီးချို		နိမ့်		နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာများ သန့်ရှင်းမှုနည်းပါးခြင်း၊ ခါတုဆေးဝါးအလွန်အကျွံ သုံးစွဲထားသောအစား အစာများကို နေ့စဉ်မလွဲမရှောင် စားသုံး နေရခြင်း။ ဆင်းရဲသားများကျန်းမာရေးဗဟုသုတအား နည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်းလုပ်သည့်အလေ့ အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရန် ကျန်းမာရေး ပစ္စည်းကရိယာနှင့် ပါတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေကောင်းများမရှိခြင်း၊ တို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွါးမှု မြင့်သည်။
၈	သွေးတိုး		နိမ့်		
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊ စီ)		နိမ့်		အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှတဆင့်ကူးစက်နို

#	ရောဂါ	ပျံနှံမှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
					င်။
၁၀	အာဟာရ ချို့တဲ့မှု		နိမ့်		အများစုမှာဆင်းရဲသားများဖြစ်သောကြော င့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။
၁၀	အခြား ကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ			မရှိ	မရှိ။

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်အများစုသည် သာမန်အားဖြင့်ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး အဟာရပြည့်ဝမှု ရှိပါသည်။ ကလေးငယ်အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။ သောက်သုံးရေသန့်ရှင်းမှု အားနည်းသောကြောင့် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောသွေးလွန်တုပ်ကွေး၊ HIV,AIDS,လိင်မှတဆင့် ကူးစက် နိုင်သော ရောဂါများ၊ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊အသည်းရောဂါနှင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုတို့တွင် နိမ့်သည်။ ငှက်ဖျား၊ အသက်ရှူလမ်းကြောင်း ကူးစက်ရောဂါ၊ တီဘီနှင့် အခြားကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ မရှိပါ။ သို့သော်လည်း ကျန်းမာရေးဆရာမဘဦး လိုအပ်ကြောင်း လေ့လာ တွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၈.၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

ဧယား (၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	အဆုတ်ရောဂါ	ရှိ		ဆေးလိပ်သောက်သုံးမှုများခြင်း၊အခိုးအငွေ့ရှူရှိုက်ရခြ င်း ကြောင့်ဖြစ်သည်။
၂	ဆုံဆို့၊ ကြက်ညာ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင် အသားဝါ	ရှိ		
၃	ပိုလီယိုရောဂါ	ရှိ		(၃)လ (၁)ကြိမ် ထိုးပေးပါသည်။
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)			ဆေးပေးခန်းမရှိ။
၅	ဝက်သက်ရောဂါ	ရှိ		
၆	အခြား စုပေါင်းကာကွယ်ဆေး ထိုးနှံမှု	ရှိ		
၇	အာဟာရ မှတ်တမ်းယူမှု (အရပ်အမြင့်၊ အလေးချိန်၊ လက်မောင်းပတ်)	ရှိ		
၈	အာဟာရပညာပေး အစီအစဉ်			

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု ရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ ရှိပါသည်။ အာဟာရ ပညာပေးဝန်ဆောင်မှုများမရှိပါ ။(၃)လ(၁)ကြိမ် ကာကွယ်ဆေးပုံမှန်တိုးပေးသည်။ အာဟာရ

ပညာပေးဝန်ဆောင်မှုရှိပါသည်။ဤကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဆေးပေးခန်းနှင့် ကျန်းမာရေးဆရာမ ၁ဦး လိုအပ်ပါကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၈.၃)ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလော က်မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်း များ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ကျေးလက် ကျန်းမာရေး ဌာန			ကျန်းမာရေးမှူး- သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ - ကြီးကြပ် (၁) – ကြီးကြပ် (၂) – တိုင်းရင်းဆေးကု- အရပ်လက်သည်-	မလုံလောက်	
တိုက်နယ် ဆေးရုံ	သန္ဓိကန် (၅)မိုင်		ဆရာဝန် - ၁ဦး လ/ထ - ၁ဦး ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ - ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-		
မြို့နယ် ဆေးရုံ	တံတားဦးမြို့ ၂၀မိုင်	မရှိ	ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ - ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-		
ဆေးဆိုင်			ဆေးဝါးကျွမ်းကျင် သူ(မရှိ)	လက်လှမ်းမှီမှု-- မရှိ။ ဆေးဝါး--မရှိ။ သိုလှောင်ပုံစနစ်--မရှိ။ အအေးခန်းစနစ်--မရှိ။	ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးမှု နည်းသေး သည်။

SAMPLE

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျွန်တော်တို့ရွာတွင် ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းမရှိပါ။ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုနှင့် နည်းပညာလုံလောက်မှုမရှိပါ။ တစ်ရွာလျှင် သားဖွားဆရာမ(၁)ဦးခန့် ထားပေးရန် နှင့် အရံသားဖွား သင်တန်း ပေးရန်လိုအပ်သည်။ကျေးရွာတွင်ဆေးဆိုင်မရှိပါ။ အရေးပေါ်ဖြစ်ပေါ်ပါ က (၅)မိုင်ခန့်ဝေးသော သန္ဒိကန်ကျေးရွာ သို့သွားရပါသည်။ (၂၀)မိုင်ကွာဝေးသော တံတားဦးမြို့ ဆေးရုံသို့ သွားကြရပါသည်။

(၂.၉) ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

(၂.၉.၁) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား (၃၇) သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေအတွက်	အကောင်း/အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
ရေတွင်း	၃	သင့်	Â	Â	Â	
အဝီစိတွင်း (စက်တပ်)	၇၄	သင့်	Â	Â	Â	
အဝီစိတွင်း/တုံကင်	၄	သင့်	Â	Â	Â	
ကန်(မြေသား)	၂၇၀	သင့်	Â	Â	Â	
မြစ်/ချောင်း	-					
မိုးရေသိုလှောင်ကန်	၃	သင့်	Â	Â	Â	
စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းခြင်း						
အခြား						

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာတွင် သောက်သုံးရေချိုရရှိမှု အတွက် ရေတွင်း(၃)တွင်း၊ အဝီစိတွင်း (စက်တပ်)(၇၄)တွင်း၊ အဝီစိတွင်း/တုံကင်(၄)တွင်း၊ မြေသားကန်(၂၇၀)တွင်းနှင့်ရေကန် (၃)ကန်ရှိပါသည်။ သောက်သုံးရေရရှိရန်အတွက် နည်းပညာဗဟုသုတများ လိုအပ်သည်ကို တွေ့ရှိရပါ သည်။

(၂.၉.၂) သန့်ရှင်းရေး အခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်)

ဇယား (၃၈) အိမ်သာ အမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာ အမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု	ရှင်းလင်းချက်
ယင်လုံအိမ်သာ	၃၁၉	ကျန်းမာရေးဗဟုသုတ အနည်းအငယ်သာရှိသည်။
ကျင်းအိမ်သာ		
မြေပေါ် အိမ်သာ		
တောထိုင်	၁၇၃	ဗဟုသုတနည်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။
စုစုပေါင်း	၄၉၂	

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု၁၆၉အိမ်ရှိသော်လည်း ယင်လုံအိမ်သာ(၃၁၉)လုံးနှင့် တောထိုင် (၁၇၃)ဦး ရှိသည်။ အချို့မှာပေါင်းသုံးကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာအား ယင်လုံအိမ်သာများကူညီထောက်ပံ့ ချထားပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ယင်လုံအိမ်သာမရှိပါ ။ စနစ်တကျသုံးစွဲခြင်းလည်းမရှိ၊ သန့်ရှင်းမှုလည်း မရှိကြပါ။

(၂.၁၀)ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

ဇယား (၃၉) ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

#	ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	ကျေးရွာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီး တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှု/ ခေါင်းဆောင်မှု		မရှိ	အမျိုးသမီးများပါဝင်မှုအားနည်းသည်။
၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု	ရှိ		[redacted]
၃	လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်းကျေးရွာအတွင်းရှိ မိန်းကလေးများ/အမျိုးသမီးများအား သံသယဖြစ်ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှု (သို့) တိုင်ကြားမှုများ		□□ □□	
၄	အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် လူထု၏ အသိအမြင်ရှိမှု		□□ □□	
၅	အခြား (ရှိလျှင်)			

ရင်းမြစ်… (၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုနှင့်ဓလေ့ထုံစံများအရ ကျားမ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုအနေဖြင့် ကြီးမားသော ပြဿနာနှင့် ကျားနှင့်မအကြား ပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ကိစ္စများမတွေ့ရပါ။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့်အခွင့်အရေးတူညီစွာ ရရှိသည်ဟုယေဘုယျ ပြောနိုင်ပါသည်။ သို့သော်ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့စည်းရာတွင်အမျိုးသမီးများ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းလေ့ရှိခြင်း၊ အရေးပါသော ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သောရာထူး၊ နေရာပေးလေ့ရှိသည်။မြို့နယ်မှလည်း ညွှန်ကြားချက်ရှိပါသည်။ အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးများမှာလုပ်ငန်းအမျိုးအစား၊ အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်ရမှု တူသော်လည်းလုပ်အားခတွင် တန်းတူမရရှိခြင်း၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ဓလေ့ထုံးစံများအရ အမျိုးသားများကိုသာ ပညာရေးတွင်ဦးစားပေးခြင်း၊ အများစုမှာအမျိုးသမီးများကို အလယ်တန်းအဆင့်အထိ၊ အခြေခံ အရေးအဖတ် အတွက်တတ်မြောက်ရုံသာ ပညာသင်ကြားပေးလေ့ရှိခြင်း တို့ရှိနေသေးသည်။ သို့သော်အမျိုးသားများမှာ မိသားစုဝင်ငွေ အတွက်နေ့စား အလုပ်သမားအဖြစ်လုပ်ကိုင်ကြရ သောကြောင့် ပညာပြီးဆုံးအောင်သင်ကြားနိုင်ခြင်း မရှိကြသောကြောင့်ဘွဲ့ရဦးရေတွင် အမျိုးသမီးပိုများသည်။ အမျိုးသမီးများကိုယ်တိုင်မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုနည်းပါးသည်။

SAMPLE

ကျေးရွာတွင် ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ၌ လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင်ကြသည်။

(၂.၁၁)အခြေခံ အဆောက်အဦများ အခြေအနေ

(၂.၁၁.၁)ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၀) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု အခြေအနေ

လမ်း အမျိုးအစား	**အမျိုး အစား (၁/၂/၃)**	**ကောင်း/ ဆိုး**	**တည်ဆောက် ခဲ့သောနှစ်**	**ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု**		**လမ်းအရှည် (မိုင်)**
				ပွင့်လင်း ရာသီ	**တစ်နှစ် ပတ်လုံး**	
ရွာတွင်းလမ်း	၁	သင့်			တစ်နှစ် ပတ်လုံး	၄ဖာလုံ
ချဉ်းကပ်လမ်း						
ရွာချင်းဆက်လမ်း	၁	သင့်	၂၀၁၀		တစ်နှစ် ပတ်လုံး	၁မိုင်
အခြား						

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ မြေသားလမ်း - ၁၊ ကျောက်ခင်းလမ်း - ၂၊ ကတ္တရာလမ်း/ကွန်ကရစ်လမ်း - ၃

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ရွာအတွင်းလမ်း(၁)အဆင့် အမျိုးအစားဖြစ်သည်။ မိုးရာသီတွင် အလွန်ဆိုးဝါးကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ရွာအတွင်းလမ်းမြေသားလမ်းကို တည်ဆောက်ခဲ့သောခုနှစ်မသိရသော်လည်း လမ်းအရှည်မှာ (၄)ဖာလုံဖြစ်သည်။ ရွာချင်းဆက်လမ်း(၁) အဆင့်ဖြစ်ပြီး(၂၀၁၀)ခုနှစ်တွင် တည်ဆောက်ခြင်းဖြစ်သည်။ လမ်းအရှည်မှာ (၁)မိုင်ဖြစ်သည်။

(၂.၁၁.၂) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု အခြေအနေ

တံတား အမျိုးအစား	**အရွယ်အစား**	**ကောင်း/ဆိုး**	**တည်ဆောက် ခဲ့သောနှစ်**	**အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ**	
				ပွင့်လင်းရာသီ	**တစ်နှစ်ပတ်လုံး**
ဆိပ်ခံတံတား					
သံဘောင်၊ သစ်သားခင်း တံတား					
ကြိုးတံတား					
ရေပြွန်					
အခြား(သစ်သားတံတား)					

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မရှိပါ။

(၂.၁၁.၃) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၄၂) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	**အကွာအဝေး**	**ယာဉ်**	**ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု**

	(ဧိုင်)	အမျိုးအစား	ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
မြစ်ကြောင်း				
ပင်လယ်ရေကြောင်း				
အခြား				

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။
မှတ်ချက်။ ၁ – လှေ၊ သမ္ဘာန် ၂ - မော်တော် ၃ - သင်္ဘော
လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မရှိပါ။

(၂.၁၀.၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုးအစား	စက်လှေ	လှေ၊ သမ္ဘာန်	စက်ဘီး	မော်တော်ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီးဆိုင်ကယ်၊ ထော်လာကျီ	ကား	မြင်းလှည်း	နွားလှည်း
အရေအတွက်			၁၇၅	၃၃၀	၁၄	၁၁	၃	၁၄၁

ရင်းမြစ်...အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။
လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် တံတားဦး၊ မန္တလေးသို့ ကား(၁၁)၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်(၃၃၀)စီး၊ စက်ဘီး(၁၇၅)စီး၊ နွားလှည်း(၁၄၁)စီးနှင့် မြင်းလှည်း(၃)စီး၊ သုံးဘီးဆိုင်ကယ်၊ ထော်လာကျီ(၁၄)စီးတို့ဖြင့်အသုံးပြုပါသည်။ မြို့နှင့်သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနည်းပါးပြီးတွင် တနိုင်တပိုင် သွားလာနိုင်ရေးအတွက် ဆိုင်ကယ်ကိုသာ အသုံးပြု၍ သွားလာနေကြသည်။

(၂.၁၂) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား (၄၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ/မရှိ
မဟာဓာတ်အားလိုင်း			
ဆိုလာစနစ်	၂၀၅	သင့်	မရှိ
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်			
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်			
လေစွမ်းအင်			
ဇီဝလောင်စာ			
အခြား(ဘက္ထရီ)ဖယောင်တိုင်၊ မီးကျွဲ	၂၈၇		

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးလက်လှမ်းမှီနိုင်ခြင်း မရှိသေးပါ။ ဆိုလာမီး အသုံးပြုသူ(၂၀၅)ရှိပါသည်။ ဆင်းရဲသားများမှာ အခကြေးငွေမပေးနိုင်ကြသောကြောင့်

SAMPLE

ဖယောင်းတိုင်မီး၊ ဘတ္ထရီကိုအသုံးပြုသူ(၂၈၇)ဦးရှိပါသည်။ ဖယောင်တိုင်မီးကို အသုံးပြုရသောကြောင့် မီးဘေးအန္တရာယ်ရှိသည်။

(၂.၁၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာ

ဇယား (၄၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာ အခြေအနေ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	ဂြိုလ်တုစလောင်း	အခြား
အရေအတွက်	၃၉၇	၁၄၄	၁၇၁	၄	

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာနှင့် ပါတ်သက်၍ အိမ်တိုင်းနီးပါး တယ်လီဖုန်းအသုံးပြုနိုင်ကြပြီး တယ်လီဖုန်း (၃၉၇) လုံး၊ တီဗွီ (၁၇၁) လုံး၊ဂြိုဟ်တုစလောင်း (၄)လုံး နှင့် ရေဒီယို(၁၄၄)လုံး ရှိပါသည်။ MPTနှင့် Telenor သာလိုင်းမိုဘိုး ကျန်ဖုန်းလိုင်းများမမိပါ။ဖုန်အများ သုံးပြုခြင်းအတွက် တနေရာရာ နှင့် တနေရာ ဆက်သွယ်မှုရရှိခြင်း၊ မိုးလေဝသအခြေအနေ သတင်းအချက် အလက်များ အလွယ်တကူ ရရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက် အလက်များတွင်လည်း ဖုန်းတိုင်များနှင့် အနည်းငယ်ဝေးကွာနေသောကြောင့် သတင်းအချက်အလက်များရယူမှုတွင် နှေးကွေးကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၁၄) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား (၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

လုပ်ငန်းအမည်	ဝန်ဆောင်မှု
အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအား လက်လှမ်းမီမှု	သီးသန့်မရှိ။ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် FM နားထောင်ကြသည်။
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	တက်ကြွစွာပါဝင်ကြသည်။(ရွှေပြောင်းသွားလာရသောကြောင့် ပါဝင်နိုင်မှု အရေအတွက်အားနည်းသည်။
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	တက်ကြွစွာပါဝင်ကြသည်။
အားကစားပစ္စည်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	အားကစားပစ္စည်းမရှိပါ။
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	မဖြစ်မနေပါဝင်ကြပါသည်။
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းရေး	အားနည်း။
စာကြည့်တိုက်၊ အင်တာနက်စသည်များအား လက်လှမ်းမီမှု	စာကြည့်တိုက်ရှိ/စာအုပ်မရှိ။

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အပန်းဖြေနေရာသီးသန့်မရှိပါ။ ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် FMနားထောင်ကြသည်။ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးတွင် လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ၊ ဘာသာရေးများ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး

လုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွမှုရှိကြသော်လည်း ဝန်ဆောင်မှုတွင် အားနည်းနေသည်။အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်းမရှိပါ။ ယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ရိုးရာပွဲများ ထိန်းသိမ်းမှုလည်း အားနည်းနေကြပြီ ဖြစ်သည်။ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအနေဖြင့် နှစ်စဉ်ကျင်းပပါသည်။စာကြည့်တိုက်ရှိပြီး စာအုပ်မရှိပါ။ ဖုန်းများကို လူငယ်တိုင်းလိုလိုကိုင်ဆောင်ပြီး အင်တာနက် အသုံးပြုကြသော်လည်းဖေ့စ်ဘုတ်၊ ဗိုက်ဘာ တို့ကိုသာ အများဆုံး အသုံးပြုကြပြီး အရေးကြီးသော စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ သတင်းတို့တွင် လေ့လာမှုအားနည်းနေသေးသည်။ အင်တာနက် ဝက်ဆိုက်များ ဝင်ရောက် လေ့လာရန်လည်း ဗဟုသုတ နည်းနေသေးသည်။

(၂.၁၅)ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အခြေအနေ

(၂.၁၅.၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှင်းလင်းချက်
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦများအား လက်လှမ်းမီမှု	ရွာအတွင်း တာဝါတိုင်ရှိသည်။ တယ်လီနော
အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ။ ရွာသူ/သားများစိတ်ဝင်စားမှုမရှိ။ ယုံကြည်မှုမရှိကြပါ။
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး အစီအစဉ်	မရှိ။
ရဲစခန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	၇မိုင်ကွာဝေးသော ချောင်းခွရဲစခန်းသို့သွားရောက်ရပါသည်။
အခြား	

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦးများအား လက်လှမ်းမီမှုမှာ ရွာအတွင်းဖြစ်သည်။ ဘေးကင်း လုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု ၊အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု မရှိသဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအား အားနည်းကြောင်းတွေ့ ရပါသည်။၇မိုင် ကွာဝေးသော ချောင်းခွ ရဲစခန်းသို့သွားရသည်။ အရေးကြုံလျှင် ၂၀မိုင်ကွာဝေးသော တံတားဦးမြို့သို့ ရောက်ချိတ်ဆက် ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် လုံခြုံရေး ရဲကင်းများ ချထားပေးလျှင် ပိုမိုကောင်းမွန်မှုကို တွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၁၅.၂)မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား (၄၈) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

	လူကုန်ကူးမှု	နိုးမှု	မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု	အကြမ်းဖက်မှု
စိုးရိမ် /သာမန်	မရှိ	မရှိ	မရှိ	မရှိ

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

မှတ်ချက် - စိုးရိမ် = ၁၊ သာမာန် - ၂

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် ကြီးမားသောခိုးမှုများ မရှိကြပါ။ သာမာန်ကိစ္စ များကို ကျေးရွာ ရာအိမ်မှူးနှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့မှ ဖြေရှင်းပေးသည်။

SAMPLE

၅ ။ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

ဇယား (၄၅) : ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းအရင်း	အလားအလာ	အဟန့်အတား နှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်
၁။	**<u>စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကဏ္ဍ</u>**					
၁။	အစုအဖွဲ့ဖြင့် စနစ်တ ကျ လုပ်ကိုင်ရာတွင် ပါဝင်ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်နိုင်သ ည့်အလေ့ အထနှင့် စွမ်းရည် မရှိခြင်း။ လက်ရှိအဖွဲ့များချိတ်ဆက်မှုအ ားနည်းခြင်း။	အစဉ်အလာအရခေါင်းဆော င်ဆုံးဖြတ်သည့်အတိုင်းလို က်နာသည့်အကျင့်ပါနေခြင် း။ လူတိုင်းမွေးရာပါလူစွမ်း ရည်ရှိကြောင်းသတိမ ပြုမိ ကြခြင်း။ လူစွမ်းရည်အပြည့်အဝ အသုံးချခွင့်မရခြင်း။ လူစွမ်းရည်မြင့်စေသည့် အခွင့်အလမ်းများမရှိခြင်း။	ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအ ခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ရှိနေပြီး အချင်းချင်း ရင်းနှီးခင်မင်ကြခြင်း။	ဆင်းရဲသားများ စိုးရိမ်သိမ် ငယ်စိတ် ရှိခြင်း။အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာ တွင် အမျိုးသမီးများနှင့် လူငယ်များအား ထည့်သွင်း ဖွဲ့စည်းလေ့မရှိခြင်း၊ နေရာ မပေးခြင်း။ ၄င်းတို့၏ အစွမ်း အစကို အသိအမှတ်မပြုခြင်း	လူစွမ်းရည်နှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေး သဘောတရားတို့ကို အမြင်ဖွင့်ဟောပြောခြင်း ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ပြီး စုပေါင်းဆုံးဖြတ်ချက်ချ မှတ်မှု၊ သတင်းအချက် အလက်ဖြန့်ဝေမှု၊ ပေါင်း စပ်ညှိနှိုင်းမှုစနစ် များပိုမို ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း	**<u>၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည် းများ စွမ်းရည် မြှင့်တင်ရေးစီမံကိန် း</u>** အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်း ၊ စာရင်းနှင့် မှတ်တမ်း ရေးသွင်းနည်းသင် တန်း၊ ခေါင်းဆောင်မှုသင် တန်း၊
၂။	**<u>စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ</u>**					

SAMPLE

	စိုက်ပျိုးရေးလုံလောက်မှုမရှိ။	မိုးရေလုံလောက်မှု မရှိခြင်း။ ဆည်မြောင်းမရှိခြင်း/ မကောင်းခြင်း။ ရေစုပ်စက် လုံ လောက်မှု မရှိခြင်း။စက်အဝိစိတွင်း တူးရန် အရင်းအနှီးမရှိ ခြင်း။	မြေအောက်ရေရရှိ နိုင်ခြင်း။ ရေစုပ်စက်အလွယ်တကူဝ ယ်ယူရန် ဒေသအတွင်း ကုမ္ပဏီ များ ရှိသည်။ ဒေသအတွင်းဆည်မြောင်း ဦးစီးဌာနနှင့်ကျွမ်းကျင်သူ များ ရှိသည်။	အရင်းအနှီးမရှိ။ နည်းပညာ အားနည်း သည်။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ် ဆက်မှု အားနည်းသည်။	အစိုးရဌာနများနှင့်ချိတ်ဆ က်ဆောင်ရွက် ခြင်း။ နည်းပညာ အကူ အညီရယူခြင်း။ ဘဏ်များ၊ ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ် ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	ဆည်မြောင်းပြုပြင်ြ ခင်း/အသစ်တည် ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ တစ်ဖက်ဆည်ကန် ဆောက် လုပ်ခြင်း၊စက်အဝိစိ တွင်း တူးဖော်ခြင်း၊ ရေစုပ်စက်ဖြင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ရေ တင် စိုက်ပျိုးခြင်း/ရေစုပ် စက် အရစ်ကျရောင်းချ ြင်း၊
	သီးနှံအထွက်တိုး ရေး လက်ရှိသီးနှံများအထွက်နှုံးန ည်းသည်။	ဒေသမျိုးများမှာသက်တမ်း ရှည်ပြီး အထွက်နှုံးနည်းခြင်း၊ အရည် အသွေးညံ့ခြင်း။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ လုံလောက်မှုမရှိခြင်း။ စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစုများ အတွက်ငွေကြေးမပြည့်စုံ ခြင်း။ နှစ်ရှည်ဥယဉ်ထူထောင်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ ခြင်း။ လက်ရှိစိုက်ဘဏ်ချေး ငွေမှာ လုံလောက်မှုမ ရှိ၊ အချိန်မီမရ၊ ပုံစံ ၇ ရှိမှသာ ချေးငွေရရှိနိုင် ခြင်း၊ ကာလတိုချေး ငွေဖြစ်ခြင်း၊ မိုးစပါး တစ်	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များရရှိ ရန်စိုက်ပျိုးရေးဌာန ရှိသည်။ ဒေသအတွင်း လယ် ယာသုံးစက်ကရိယာ နှင့် သွင်းအားစုများအ လွယ်တကူ ဝယ်ယူရရှိ နိုင်သည်။ မြေဆီလွှာ အသင့် အ တင့်ကောင်းမွန်ခြင်း မြေပြန့်ဖြစ်ခြင်း၊	အရင်းအနှီးနည်းသည်။ အရစ်ကျဝယ်ယူရန် ကုမ္ပဏီ များ၊ ဘဏ်များနှင့် အဆက်အသွယ် မရရှိခြင်း။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်အဆက် အသွယ်နည်းပါးသည်။	လယ်ယာသုံးစက်ကရိ ယာများ အရစ်ကျရောင်း ချသော ကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း တောင်သူများနှင့် သင့် တော်သော နှစ်ရှည် ငွေ ချေးစနစ်ထူထောင်ပေး ခြင်း။	မျိုးကောင်းမျိုးသန့် ရရှိရေးသင်တန်း၊ လယ်ယာသုံးစက် ကရိယာများ အရစ်ကျရောင်း ချခြင်း၊

SAMPLE

		မျိုးတည်းအတွက်သာ ငွေချေးခြင်း၊ ကန့်သတ်မှုများပြီး တောင်သူများ လိုအပ်ချက်နှင့် သင့်တော်မှု အားနည်းသည်။				
	နည်းစနစ်တကျ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း မရှိ။ရောဂါပိုးမွှားဆိုး ရွားစွာ ကျရောက် ဖျက်ဆီးခံရသော်လည်း ထိရောက်စွာ နှိမ်နှင်းနိုင်ခြင်းမရှိ။	နည်းပညာအထောက် အပံ့ ရရှိမှု အားနည်းခြင်း၊ လုံလောက်မှုမရှိခြင်း။ စိုက်ပျိုးရေးအသိပ ညာ အားနည်းခြင်း၊ သီးနှံဖျက်ပိုးကျ ရောက်တတ်ခြင်း၊	နည်းပညာကျွမ်းကျင် သော စိုက်ပျိုးရေးဌာန နှင့် စိုက်ပျိုးရေးကုမ္ပ ဏီများ ရှိသည်။	စိုက်ပျိုးရေးဌာနဝန်ထမ်း လုံလောက်မှုမရှိ၊ ခရီးသွားလာရန် ယာဉ်နှင့် ကုန်ကျစရိတ်အခက်အခဲ ရှိသည်။ကုမ္ပဏီများ ပညာပေးခြင်း ထက် အရောင်းမြှင့်တင်ရေး ဦးစားပေးဆောင်ရွက်သည်။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ် ဆက်မှု အားနည်းသည်။	စိုက်ပျိုးရေးဌာန၊ ကုမ္ပဏီ များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များ နှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း။ စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှ ပုံမှန် ကွင်းဆင်းပညာပေးခြင်း၊ သီးနှံဖျက်ပိုးနှိမ် နင်း ရေးအတွက် ဦးစီး ဌာနမှ ထိရောက်သော အစီအမံချမှတ်ဆောင် ရွက်ခြင်း၊	**<u>၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပ ညာစီမံ ကိန်း</u>** မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိ န်းသိမ်းနည်းသင် တန်း၊သဘာဝမြေ ဆွေး ပြုလုပ်နည်းသင်တ န်း၊ကိုင်းကူးကိုင်း ဆက်သင်တန်း၊ ဘက်စုံပိုးမွှားကာ ကွယ်နည်း သင်တန်း၊ဟင်းသီး ဟင်းရွက် စိုက်ပျိုးနည်းသင် တန်း၊တောင်သူပ ညာပေးသင်တန်း၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် ရရှိရေးသင်တန်း၊ လယ်ယာသုံးစက် ကရိယာများ အရစ်ကျ ရောင်းချခြင်း၊
၃။	**<u>မွေးမြူရေးကဏ္ဍ</u>**					
၃။	မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း များမှ	ငွေကြေးချို့တဲ့၊အရင်းအနှီး	တနိုင်တပိုင်	နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အလုံ	မွေးမြူရေးချေးငွေထု	**<u>၅။</u>**

SAMPLE

	ထုတ်လုပ်မှု လျော့နည်းခြင်း၊	မပြည့်စုံခြင်း၊မွေးမြူရေး ချေးငွေမရှိ။စားကျက်ရှားပါး လာခြင်းအဟာရတန်ဖိုးမြင့် မြက်စိုက်ပျိုးရန် အရင်းအနှီး နှင့် မြက်မျိုးရရှိရန်ခက် ခဲခြင်း။ သားသတ်လိုင်စင်၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှု ကြောင့် မွေးမြူရေး မှ ဝင်ငွေနည်းသော ကြောင့်တိုးချဲ့မွေး မြူရန် အခက်အခဲ ရှိခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်း ချခွင့် မရှိခြင်း။ (အသား၊ အရှင်လိုက် သယ်ယူခွင့် စသည်)	မွေးမြူရေးလုပ်ရန် အိမ်မြေခြံများ ရှိနေခြင်း၊ မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေးဦး စီးဌာနမှဝန်ထမ်းများ နှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် နိုင်ခြင်း၊မွေးမြူရေး တိရစ္ဆာန် ရောင်းချရန် ဈေးကွက် ခိုင်မာခြင်း၊ ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိခြင်း။	အလောက်မရရှိခြင်း။ သားသတ်လိုင်စင်/အင်းလိုင်စင်ချထ ားရာတွင် မျှတမှုမရှိ၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိ၊ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုးချ ထားပေးခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်းဝယ်ခွင့် မရှိ၊ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ ၏ မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံရ ခြင်း။ မကြာခဏ ကပ်ရောဂါများ ကျရောက်တတ်ခြင်းနှင့် ဆုံး ရှုံးမှုများခြင်း။	ထောင်ပေးခြင်း။ ဈေးသက်သာပြီးထိရောက် မှု ရှိသောကာကွယ်ဆေးထိုးမှု စနစ်ချမှတ်ခြင်း၊ သံသယဖြစ်ဖွယ်ရောဂါဖြစ် ပွါးမှုများကို စစ်ဆေး နိုင်ရန်သုတေသနခါတ်ခွဲခ နန်းများ ဖွင့်ပေးခြင်း၊	**<u>မွေးမြူရေးတိုးမြှင့် ခြင်း စီမံကိန်း</u>** ဆင်းရဲဆုံးမိသားစု များ တစ်ပိုင် တစ်နိုင်မွေးမြူတိုး ချဲ့ခြင်း၊ မွေးမြူရေးချေးငွေ ထူထောင် ပေးခြင်း၊မွေးမြူရေ းချေးငွေ ထူထောင်ပေးခြင်း၊
	နှစ်စဉ် ရာသီအလိုက်ရောဂါများ ဆိုးရွားစွာကျရောက်လေ့ရှိပြီး ကာကွယ်နိုင်ခြင်းမရှိ	မွေးမြူရေးနည်းပညာ၊ ဗဟုသုတအားနည်း ခြင်း၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု မရရှိခြင်း။ နှစ်စဉ်ကူးစက်ရောဂါများ ကျရောက်တတ်ခြင်း၊	ရွာသူ/သားများမှမွေးမြူ ရေးပညာသင်ယူရန် စိတ်ဝင်စားမှုရှိသည်။ လူသားအရင်းအမြစ်ရှိ သည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ။ အဆက်အသွယ်မရှိ။	တိမ်းကုဦးစီးဌာနနှင့် ဆက်သွယ်၍ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း	တိမ်းကုသင်တန်း၊ ၊
၄။	**<u>စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ် သော ဝင်ငွေရေ လုပ်ငန်း များကဏ္ဍ</u>**					
	ဒေသစီးပွါးရေးလုပ်ငန်း အားနည်းခြင်း။မြေယာမဲ့ အိမ်ထောင်စုများအတွက်စိုက်ပ ျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း ရှားပါးခြင်း၊ ပုံမှန်အလုပ်အကိုင် မရခြင်း၊ လုပ်အားခနည်းခြင်း။	ဒေသတွင်းဖွံ့ဖြိုးရေးအတွ က် စက်ရုံအလုပ် ရုံ မရှိခြင်း။ ကျေးလက်စီးပွါးရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်အရင်းအနှီးအား နည်းခြင်း၊ပုဂ္ဂလိကဘဏ် နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုစနစ် ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းခြင်း၊	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် လူငယ်အင်အားထု ၇၇%ရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတည်နေရာ အားသာချက်ကြောင့် ဈေးနှင့်လက်လှမ်း မီခြင်း၊လမ်းပန်းဆက်သွယ် ရေးနှင့်သယ်ယူပို့ဆောင်	လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းခြင်း၊ အသေးစားစီးပွါးရေးလုပ်ငန်း စီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းအားနည်းခြင်း၊ ဈေးကွက် ဗဟုသုတ အားနည်းခြင်း၊ နိုင်ငံတော်မှ စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ အတွက် စီမံကိန်း၊ ပံ့ပိုးမှုပေါ်လစီတို့	ဈေးကွက်၊ ကုန်သွယ် ပြပွဲ၊ ဈေးကွက်အကဲဖြတ်ခြင်းမျ ားသို့ လေ့လာရေးခရီးစဉ် စီစဉ်ပေးခြင်း၊ ထုတ်လုပ်သူများနှင့်ဝယ် ယူသူများအကြားအဆက် အသွယ် ရှာပေးခြင်း၊ဒေသတွင်	**<u>၇။ အသက်မွေးဝမ်းလု ပ်ငန်းများ တိုးမြှင့်ခြင်းစီမံကိန် း</u>** ပန်းရံ ပစ္စည်းများ ထူထောင်ခြင်း၊ ခေတ်မီစက်ချုပ်/အ

	အသေးစားစီးပွါးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အရင်းအနှီးမရရှိခြင်း၊	လက်ရှိလုပ်ငန်းများအတွက်ခေတ်မီ လက်နက်ကရိယာ မရှိခြင်း၊ အသက်မွေးလုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းခြင်းနှင့် အဆက်အသွယ်အားနည်းခြင်း။	ရေးအသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ခြင်း	အားနည်းခြင်း၊ ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုများနှင့်လက်လှမ်းမမီခြင်း၊	ဘဏ်နှင့်ငွေရေးကြေးရေးဝန်ဆောင်မှု ရရှိစေခြင်း၊ အသေးစားစီးပွါးရေးလုပ်ငန်းများအတွက်မြို့နယ်အဆင့်ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိစေခြင်း၊ ကျေးလက်စီးပွါးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အသေးစားစွန့်ဦးတီထွင်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများထူေောင် ပေးခြင်း၊ ဖိတ်ခေါ်ခြင်း	လှုပ်ရှင်ပစ္စည်းများထူထောင်ခြင်း၊ ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ လစ်လပ်နေရာတွင် ဒေသခံဘွဲ့ရပညာတက်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေးရန်နှင့် မြို့နယ်ဦးစီးမှူးများအား ဒေသနှင့်ကိုက်ညီသော စီမံခန့်ခွဲခွင့် ပြုပေးရန်၊
	အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။	ဆင်းရဲခြင်းနှင့်နေ့စဉ်မိသားစုစားဝတ်နေရေးအတွက် ရှာဖွေနေရသော ကြောင့်လေ့လာသင်ယူနိုင်ခြင်း မရှိ။	ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ် ( ) ရာခိုင်နှုန်းရှိ ပြီး ဘွဲ့ရနှင့်ဘွဲ့မရသေးသော လူငယ်များရှိသည်။ အသက်မွေးဝမ်းပညာများကို စိတ်ဝင်စားကြသည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်ကြ ပါ ။ သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။	အသက်မွေးပညာဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း။	**<u>၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာ စီမံကိန်း</u>** စက်ချုပ်နှင့် အိမ်တွင်းမှု အဆင့်မြင့်သင်တန်း၊မုန့်မျိုးစုံ သင်တန်း၊လက်သမား၊ ပန်းရံအဆင့်မြင့်သင်တန်း၊ အိမ်သုံးလျှပ်စစ်ပြုပြင်သင်တန်း၊ စက်ပြင်သင်တန်း၊

SAMPLE

						ဆံပင်ညှပ်၊ အလှပြင်သင်တန်း၊ လက်ယက္ကန်း၊စက်ယက္ကန်း သင်တန်း၊ တယ်လီဖုန်းပြုပြင်သင်တန်း၊ ပန်းဘဲသင်တန်း၊
	ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ					
	ဆင်းရဲသားများအရင်းအနှီးနည်းခြင်း နှင့် ချေးငွေလက်လှမ်းမမီ ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သောချေးငွေစနစ်မရှိခြင်း၊ အတိုးနှုန်းများခြင်း ကာလတိုးချေးငွေများသာဖြစ်ခြင်းအပေါင်ခံပစ္စည်းလိုအပ်ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သော ချေးငွေစနစ်ထူထောင်ပေးခြင်း	ပုဂ္ဂလိက ဘဏ်စနစ် ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းနေသေးခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သော ချေးငွေစနစ်ထူထောင် ပေးခြင်း ငွေစုငွေချေးစနစ်ထူထောင်ခြင်း	**၉။ <u>ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု စီမံကိန်း</u>** မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်း
၅။	**<u>ပညာရေးကဏ္ဍ</u>**					
	ပညာရေးအဆောက်အဦးများဟောင်းနွမ်းပျက် စီးနေသည်။ ပြင်ပမှ လာရောက်တာဝန်ထမ်းဆောင်သော ဝန်ထမ်းများနေရန် အိမ်/အဆောက်အဦးမရှိ။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ လုံလောက်မှုမရှိ။ ကျောင်းသင်ထောက်ကူပစ္စည်းလုံလောက်မှုမရှိ။	ကျေးရွာသူ/သားများ မှာ ဆင်းရဲသော ကြောင့်ပြုပြင်နိုင်ခြင်း၊ အသစ်ဆောက်လုပ်နိုင်ခြင်း၊ တိုးချဲ့နိုင်ခြင်းမ ရှိပါ။	ရွာသားအများစု ပညာရေးအား စိတ်ဝင်စားမှုရှိ ခြင်း၊ မိဘဆရာအသင်းဖွဲ့စည်းထားရှိကာ ပညာရေးဌာနနှင့်ပူးပေါင်းလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုရှိခြင်း၊	မိဘဆရာအသင်း တက်ကြွလှုပ်ရှားမှု အားနည်းခြင်း။ အမည်ခံဖွဲ့စည်းထားပြီး အသက်ဝင်လှုပ်ရှားမှု မရှိခြင်း။ ဆရာနှင့်ကျောင်းသားများ အတွက် ဘက်စုံသင်ကြားမှု စနစ်မရှိခြင်း	ပညာရေးဌာနသို့ တင်ပြခြင်းနှင့်အလှူငွေရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း ပညာရေးဆိုင်ရာ ပြင်ပဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	ကျောင်းဆောင်သစ်ဆောက်လုပ်ခြင်း/အဟောင်းပြုပြင်ခြင်း/ တိုးချဲ့ခြင်း၊ကျောင်းယင်လုံ အိမ်သာဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ဝန်ထမ်းအိမ်ရာဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ကျောင်းသောက်ရေသန့်ရရှိရေး၊ ကျောင်းခြံစည်းရိုးဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ကျောင်းပရိဘောဂ၊ ကျောင်းသင်ထော

SAMPLE

						က်ကူပစ္စည်း၊ ကျောင်းအားကစား ပစ္စည်း၊ ကျောင်းစာကြည့် တိုက် ထူထောင်းခြင်း၊
	ကျောင်းစာကြည့်တိုက် မရှိ။	စာအုပ်ပြည့်စုံမှုမရှိ။	လေ့လာသင်ယူလိုသော ကျောင်းသားများရှိသည်။	ကျောင်းသားများအတွက် အပန်းဖြေရန် စိတ်ကြိုက်လေ့လာသင်ယူရန် အခွင့်အလမ်းနှင့်အခြေအနေမရှိ ခြင်း၊ သင်ကျက်စနစ်ကျင့်သုံးခြင်း	စာကြည့်တိုက်ရှိပါက စိတ်ဝင်စားသော ဘာသာရပ် ကို အလွယ်တကူ လေ့ လာနိုင်သည့် ပါတ်ဝန်း ကျင် ဖန်တီးပေးရန်။	**ကျောင်းစာကြည့် တိုက် ထူထောင်ခြင်း၊**
	သင်ကြားမှု အားနည်းခြင်း	ဘာသာရပ် အလိုက် ကျွမ်းကျင် ဆရာ/မ အင်အား မလုံလောက် ခြင်း၊		ဘာသာရပ်အလိုက် ကျွမ်းကျင်သည့်ဆရာ/ဆရာမ ခန့်ထားမှု အားနည်းခြင်း၊	ကျွမ်းကျင်ဆရာ/ဆရာမ များအားစီစစ်ခန့်ထား ပေးခြင်းလက်ရှိဆရာ/မ များအား ကျွင်းကျင်မှုကိုစီစစ်ခြင်း နှင့်ဆရာဖြစ်သင်တန်း ပေးခြင်း၊	ဆရာဖြစ်သင်တန်း ပေးခြင်း၊
	ကျောင်းသားများအားက စားတွင်ထူးချွန်မှုအားနည်း သည်။	ကျောင်းအားကစား ပစ္စည်း ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။	အားကစားကို ကျောင်း သားများ စိတ်ဝင်စားကြ သည်။	ပညာရေးရံပုံငွေ အားနည်းသည်။ ပညာရေးဌာ နမှ အားကစားကို အားပေးနိုင်မှု အားနည်းသည်။	ကျောင်းအားကစားမြှင့် တင်ရန်။	ကျောင်းအားကစား ပစ္စည်း နှစ်စဉ်ကျောင်းပြေး ခုန်ပစ်ပြိုင်ပွဲများ ၊စာပေပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပပေးခြင်း၊
	မူကြိုအရွယ်ကလေးငယ် များ ပြုစုစောင့်ရှောက်ရန် အခက်အခဲရှိသည်။	မူကြိုအရွယ်ကလေးငယ်များ ားအတွက် မူကြို ကျောင်းမရှိခြင်း၊ ကလေးငယ်များ	မူကြိုအရွယ်ကလေးငယ်မျ ားစွာရှိသည်။	မူကြိုကျောင်းမရှိ။ ကျောင်းကျန်းမာရေး ပညာ ပေး အစီအစဉ်မရှိ	မူကြိုကျောင်းဖွင့်လှစ်ခြင်း နှင့်ကျောင်းကျန်းမာရေး ပညာပေးဆောင်ရွက်သင့်။	

SAMPLE

		ကျန်းမာရေး အားနည်းသည်။				
၆	**<u>ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ</u>**					
	ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးနှင့် အသုံးအဆောင်များပြည့်စုံမှုမရှိ ။ ဒေသထွက် သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင် အပင်များတဖြည်းဖြည်းရှား ပါး လာသည်။	ရွာသူ/သားများမှာ ဆင်းရဲသောကြောင့် မ တတ်နိုင်ကြပါ။ ကျန်းမာရေးအရေး ပေါ် သွားလာရန်အ ခက် အခဲရှိသည်။ စနစ်တကျထိန်းသိမ်းမှုမရှိ။ စည်းကမ်းမဲ့ ထုတ်ယူသုံးစွဲ/ ရောင်း ချနေကြသည်။	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန နှင့် ကျန်းမာရေးဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်သော ဖွံ့ ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ ရှိသည်။ ဒေသတွင် တန်ဖိုးရှိ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ သဘာဝအလျောက် ပေါက်ရောက်လျက်ရှိ သည်။	ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့်ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းသည်။ ထိန်းသိမ်းမှု အားနည်း သည်။	ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက် ခြင်း။ စနစ်တကျထိန်းသိမ်း ခြင်း၊ ပညာပေးဆောင် ရွက်ခြင်းပြုလုပ်ပေးသင့် သည်။ တိုင်းရင်းဆေး မြှင့်တင်ပေးရန်။	ဆေးခန်းဆောက် လုပ်ခြင်း၊ ဆေးခန်းပရိဘောဂ ထူထောင် ပေးခြင်း၊လူနာတင် အရေးပေါ် ကားထူထောင်ပေး ြင်း၊ အခြေခံမရှိမဖြစ် အိမ်သုံးဆေးဆိုင်ထူ ထောင်ခြင်း၊
	ကျန်းမာရေးကျွမ်းညကျင်သူမ ရှိ။ ကျန်းမာ ရေးနည်းပညာနှင့် ဝန် ဆောင်မှုအားနည်း သည်။ ကျန်းမာရေး အား နည်းကြသည်။ ကျန်းမာရေးအသိပညာ ဗဟုသုတအား နည်းသည်။ ဒေသထွက်ဆေးဖက်ဝင်အပင်မ ျားရှိသော် လည်း အသုံးချနိုင်ခြင်းမရှိ။	နည်းပညာ၊ ဗဟုသုတ ရရှိရန် အဆက်အ သွယ် မရှိ။ နည်းပညာဝန်ဆောင် မှု အပြည့်အဝ မရရှိ ကြပါ။ တိုင်းရင်းဆေးနည်း ပညာဗဟုသုတနည်း သည်။	ကျေးရွာတွင် ဘွဲ့ရနှင့် အထက်တန်းပညာအ ဆင့် တတ်မြောက်သူများ ရှိ သည်။ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ ပေါက်ရောက်သည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်။ အဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များဖြင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း	အရံသားဖွားသင်တ န်း၊ အခြေခံကျန်းမာရေ းသင်တန်း. တိုင်းရင်းဆေးသင် တန်း ကျန်းမာရေးပညာ ေးသင်တန်း
၇	**ရေနှင့် သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ**					
	သောက်ရေလုံလောက်မှုမရှိ။ ယင်လုံအိမ်သာ သုံးစွဲ မှုနည်းပြီး သန့်ရှင်းမှု အားနည်းသည်။	ဆင်းရဲသောကြောင့် ရေတွင်းတူးဖေါ်နိုင်ခြင်းမရှိ/ နွေရာသီရေ ခမ်းခြောက်သည်။	စက်အဝီစိတွင်းတူးဖေါ်ပါ က သောက်ရေအလုံ လောက်ရရှိနိုင်သည်။ ဒေသအတွင်းကျန်းမာ ရေးဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း	အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ မရှိ။ အဆက်အသွယ်မရှိ။	အစိုးရ ရေအရင်းအ မြစ် ဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ခြင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း	**<u>၁၃။ သောက်ရေသန့် ရှင်းရေး စီမံကိန်း:</u>** ကျေးရွာသောက်ရေ သန့် ရှင်ရေး

SAMPLE

			များရှိသည်။			ဆင်းရဲသားများယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်ခြင်း၊
၈။	**လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်အားကစားကဏ္ဍ**					
	အလုပ်လက်မဲ့ များခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့် အလမ်း နည်းပါးခြင်း အသက်မွေးနည်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းခြင်း	လုပ်ငန်းခွင်သုံးပညာရေး အဆင်အတန်း နိမ့်ခြင်း၊ လေ့လာသင်ယူ စရာ နေရာ မပြည့်စုံခြင်း၊	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် လူငယ်၊ လူရွယ်များ ရှိနေခြင်း၊ ဘွဲ့ရလူငယ်အချို့ရှိသည်။	ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးကို အထောက် အကူပြုသော အလုပ်ရုံ၊ စက် ရုံ များမရှိခြင်းအသက်မွေးနည်းပညာ ထောက်ပံ့မှုစီမံကိန်းများ မရှိခြင်း။ အဆက်အသွယ်မရှိခြင်း သင်တန်းကုန်ကျစရိတ်မ တတ်နိုင်ခြင်း	စက်ရုံ၊အလုပ်ရုံများ ထူ ထောင်ပြီး အလုပ် အကိုင် ဖန်တီးပေးခြင်း၊ ရွာအရောက် သင်တန်းများပံ့ပိုးခြင်း၊	**<u>၁၄။</u>** **<u>လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး</u>** အင်္ဂလိပ်စာသင်တန်း၊ ကွန်ပျူတာသင်တန်း၊ တယ်လီဖုန်းပြင်သင်တန်း၊
	လူငယ်များ လုံခြုံမှုအား နည်းသည်။	လူငယ်များ မိသားစု ဝင်ငွေအတွက် အဓိက အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသည်၊ ခရီးသွားလာ ကြရ၊ ရွှေ့ပြောင်းသွား လာ ကြရသည်။	ယာဉ်တိုက်မှု၊ လူကုန်ကူးခံရမှု ခံရနိုင်သည်။	ဗဟုသုတအားနည်းသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ် ဆက်မှု အားနည်းသည်။	အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ချိတ် ဆက်၍ အမြင်ဖွင့်သင် တန်းများ ပြုလုပ်ပေးသင့် သည်။	ယာဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်းကမ်း သင်တန်း၊ အမျိုးသမီးကာကွယ် စောင့်ရှောက်မှု သင်တန်း၊
	လူငယ်များ စာဖတ်အား နည်းပြီး လေ့လာသင်ယူ မှု အားနည်းသည်။	စာကြည့်တိုက်မရှိ/ စာအုပ်စာတမ်းပြည့်စုံမှုမ ရှိ/ စာဖတ်အားနည်း သည်။	လူငယ်များရှိသည်။	လေ့လာသင်ယူနိုင်သော ပါတ်ဝန်ကျင်မရှိ။	လေ့လာသင်ယူရေးပတ်ဝန်းကျင် အဆင့်မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ ဖန်တီးပေးခြင်း	နှစ်စဉ် စာပေဟောပြောပွဲ ကျင်းပခြင်း ၊ ခေတ်မီအင်တာနက် စာကြည့်တိုက်ထူထောင်ခြင်း၊
	လူငယ်များ အပန်းဖြေရန် သီးသန့်နေရာနှင့်အစီအစဉ်များမရှိ။	ခလေ့ထုံးစံအရ လူမှုရေး လှုပ်ရှားမှု အားနည်းခြင်း	လူငယ်များရပ်မြင်သံကြားကြည့်ရှုခြင်း၊ သီချင်းနားထောင်ခြင်း၊ တောင်းဆိုခြင်းများ		ရိုးရာပွဲများတွင် လူငယ်များရှေ့တန်းမှ ပါဝင်လာစေရန်လှုံ့ဆော်ခြင်း၊ ပညာပေးခြင်း	ရိုးရာ/ခေတ်ပေါ်တီးဝိုင်းထူထောင်ပေးခြင်း

SAMPLE

			စိတ်ဝင်စား မှုရှိသည်။			
	လူငယ်များ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးတွင် ရှေ့တန်းမှ ပါဝင်နိုင်မှုအားနည်းသည်။	အနာဂါတ်အတွက် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး၏ အရေးကြီးမှု၊ အရေးပါမှု ကိုသတိမမူမိကြခြင်း နှင့်အားပေးမှုနည်း ခြင်း	ကျေးရွာတွင်လူငယ်များရှိပြီးကျေးရွာဖွံ့ ဖြိုးရေး ကိုစိတ်ဝင်စားမှုရှိသည်။	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုး ရေးကိစ္စများ ဆုံးဖြတ်၊ ဆွေးနွေးရာတွင်ပါဝင်ခွင့်မရှိခြင်း	အဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့စည်းရာတွင် လူငယ်များထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းပေးခြင်းနှင့် လက်တွဲ ပညာပေးဆောင်ရွက်ခြင်း	ကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင် လူငယ်များ အချိုးကျ ပါဝင် ဖွဲ့စည်းပေးခြင်း၊
	လူငယ်များအားကစားတွင် ထူးချွန်မှု အားနည်းသည်။	အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှုမရှိ။ ဆင်းရဲသောကြောင့် အားကစားအချိန်မပေး နိုင်ကြပါ။	လူငယ်များအားကစား ကို စိတ်ဝင်စားသည်။ ဘောလုံးပွဲ၊ လက်ဝှေ့ပွဲများကို ရုပ်မြင်သံကြားမှ ကြည့်ရှုကြသည်။	အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှုမရှိ။ ဆင်းရဲသောကြောင့် အားကစားအချိန်မပေး နိုင်ကြပါ။	အားကစားလက်လှမ်းမီနိုင်သောပါတ်ဝန်ကျင်ဖန်တီးပေးခြင်း	အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်းမျ ားနှင့် ကိုယ်ကာယ အလှလေ့ကျင့် ပစ္စည်းများ နှစ်စဉ်ပြေး ခုန်ပစ်နှင့် အားကစားပြိုင်ပွဲမျ ား ကျင်းပခြင်း (ကျေးရွာအဆင့်၊ ကျေးရွာ အုပ်စုအဆင့်၊ မြို့နယ်အဆင့်၊ တိုင်းအဆင့် စသည်)
၉။	**<u>ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက်အဦးများ</u>**					
	ရွာတွင်းလမ်း မကောင်း ခြင်း၊ ရွာချင်းဆက်လမ်း/ကျေးရွာချည်းကပ်လမ်း မကောင်းခြင်း ကုန်ထုတ်လမ်းပျက်စီး ခြင်း တံတား/ရေပြွန်ပျက်စီး ခြင်း	မြေသားလမ်းဖြစ် နေ ခြင်း၊ မိုးရာသီသွားလာရန် အခက်အခဲရှိခြင်း လမ်းပြုပြင်ရန် ငွေကြေးမပြည့်စုံခြင်း၊	နဂိုရ်လမ်းရိုး ရှိနေခြင်း၊ ရွာသူ/သားများ စိတ်ဝင်စားမှုရှိခြင်း	သက်ဆိုင်ရာမှ ရွာတွင်းလမ်း ဖောက်ပေးသည့် အထောက် အပံ့ အားနည်းခြင်း၊ အစိုးရဌာနများမှ ကျေးရွာလမ်းတံတားဖွံ့ဖြိုးရေး စိတ်ဝင်စားမှု အားနည်းခြင်း	နိုင်ငံတော်မှ ရွာတွင်း လမ်း ဖောက်ပေးသည့်အစီအစဉ် ချမှတ်ခြင်း၊	**<u>၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတားစီမံ ကိန်း</u>** ရွာချင်းဆက်ကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း၊ရွာတွင်းကျောက်ချော လမ်းခင်းခြင်း၊ကုန်

SAMPLE

						ထုတ် လမ်းပြုပြင်ရေး၊
	ကျေးရွာတွင် လျပ်စစ်မီး မရရှိသေးပါ။	ရွာသူ/သားများ ဆင်းရဲသောကြောင့် ကုန်ကျမှု မတတ်နိုင် ခြင်း	လျပ်စစ်ဓါတ်အားလိုင်း နှင့် လက်လှမ်းမီသည်။	ငွေအရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြ ပါ ။	လျပ်စစ်ဌာနနှင့် ကျေး လက်ဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ် ဆက်ဆောင်ရွက်ရန်	**<u>၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေ းစီမံ ကိန်း</u>** ကျေးရွာမီးလင်းရေ း
၁၀	**သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့်ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်းကဏ္ဍ**					
	မီးဘေးအန္တရာယ်ရှိသည်။ အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်သည် ။	မီးဘေးအန္တရာယ် အချိန်မရွေး ကျရောက် နိုင်သည်။	ကျေးရွာတွင် ကားမောင်း နိုင်သူ/ကားအကြောင်း နားလည်သူ/ ပြုပြင်ထိန်း သိမ်းနိုင်သူများ ရှိသည်။ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ဖွဲ့စည်း ထားပြီးဖြစ်သည်။	အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြပါ။	ကြိတင်ကာကွယ်မှုအစီအစ ဉ်ပြုလုပ်ခြင်း	**<u>၁၇။ သဘာဝဘေးလျှော့ ချရေး စီမံကိန်</u>** မီးသတ်စက် ထူထောင်ခြင်း ၊ အရံမီးသတ်စနစ်တ ကျဖွဲ့ စည်းခြင်း၊
	ငလျင်ကြောင့် မကြာခဏအပျက် အစီးဆုံးရှုံး မှုများရှိသည်။	ငလျင်ဇုန်အတွင်း ကျ ရောက်သည်။	ကြိတင်ကာကွယ်ရေး ပြုလုပ်နိုင်သည်။	အရင်းအနှီးနှင့်နည်းပညာ အားနည်းသည်။	သဘာဝဘေးကာကွယ် မှုအစီအစဉ်များရေးဆွဲ ဆောင်ရွက်ခြင်း	သဘာဝဘေးအန္တရ ာယ် လျှော့ချရေး သင်တန်း
	မူဝါဒများ					

SAMPLE

	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအရှုပ်အရှင်းများရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ မရှိကြပါ။	မြို့နယ်မြေစာရင်းဦးစီးဌာနရှိသည်။ တခြားမြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအထောက်အထားများရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ လျှောက်ထားရာတွင် အဆင့်ဆင့်တင်ပြရခြင်း၊ အချိန်ကြန့်ကြာခြင်းနှင့် ရှုပ်ထွေးသောကြောင့် ရွာသူ/သားများ အခက်အခဲရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ ကို အမြန်ဆုံးဆောင်ရွက်ပေးရန်	**၁၈။ ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း** မြေယာကော်မတီစနစ်တကျဖွဲ့စည်းပေးရန်၊ပုံစံ၇ကို စနစ်တကျ ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ပေးရန်၊ လယ်မြေဥပဒေပြင်ဆင်ပေးရန်၊ သားသတ်နှင့် သင့်လျော်အောင် ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးဆွဲပေးရန်၊ အစိုးရဌာနလစ်လပ်နေရာများ အားဒေသခံတွဲ့ပညာတက် များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေးရန်၊ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူရရှိရေး အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းပေးရန်၊ ပုံမှန်ဘတ်စ်ကားလို	

SAMPLE

						င်း ပြေးဆွဲပေးရန်	
	ရွာသူ/သားများ မိမိတို့ အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များ ရောင်းချရာတွင် သား သတ်လိုင်စင် ရှိသူ၏ မတရား ဖမ်းဆီးခံ၊ ခေါင်းပုံဖြတ်အနိုင် ကျင့်ခံနေကြရသည်။ ဒေသခံ ရွာသူ/သား များ မွေးမြူရေးမှ အ ကျိုးအမြတ်နည်း သည်။	သားသတ်လိုင်စင်ချ ထားရာတွင် ပွင့်လင်း မြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ် ရာလက်သိပ်ထိုး ချ ထားပေးခြင်း။ ရွာသူ/သားများမှ မိမိ တို့မွေးမြူထားသော အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များကို အသားရောင်းချ ရာတွင်ဖမ်းဆီးခံရ ခြင်း၊ အရှင်သယ်ယူ ရောင်းချခွင့်ကန့်သတ် ထားခံရခြင်းနှင့် သား သတ်လိုင်စင်သို့ ရောင်းချရာတွင်လည်း ပေါက်ဈေးမပေးဘဲ မတရား ဈေးနှိမ်ခံရ သည်။	ကျေးရွာအတွင်း ကိုယ် တိုင်မွေးမြူထုတ်လုပ် ကြသည်။ ဈေးကွက်နှင့် ဝယ်လို အားအလုံအလောက်ရှိ သည်။	လိုင်စင်ရှိသူမှ ဖမ်းဆီးခြင်း နှင့် မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံ နေရသည်။	ကိုယ်တိုင်မွေးမြူသူများ ကိုလွတ်လပ်စွာရောင်းချ ခွင့် ပြုရန်။	သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေး လိုင်စင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင် ဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးဆွဲပေး ရန်။	

SAMPLE

	စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ရောင်းချရာတွင် တောင်သူများ အရှုံးပေါ်/အမြတ်နည်း/ ဝင်ငွေနည်းနေကြသည်။	ဈေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် ပွဲရုံများမှ အလေးတင်းတောင်း မမှန်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။	ကုန်ကြမ်းအလုံလောက် ထွက်ရှိသည်။	အရေးယူမှု၊ ကြီးကြပ်မှု အားနည်းသည်။	အစိုးရမှ ထိန်းသိမ်းပေးရန်	ဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန် ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေးယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။
	ပညာရေးဝန်ထမ်း ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။	ပညာရေးဌာနမှ လစ်လပ်နေရာများအချိန်မီ ဖြည့်စွက်ခန့် ထားမှုမ ရှိ။	ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံအရ အင်အားရှိသည်။ ကျောင်းသားအရေအတွက်များသည်။	အချိန်မီ ခန့်ထားခြင်းမရှိ။ အချို့ဝန်ထမ်းများ မိမိတာဝန်ကျနေရာသို့ သွားရောက်တာဝန်ထမ်းဆောင်လိုခြင်းမရှိ။	ဝန်ထမ်းများကို ဖွဲ့စည်းပုံအင်အားအရ အချိန်မီ အမြန်ဆုံး ဖြည့်စွက် ခန့်ထားပေးရန်။	ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များ အား ဦးစားပေးခန့်ထားပေး ရန်။
	အလုပ်အမျိုးအစား၊အလုပ်လုပ်ချိန်၊လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှုနှင့် ပင်ပန်းမှု တူသော်လည်း ကျား/မနေ့စားလုပ်အားခ တန်းတူမရရှိခြင်း။ အမျိုးသမီးများ လုံခြုံမှုနည်းသည်။	ကျား/မ ခွဲခြားမှု အနည်းငယ် ရှိသည်။ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေအားနည်းသည်။	ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်မည်။	အမျိုးသမီးများ အတွေ့အကြုံ ဗဟုသုတနည်းသည်။ ပညာတတ်နည်းပါးသည်။ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်မှုမရှိ။	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတဆင့် လွတ်တော် သို့ တင်ပြရန်။	ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူရရှိရေး အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့်ဥပဒေ ပြဋ္ဌါန်းပေးရန်နှင့်ပညာပေး ဆောင်ရွက်ပေးရန်။
	လူငယ်အချို့ စကိုင်းနက်ရှိရာ ဘီယာဆိုင်၊ လက်ဘက်ရည်ဆိုင်များသို့အချိန်မတော်သွားရောက်ကြည့်ကြရသောကြောင့်မလိုလားအပ်သော အရက် ဘီယာသောက်စားမှု၊ မူးယစ်ရမ်းကားမှု၊ ယဉ်တိုက်မှု၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွါးမှု၊	လူငယ်များအနေဖြင့် အားကစား (ဘောလုံး၊ လက်ဝှေ့၊) စသည်တို့ကိုများစွာ စိတ်ဝင်စားသော်လည်း အရေးကြီးဘောလုံးပွဲ ကဲ့သို့ အားကစားပွဲများအား စကိုင်းနက်ကသာ	နိုင်ငံတော်အစိုးရ အများပြည်သူသုံး ရုပ်သံလှိုင်းများစွာရှိသည်။	ပြသခွင့် လိုင်စင်အခက်အခဲရှိ သည်။	အများပြည်သူသုံး ရုပ်သံလှိုင်းများမှ ထုတ်လွှင့်ပေးပါ က အချိန်မရွေး အလွယ်တကူ ကြည့်ရှုနိုင်ခြင်းဖြင့် ဗဟုသုတများစွာရရှိနိုင်ပါသည်။	အများပြည်သူသုံး ရုပ်သံ လှိုင်း များမှ ထုတ်လွှင့်ပေးရန်။

SAMPLE

	ငွေကြေးကုန်ကျမှုများ ရှိ သည်	ပြသခွင့် ရကြပြီးအများပြည်သူသုံ း ရုပ်မြင်သံကြားများမှ ပြသ ပေးခြင်းမရှိသော ကြောင့်ဖြစ်သည်။ စကိုင်းနက်မှသာ ထုတ်လွှင့် ပေးသောကြောင့် ကျေးရွာ လူထုအနေဖြင့် လက်လှမ်းမမှီနိုင်ကြပါ။				

SAMPLE